

COMMENTARI
DE REBV
IN
SCIENTIA NATVRALI
ET
MEDICINA
GESTIS.

VOLVMINIS XXV. PARS IV.

LIPSIAE, MDCCCLXXXIIII.
APVD IOH. FRIDERICVM GLEDITSCH.

Venduntur etiam

Londini apud Fr. Elmsly, Edinburgi apud Io. Balfour, Lugd. Bat. apud
Frates Luchtmann, Parisii apud Barroi senior. Venetiis apud Io. Bapt.
Pasquali, Milano apud Ios. Galeazzi, Augustae Taurinor. apud
Laurent. Giraud, Holmiae apud Magnum Swederum.

Kong
17
gr.

Acta

I

anno
venti
titate
collie
anno
mone
mai
faru

glo
riu
que
fer
are
lac

AI
lic
que
de
te
P

I.

Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar för
1779. Vol. L. Stockholm, trykt I. Ge. Lan-
gr. 8. pagg. 336. tabb. aen. 11.

i. e.

Acta Academ. Reg. Scient. Suecicae anni 1779.

Trimestre primum.

I. JO. GOTTSCHALK WALLERIVS obseruationes p. 3.

ad agriculturam pertinentes edit; inde ab
anno 1747 ad 1777; tempora sationis et messis, pro-
ventus itidem, tum pro seminis terrae commissi quan-
titate, tum pro agrorum mensura, indicat. Vnde varia
colligit, ut: non effoetam fieri cultura tellurem,
annorum, quibus laborem coloni frugum copia re-
muneratur ager, copiam, non minorem esse, imo
maiores illorum numero, vbi de laboris et impen-
sarum iactura queritur agricola, cet.

II. A Cl^o PETRO SIM. PALLAS describitur *Anas* p. 26.
glocitans, non nisi in Orientalis Sibiriae partibus repe-
riunda, ad orientem lacus Baikal; nomen a sono,
quem edit, gallinae glocitanti simili: specificam dif-
ferentiam repetit a capite, albo nigroque fasciato,
area vtrinque falcata viridi sericea, nuchaque vio-
lacea. Additur icon.

III. *De aegro, cui impedita erat deglutitio, refert p. 35.*
ADOLPH. MVRAY. Crescente paullatim malo, so-
lida nulla deglutire poterat, quae cum magna
quantitate muci redibant, vix fluida tenuia descen-
debant. Vocatur Cl. MVRAY, ynguenta mercurialia
tentauit, quae initio malum ita diminuerunt, vt
etiam solida descenderent. Mox vero, omnibus in
peius mutatis, decessit aeger: cuius in cadavere, p. 40.
praeter alia non naturalia, reperta: ventriculi tu-

nicae omnes crassiores et tumentes, ut exiguae
ipsi cauum superesset; facies anterior lobo hepatis
sinistro cartilagine iuncta, idem ventriculus, co-
rhis adhaerens diaphragmati, scirrhorum diversarum
series, ad oesophagum, cardiam, integrum
rem ventriculi arcum, omentum minus in
scirrhosam mutatum, oesophagi superficies
rior a pure adrofa, ventriculi tunicae interne
abscessu hepatis, qui intrauerat, fere destruta;
scirrhorum plures digitii magnitudine auchi in
triculo eminentes, tunicae ventriculi nerae et
losa tumentes et scirrhosae, scirri tres sibi
basin cohaerentes ante cardiam, vbi oesophagus
diaphragma penetrat. Ventriculus pure
plenus, hepatis substantia eo in loco in puri-
nam mutata. Hunc casum cum aliis ab aucto-
relatis comparat et varia eo pertinentia addit.

p. 50.

III. CAR. WILH. SCHEELE inuestigat, quod
aëris puri in atmosphaericō continetur, unde
nixus, quod purus aës, siue igni nutriendo
phlogisto vnitus veluti euaneat. Itaque
ram ex vna sulphuris contriti parte et dubia
maturaē martis, paullulum madefactam, per
vitreae inclusit, donec elapsis circiter 12 horis
ta essent sulphur et limatura martis. Eius
immisit vasculo supra columnam eleuato, et
per inuersum posuit vitrum cylindricum, cun-
rat capacitatem; omnia haec autem collocata
in vase ampio, non nimium alto, aqua pleno.
dum aës purus cylindro inclusus vniembatur
gisto, et adeo velut disparatebat, aqua extensis
pressa, adscendit in cylindrum: Quantam
cylindri partem occuparet, scala exterius cylindri
glutinata ostendebat. Ex observationibus
anno 1778 continuatis colligit Noster, leviter
quantitatis mutatione, inesse aëri atmosphaerae
semper.

semper fore \exists puri. Quod tam exiguum esse Ipse miratur, cum igni alendo perpetuo tanta aëris puri copia consumatur, aut in acidum aëreum, abeat cet.

V. IAC. TURDEFJÄLL, de parochia Lapponica p. 55.
montana Fuckasjerri refert, quot nati, mortui, matrimonio juncti sint, vixerint, inde a 1725 ad 1774.

VI. Sectiones conicas in plano considerare per p. 63.
git I. MELDERGREVZ.

VII. ANDR. SPARRMANN describit animal, p. 75.
quod Batavis in capite bonae spei habitantibus
Gnu vocatur. Id ad Antilopas refert.

VIII. Ab BODEM describitur *Bos Caffer*, noua p. 79.
Bubali species.

IX. IO. L. ODHELIUS cataractam membranaceam p. 85.
sustulit. Viro, qui in rupe pulueris pyri ope fin-
denda laborauerat, dissipans massa, utrumque oculum
vehementer laeserat, visu statim ademto, tu-
more, inflammatione cet. accedentibus. Dextri
oculi cornea adhaerebat granulum pulueris, pu-
pilla aliquantum contracta, superius versus nasum
immobilis, sed ad externum oculi angulum infec-
tus parum mobilis, tota tecta membrana grisea.
Haec cataracta cum valde plana esset et adnata vueae,
niger vero hoc oculo lucem a tenebris discerneret,
cataractam membranaceam suspicatus ODHE-
LIUS, aperta cornea pupillam artificialem fecit sub
naturali, coehleari spatiu post cataractam ex-
aminauit, cataractam reperit esse membranam
tenuem nihil ad lentem crystallinam pertinentem,
itaque rupit segmentum circuli iridis, quod ambas
pupilas disiungebat, ampliata pupilla naturali, re-
cessit membrana cataractae, et versus incisionem
cornea pendens decidit, quam exemit. Omnino
similis erat tenuis cuticulae ovi, diametri 3 linearum.
Cum vueae versus nasum adhaesisset, non sine do-
lore extrahebatur, guttulae quaedam sanguinis in

camera anteriore collectae, per incisionem ob-
bantur, cum nulla haemorrhagia sequeretur. M. p.
pilla claresceret, oculus consueto modo oblongo
tur. Operatio tarde procedebat, quod oculis h-
cile irritaretur; id semper contingere obtempera-
Noster, oculis vi externa laesis, sed causarum
quietiores fiunt. Aegri visus statim melior re-
tus, elapsis sex septimanis, adhibitis remedii, qui
conuenirent, laetus domum abiit, ipsos litterarum
characteres impressos maiores legi, lento ha-
duorum digitorum adhibita. Pupilla irregularis
paululum, non tamen nimium deformis. Simili
oculi operationem distulit, donec constaret, an non
crystallina eius oculi obscurata esset.

Trimestre secundum.

- p. 89. I. IO. HAARTMAN agit de optimo serendi
pōrē autumnali in districtu Aboensi, nixus obser-
vationibus x: annorum, inde a 1767.
- p. 122. II. Dissertationem de sectionibus coni-
nuat J. NELDER CREVZ.
- p. 134. III. ANDR. LAVR. SAN THESSON enarrat, qui
eget ad curandum morbum epidemicum in dis-
trictu Calmariensi Aug. et Sept. 1778. Est ista
phēmerina et tritaeus biliosus: Febris biliofia
remittens exercituum *). Febris biliosa Audona:
Eo loco natus in primis a transpiratione, frigori &
fepitino impedita, vnde morbus praecipue adhuc
est rusticos, qui labore diurno ad sudorem vix
incaluerant, item eos, qui calentes, frigidam pa-
verant. In sanando morbo optimorum auctor
praecepta ita sequutus est, vt ex 221 aegris
p. 143. obseruauit, nullus obiret. Vomitoriorum vis-
insignem reperit, non solum ut praeveniret
mitui symptomatico, sed etiam ut cruda euacu-
*) V. PRINGLE sur les maladies des armées.

tur. Iuueni 24 annorum veritus est vomitum ciere, tum ob pectoris debilitatem, tum quod ab illis remediis aeger omnino abhorreret. Is autem meteoriſmo, contra quem nil faciebant laxantia, clyſmata, cataplasmata cet. decima die euomuit pornum integrum indigestum, quod eodem die deglutuerat, quo in morbum inciderat. Statim cessauit meteoriſmus, et valetudo continuo melior facta. Huic igitur plurimum profuſſet vomitorium initio datum. Cascarillam cum fructu adhibuit ad febrim leuandam, cum euacuationes debitae praecesserant, p. 144. et vrina ſedimentum deposuerat. Apud rusticos, ultimum phaenomenon, quod carerent vase vi- treo, rarius obſeruari poterat, itaque hic ad linguae puritatem respexit. Antequam cruda eſſent euacuata, data cascarilla, carus ſequebatur, aut tympanites, aut, horrore febrili ceſſante, capitis dolor et ipſa febris augebantur. Iis caſibus, quibus locus erat cascarillæ, ſi dabatur quantitate nimis exigua, ceſſabat febris quidem cum ſymptomatibus, ſed ſudor nocturnus debilitabat, qui tamen etiam cedebat ulteriori medicamenti uſui. Transpirationem ab hoc medicamento augeri non vidit, ſed aluum laxari, item ventriculum roborari. Cortici perauigno ad- ditam cascarillam minoris efficacie reperit.

III. ANDR. SPARRMAN deſcribit animal Capen- p. 151. ſe, *Dorcas*, ad *Gazellas* f. *Antilopas* pertinens, LIN- NEO *Capra dorcas* vocatum. Batauis caput colen- tibus *Hartebeef* vocari dicit, eoque nomine in lin- gua vulgari appellat. (*Hartebeef* Batauorum idio- mate animal indicat, cui cum ceruo quidpiam com- mune ſit. Id nomen commune eſſe pluribus ani- malibus, teſtatur BOSMAN *Naukerige Beschryving van de Guinese Goud-Tand-en Slavekuſt*, II. Deel p. 29. vbi fere viginti ſpecies animalium eſſe dicit, que hoc nomine veniant.)

P. 155. V. IDEM describit *Gazellam Capensem*, que
Batauis *Eland* vocatur.

P. 158. VI. CAR. WILH. SCHEELE de salibus
ope calicis viuae et ferri decomponendis. Laminam
puram ferream solutioni saturae salis culmine im-
misit, extractam in cauea humida suspendit. Eius
14 diebus reperit adhaerens laminae alcali min-
rale. Apparebant etiam guttulae flavae, quae for-
rum continere apparuit, cum id ex illis praecipia-
retur, addito pauxillo alcali vicini. Similia ofte-
derunt laminae ferreae madefactae solutioni fil-

P. 160. mirabilis et in cauea suspensae cet. His igitur
mitatur adserum, maiorem alcalium fixorum at-
tractionem ad acida esse, quam ferri et calcis. Rem
explicat: Cum acido certa aquae quantitas nec
fortiore ad illa esse attractionem alcali, cum u-
tem aqua maximam partem in vapores abiit, non
posse, ut fortius agat terra quaedam aut metallum,
in primis cum alcali, quo momento ab acido sepa-
ratur, debiliter acidum offendat, cui vniuersaliter
acidum aereum in caueis abundans.

P. 164. VII. CLAVD. BIERKANDER pergit omnesque
infesta, quorum laruae radibus cerealium nigris
sunt. Primum de iis egit 1777, "Trimestri I.") Eorum
dem insectorum obseruatione edocitus est aliud
pertinens ad originem erroris, secale in lolium
mutari cet. Phalaena secalis, musca secalis, multa
calamitosa, culmos secalis destruunt, intactos relin-
quunt lolii culmos, quod itaque, seminibus eius in
secalis semina electis, laete crescit, perento secale.

P. 165. VIII. Pan Boum a PETRO HOLMBERGERI,
M. Recenset gramineas et plantas, quae a boum
comedantur, aut vitentur.

Trimestre tertium.

P. 169. I. IO. JAC. HAARTMAN absolutus obseruationes
optima serendi tempore autumnali in districtu Abdomi-
nale. II. 10.

*) vid. comm. nostr. Vol. XXV. p. 196.

II. IO. MELDERCREVZ pergit de sectionibus co-p. 177.
mis ad tangentes describendis.

III. LAVR. MONTIN describit *Lophium barba*-p. 187.
sum, nouam speciem, illis, quas LINNEVS habet, ad-
dendam. Animalis figura exhibetur.

III. SVEN RINMAN describit varia tentamina, p. 199.
quibus inuestigentur massae vasorum in coquina adhiben-
dis inducendae, ne ab illis alimenta, quibus praepa-
randis destinata sunt, inquinentur. Desiderantur
igitur materiae, quae vitri ad modum igne fusae
possint vasorum superficie adhaerere, ipsae vero
ab acidis non soluantur, neque nimium fragiles sint.
Possunt ad illud genus vitrorum reduci, quo crusta
quadam superficies metallorum tegitur, *Email* ap-
pellant. Separatim enarrat, quae cum cupro, quae
cum ferro tentauerit. Praecipue adhibuit mixturam
ex fluore minerali spatoso, gypso, vitro fusibili, li-
thargyro, nitro, magnesio (*Braunstein*) et similibus.
Coloris gravioris obtinendi caussa pauxillum cobalti
addidit.

V. CAR. PET. THVNBERG describit nouum gra-p. 216.
mini genus, quod ipsi dicitur *Ehrharta capensis*, ab
EHRHARTO Bernate, botanico, iam Hannouerae
decente. Quibus differat a congeneribus, ostendet
pars descriptionis, quae sequitur: *Corolla* duplex
exterior bivalvis, valvulae oblongae complicatae
carinatae retusae transverse rugosae, calyce triplo
longiore, basi extus villosae, interior paulo breuior,
carinata, laevis. *Nectararium* patheriforme, hinc trun-
catum, inde lacerum, album breuissimum. *Stam*: *fila-
menta* sex, brevia capillaria alba, *Antherae* lineares
crestae emarginatae, corolla breuiores. *Pist*: *Ger-
men* superum, *stylus* simplex compressus villosus,
staminibus breuior. *Stigma* simplex villosum. Na-
scitur in capite bonaë spei.

VI. IO. L. ODHELIUS casus aliquot narrat, qui-p. 218.
bus expertus est in signes vires Ledi palustris aduer-

fus lepram, in primis in iuvene 15 annorum, vi
morbus hoc medicamento omnino cessit. Infusum
ledi interne adhibitum est, externe ulceribus appli-
catum et naso obstructo injectum. Ceterum me-
rum, in Suecia, Norwegia, Islandia, endemicum,
quo in actis 1774 egit, nutrimentis et vitae generis
adscribit, ad quae igitur in sanando illo resipici-
beat. Etiam in eruptione grauiore cutanea cum
fructu ledum adhibuit.

p. 224. VII. TORB. BERGMAN de materiis, quae compo-
nunt Turmalinos fuscos. Examinavit Ceylonicos &

p. 235. Tyrolenses. In utrisque dominatur argilla, ad quam
quantitate proxime accedit silex, minus calcis inef-
et minimum ferri. Methodum, qua haec ingredien-
tia separat via humida, explicat. Negat ad gen-

p. 236. mas referri posse Turmalinos, licet gemmas, ar-
cepto adamante, iisdem ingredientibus consistant.
Differunt autem tum duritie, tum habitu ad men-
strua; Rubinus enim, Smaragdus et Topazius cum
alcali Sodaee igni expositi etiam vehementiori, non
funduntur, ut Turmalinus. A Zeolitho differunt
Turmalini, quod minus silicei contineant, et partes
illorum solubiles non, nisi ope alcali praeparatae,
acidis suscipiantur.

p. 238. VIII. CAR. WILH. SCHEELE examinavit *Molybdaenam vulgarem*, quae est exer-
stedi: *Molybdaena, textura mixta et granularis*.

p. 243. Habet illam pro genere sulphuris aut carbonis
neralis, cuius partes componentes sunt acidum &
reum magnae phlogisti quantitati unitum. Panil-
lum ferri, quod interdum continet, mechanico la-
tim et fortuito admixtum videtur. Ita, quae Molyb-
daena tosta sulphur olet, pyritae aliquid admir-
tum habet. Quod residuum manet, ferro fuso crudo

p. 244. Suec. *Tackjärn* in acido vitrioli soluto, etiam Molyb-
daenam reperit, sed minus phlogisti continentem.

IX. CL. BJERKANDER *obseruationes tonitruum* p. 245.
continuat (v. ann. 1775)*). Inprimis memorabile
ipsi videtur ex obseruatione 25 annorum, certis
mensium diebus saepius tonuisse, aliis omnino; etsi
vis ordinis causa nulla appareat.

Trimestre quartum.

I. PETR. VARGENTIN *stellam variabilem* in p. 249.
collo Ceti octobri 1779, maiorem, quam vñquam, vi-
dit, vt ad Oculum Tauri, et Martem, fulgore acce-
deret. Qua occasione historiam stellae recenset.

II. AD. AFZELIUS ARVIDSSON *de copia homi-* p. 259.
nūm in pastoratu Larf, Gothiae Occidentalis, varia
notatu digna edit.

III. ANDR. SPARRMANN describit et depingit p. 282.
Ekebergiam capensem, nouum plantae genus ad de-
cimam classem LYNN. pertinens.

III. CLAVD. BJERKANDER describit *laruam* p. 284.
elateris alicuius, quæ culmos frumentorum destruit,
eoque magis nocet, quod diutius laruae habitu vi-
vit. Noster enim larvas quinque annis nutriuit,
antequam transformarentur. Describit vero et
pupam et elaterem, quem *segetis* vocat. Icônes etiam
naturali magnitudine, et microscopio auctas addit.

IV. Dissertationem longiorem *de sectionibus co-* p. 288.
sis absoluit I. MELDERCREVZ.

VI. TORB. BERGMANN *alvearia apum* saepius p. 300.
ponderauit ope statere, quam describit et delineat.
In incrementa et decrementa ponderis obseruauit,
vide varia ad culturam apum pertinentia colligit.
Examina iuniora per hyemem feruat, rempublicam,
quae illa dimisit, sulphure suffocat, quod nutriti
omnis apum multitudo non possit, et hoc modo
purissimum mel et minima opera obtineatur.

VII. *De vermis, quibus intestina adhaerent,* p. 329.
OTTO FR. MÜLLER. Fasces, quos vermis adhae-
rentes

*) vid. comm. nostr. Vol. XXIV. p. 588.

rentes obseruarunt ODHELIVS et BLOM in A. Ac. 1776.^{*)} intestina esse confirmat. Vidisse pluribus vermis intestina exire. *Holothuria digans* (Zool. Dan. Tab. 3.) per aperturam in centro suo angustiori pro lubitu partem emittit et retrahit, aliis vermis per vulnera, quae pro lubitu fecerat, exierunt. Ceterum plurima nobis adhuc incognita esse, de ipsis vermis in homine habitantibus. Ad quae accuratius euoluenda ut inactet naturae scrutatores, addit, ex obseruationibus suis circa Taeniam, conjectaria, quae certa sunt,

- P. 334. vtcunque aliorum placitis aduersa: Taeniam animal esse, non zoophytum, vnicum animal, per intestina protensum, non catenam animalium, caput ipsis esse et organa, os in extremo anteriore. Quae in segmentis habita sunt oscula, aperturas esse quae emittendis, ramosa, quae obseruantur, series omnium. Taenias diuersarum specierum esse in mammalibus, auibus, piscibus. Propagari per os, ut viuis foetibus, aut segmentis. In longitudinem crescere, accedentibus ad segmenta capiti proximous. Vnicum vermem (*le Solitaire*) nec in homine, nec in animalibus viuere. Verosimiliter in omnibus animalium speciebus reperiri vermes haec tenus nondum cognitorum individua. Huius corpus humanum non intrare cum aqua potest in piscibus; vix cum nutrimento ex auibus, aut mammalibus, aut ex aere. Vix dolorem creare animalibus, quae vietu nullo artificio praeparato utuntur.
- P. 335. VIII. P. VARGENTIN addit quedam ad obseruationes circa stellam variabilem Ceti.

^{*)} vid. comm. nostr. Vol. XXV. p. 75.

II.

Histoire des Animaux d'Aristote, avec la Traduction françoise, par Mr. CAMUS, Avocat au Parlement, Censeur Royal etc. A Paris chez la Veuve Desaint, Libraire. MDCCCLXXXIII. Tome I. Notes sur l'histoire des Animaux d'Aristote, par Mr. CAMUS. T. II. ibid. eod. in forma quadrata.

i. e.

Historia animalium Aristotelis, cum versione Gallica, auctore Cl. CAMUS.

Cum recentiores Plinii versiones magno cum studio et applausu a ciuibus suis acceptas esse videret Editor, non sine ratione sperabat, vernaculam magni Philosophi versionem iisdem gratam atque acceptam fore, eo quidem magis, quod ex Aristotelis historia animalium non Plinius solum, sed plenique etiam vetustiores historiae naturalis scriptores tanquam ex fonte perpetuo notitias animalium haustras posteritati non satis vbique integras prodi- derunt. Praeterea multo maior est Aristotelis in enarranda animalium natura auctoritas atque fides, quam reliquorum, in primis seniorum scriptorum, quam inter recentiores Gallos primus illustris BVR- YONVS multique exterarum gentium scriptores innumeris exemplis et certissimis rerum documentis confirmarunt. Atque in dies videmus, quo magis Asiae vastae atque immensae regiones virorum do- dorum itineribus aperiuntur et innotescunt, quoque magis Graeciae antiquae contiguarumque re- gionum notitia peregrinatorum eruditorum studiis inclarescit, eo magis magisque Aristotelis auctoritatem et fidem ipso naturae testimonio gliscere. Ne quis autem putet, superuacuam esse eam operam,

quae

quae hodieque in vertenda et commentanda Aristotelis historia animalium ponitur, omnesque inde expetendos fructus iam olim studii virorum doctorum, Bellonii, Gyllii, Rondeletii, Conr. Gesneri aliorumque praeceptos atque exhaustos esse, mihiendus est, textum graecum Aristotelis historiae animalium innumeris in locis adhuc mendosum paucisque intellectum fuisse. Itaque cum, propter Conr. Gesnerum, nemo fere virorum doctorum magnum critics usum ad interpretandum Aristotelem attulisset, factum est, ut ipso Bellonii, Roadelem aliorumque in Aristotelem studio interpretandique concertatione sensus Aristotelicae historiae magis obscuraretur et peruerteretur. Accedebat Theodori Gazae versio latina ex graeco Codice olim. Et a, et plurimis in locis immane quantum a lectio vulgata graeca discrepans, adeoque a sensu verborum graecorum et veritate naturae aberrans. Quam cum plurimi hodie historiae naturalis scriptores se quantur ducem, quoniam recentior et accuratior non exstat, non mirum est, multos Aristoteli importari errores falsasque animalium noticias, quarum in textu graeco nullum vestigium deprehendit. Multos etiam, qui graecum textum adhibuerunt in consilium, concisa Aristotelis breuiloquentia aut verborum deprauatio in errorem induxit; quod Plinio in primis accidisse omnes hodie confitentur. Optime igitur meritus est de fama Aristotelis et de omni rerum naturalium studio Gallus, qui textum verborum graecorum ad Codicum scriptorum fidem emendatum recensere, interpretari atque illustrare instituit. Quam quidem operam quam feliciter quibusque adiutus subsidiis administraverit, copiosius nunc explicabimus.

Prius Volumen continet textum graecum, satis nitide, quamuis non ubique diligenter excusum, quod

que hinc inde ex Codicum lectione emendatum,
sed haud raro etiam studio emendandi corruptum.
In aduersa pagina versio gallica apposita est, oratio-
ne satis graui et breui, in qua Buffoni imitatem,
ignoscas. Sub finem voluminis adiecta est collec-
tio variarum lectionum ex Codicibus manuscriptis,
versionibus duabus antiquis et recentiori^e Gaza
excerptarum, intersertis paucis et breuibus Edito-
ris animaduersionibus et iudiciis. Alterum volu-
men inchoatur a Tabula nominum graecorum ani-
malium omnium, quorum in Aristotelis historia fit
mentio, ex ordine litterarum concinnata, iuxta ap-
positis quadruplici columna nominibus latinis, qui-
bus vetus Interpres anonymus, Gaza, et Scaliger
vbi sunt, denique gallicis vocabulis, quibus noua
versio graeca reddit. Qua tamen in tabula non
solum aliquot nomina graeca, sed vocabula etiam
latina, quibus Scotus in versione ex arabico facta
vius est, omissa dolemus; multo enim facilius pote-
rant lectores carere nomenclatura Scaligeriana,
qua in historia naturali nullam plane auctoritatem
consecuta est, similem versioni a Th. Gaza ex co-
dice scripto factae. Multa enim Scotus vocabula
arabica posuit, quae deinde Albertus Magnus ar-
repta retinuit et saepenumero ita deprauavit, vt
nemine hodie agnosci possint. Sequitur deinceps
Commentarius secundum animalium nomina grae-
ca, vbi versio graecis vocabulis adhaeret, aut gallica
descriptus ita, vt sub indicio cuiusque vocabuli ple-
raque omnia Aristotelicae historiae loca, aut singu-
laria et praecipua repeatantur, aut in compendium
redigantur. Qua quidem in opera certam aliquam
regulam ab Editore obseruari non meminimus, nisi
quod anatomicae obseruationes, quae vniuersum
aliquid animalium genus spectant, aut singularum
specierum structuram internam illustrant, plerum-
que

que omittuntur. Comparantur ipsa animalia et
rumque vocabula cum illis, quae scriptores recom-
tiores vel iisdem vocabulis signarunt, vel ipse na-
tura cum notis ab Aristotele traditis conuenient
fuerunt. Verum statim hic apparet, Editorem in
historia naturali plane peregrinum, nisi scriptores
vernaculos non adhibuisse, exterorum vero aut ali-
lam plane aut obscuram notitiam habuisse. Vnde
factum est, ut quae ab auctoribus historiae natura-
lis Germanicis, Italicis, aliisque ad illustrandum
que emendandum Aristotelem bene tradita sunt,
plane ignoraret et ubique fere in tenebris manet.
Verum hoc nostrum iudicium, postea quam de sub-
sidius criticis, quibus Gallus in textu graeco emen-
dando usus est, tradiderimus, multis rerum argu-
mentis confirmabimus.

In recensendis Prolegomenis priori Volumini
praepositis omittemus, quae longinqua virorum
doctorum obseruatione et consensu trita et perual-
gata sunt; contra vero accuratius perscrutabimur
ea, quae Gallus ex sua obseruatione tradidit, aut
quae ab illo reliquisque eius censoribus et criti-
male omissa vidimus. Vbi de fontibus historie
Aristotelicae traditur §. XIII. breuiter nominatur
ex Indice Sylburgiano auctores, quos ipse Aristoteles
hinc inde, plerumque tamen cum reprehensione aliqua,
nominavit. In his est etiam Alcman, Herodorus et Diogenes;
de quorum scriptis opera prestitum erat plura tradere, et loca exinde ob-
serpta, quae passim in scriptoribus reliquis graeci
seruata exstant, inter se comparare, ut certius illo-
rum ingenium scribendique consilium et rationem
cognosceremus. Praeterea male omittitur mentio
metamorphoseon, quas pluribus locis Aristoteles
vel nominat vel respicit. Ferebantur scilicet alii
carmina quaedam sub Boei, Phemoneos, aliquorumque
poetae

poëtarum nominibus, quae transmutationes hominum in varia animalium genera referebant, quorum similitudo cum moribus humanis illustribus notis aliquot declarabatur. De natura horum carminum iudicare licet ex fragmentis, quae Antoninus Liberalis ex Boei, Nicandri, Simmiae aliorumque poetarum libris excerpta posuit. Quantum vero hodieque ad illustrandam veterum historiam naturalem haec Antonini Liberalis excerpta mythica habeant, postea exemplis aliquot docebimus. Cum sors litterarum tulisset, ut scripta Aristotelis logica et metaphysica ab Arabibus diligentius legerentur et in eorum linguam transferrentur, eaque deinde consuetudo cum litterarum restauratione in Europam, in primis Hispaniam et Italiam, introducta esset, ut, qui viri docti et esse et haberi vellent, in logicis rationibus et metaphysicis exercent se et excellere contenderent: factum inde est, ut historia animalium cum reliquis Aristotelis scriptis physicis negligeretur et raro a librariis describeretur. Hinc tam rara hodie in praecipuis etiam Europæ Bibliothecis scripta historiae animalium exemplaria sunt, cum pleraque omnes logicis eius et metaphysicis scriptis abundant. Vulgo tamen ferebatur et legebatur duplex historiae versio latina; quarum altera seculo 13 facta incertum habet auctorem, alterius vero ex Arabico factæ, qua usus etiam est Albertus Magnus, perhibetur auctor Michael Scotus. Posterioris versionis exemplaria scripta haud ita rara in Bibliothecis existant, quam prioris, quae graecum textum verbotenus sequitur, adeoque codicis græci scripti vice fungitur. Scotus vero saepe longius a græco textu abit et a sensu verborum aberrat. Utramque versionem manuscriptam adhibuit Gallus, earumque lectio nem cum codicum græcorum varietate annotauit;

verum nostrae quidem exspectatione ea comparatio
 non satis fecit, atque optamus, vt vtraque tandem
 versio in publicum proferatur, et diligenter vi-
 que cum graeco textu et Alberto Magno con-
 datur. Ante Theodorum Gazaeum, qui vulgo
 Theodorus Gaza audit, Georgius Trapezuntius ib.
 Angelo Politiano dicitur historiam Aristotelis in
 sermonem latinum transtulisse, cuius opera Theo-
 dorum Gazaeum tacitum abusum esse queritur
 Politianus. Verum haec Georgii versio frustis
 a Fabricio aliisque quaesita magnam de eius hōis
 atque aetate dubitationem mouet. Theodon
 Gazaei versio ab anno 1476 publicam vidit lucem;
 sed ignoratur hodie codex graecus, quem in inter-
 pretando secutus est. Editionem historiae anima-
 lium graecam, eamque primam, Aldinam tempore
 annorum 1495, 1497 et 1498, Florentinam anni
 1527, Basileensium trium postremam, anni 1550,
 Venetam Camotii, anni 1553, Sylburgianam anni
 1587, reliquaque recentiores editiones compa-
 vit Editor, earumque non omnes, vt diligentissimam
 continuata comparatione nobis constituit, sed pre-
 cipuas tantum varietates, quae quidem Gallo me-
 moratu dignae videbantur, annotauit. Codicūm
 scriptorum graecorum quatuor lectionem Editio
 non suis, sed alienis oculis et manib; cum lectio-
 ne vulgata comparatam apposuit. Principem locum
 tuetur codex Mediceus, quem vtpote antiquissi-
 mum ex quatuor codicibus, quos Bibliotheca Me-
 diea Florentiae afferuat, delectum perlustrauit,
 que varietatem excerpit Bandini. Ex quinque
 codicibus Vaticanæ Bibliothecæ vnum sumquā
 integerrimum, cum reliqui manci et mutili esset
 comparauit Fogгини. Ambrosiani seu Medici-
 nensis codicis varietatem a quoipiam exscriptam Gal-
 lo submisit Branca. Regium Parisiensem codicem
 orationum

omnium minime vetustum, ex codice peioris notae
descriptum, et subinde ex Theodori versione latina
interpolatum, ipse cum vulgato textu contendit
Gallus. Praeterea reperit in Bibliotheca regia Pa-
risiensis exemplar editionis Iuntinae; cuius margi-
nibus adscriptae leguntur manu Bernardi Canisia-
ni Atfoli filii variae lectiones, sine dubio ex codice
aliquo scripto excerptae, quas cum reliquorum co-
dicum varietate simul annotauit Gallus. Nobis
vero olim contigit inspicere codicem graecum,
qui fuerat Beati Rhenani, et priores libros sex ex
historia animalium continebat. Eum diligenter
cum lectione vulgata contendimus, nunc vero in
plerisque omnibus lectionibus, quae quidem ap-
probari merentur, cum codice Mediceo et Cani-
siani consentire deprehendimus. Est tamen, vbi
solus integrum et veram Aristotelis scripturam ser-
vasse videtur; nec raro nobis, cum eius lectionem
cum varietate ex codice Mediceo annotata com-
pararemus, incidit suspicio, male et negligenter in
opera comparandi codicis Medicei versatum esse,
quisquis demum eam susceperebat.

Alterum Volumen initio continuat Prolego-
mena, vbi status historiae naturalis post Aristote-
lem cum nominibus celeberrimorum scriptorum
declaratur. Verum vbique apparet, Gallum tur-
bulentissimos quosque riuulos sectatum fontes
ipos non adiisse; igitur nisi vulgaria non tradit le-
vitatem transsultatoria. Oppiani Ixutica tempo-
rum iniuria abolita fuisse, nec hodie extare putat.
Nemesiani nihil praeter Poëma de venatione su-
peresse tradit. Athenaeum denique inepte inter
auctores historiae naturalis recenset, qui nisi aliena
non tradidit, appositis vbique auctorum nomini-
bus. Ab Athenaeo subito transit ad Carolum Ma-
gnum, et deinceps seculi noni scriptores recenset.

Post Manuelem Philen et Georgium Pisidem nominatur statim Petrus Crescentinus, Hildegardus Pinguensis, Vincentius Bellouacensis, similisque auctorum farrago. Isidori vero Hispalensis, Murbodaei aliorumque scriptorum, qui Plinium aliorumque vetustiorum scripta compilarent, ita tamen, ut ex moribus atque ingenio temporum suorum quaedam admiscerent, nulla plane sit mentio. Nec magis nominatur Friderici secundi, Imperatoris, de Arte venandi cum avibus liber egregius, Augustae Vindelicorum editus, qui de anatomia, natura, ingenio et moribus avium omnium vel antiquissimorum auctorum optime disputauit. In vetustioribus scriptoribus frustra quaesiuimus mentionem Apollonii, Antigoni Carystii, deinde Basili, Eustathii similiumque scriptorum, qui Mirabilem libros ex Aristotelis scriptis collegerunt, aut dum Hexaëmeri opera illustrabant, materiem vnde a quibuscumque historiae naturalis scriptoribus corrogabant. Cupidissime vero perlegimus illam partem, quae veterum et recentiorum Commentatorum historiae Aristotelicae notitiam tradit. Verum statim ab initio profitetur Gallus, se paucissimorum tantum scripta pertractasse, ex quo conculcere licet, quam leue eius sit iudicium de eorumdem auctoritate. Albertum Magnum tanquam interpretem Aristotelicae historiae non multum historiae naturalis studium adiuuisse fatemur; sed multa ex sua alienaque obseruatione de natura animalium prodidit, quae recentiorum temporum experientia confirmavit. Optandum igitur esset, ut vir aliquis doctus scientia naturali bene instruatus et historiae litterariae bene gnarus, scriptorum illorum, quorum nomina et verba saepè laudat Albertus Magnus, aetatem et scripta diligentius investigaret, atque historiam litterariam scientiae naturalis,

turalis, quae Alberti Magni aetate iam aliquo procedere ultra vulgares ineptias cooperat, magis magisque illustraret. Post Albertum nominatur Aug. Niphus, qui versionem Gazae repetit, adiectis interdum opinionibus suis de hodiernis animalium Aristotelicorum nominibus. Verum cum saepiuscule etiam Niphus de varietate codicum graecorum moneat, operaे pretium erat desplicere, unde codicum graecorum notitiam ille habuerit. Nobis quidem nondum contigit Alberti Magni librum aut Aug. Niphi commentarium inspicere. Ex hac vero nostra narratione facile lectores iudicabunt de eruditione noui Editoris, de numero et praestantia subsidiorum, quibus usus est, et denique de natura atque utilitate nouae versionis eiusque additorum commentariorum. Sed ne quis iudicium nostrum, quod subinde iam indicauimus, levitati aut inuidiae tribuat, age, ponamus ex singulis Aristotelicae historiae libris specimina quedam, quibus et iudicium nostrum confirmemus, et simul tesseram nostram ad illustrandum atque emendandum egregium opus conferamus.

L. I. c. 9. de significatione superciliorum, quae, Tom. I. inquit, ad tempora inflectuntur, indicium μώμη p. 24. καὶ εἰέωνος habent. Rectius hic codices Ambrosianus, Vaticanus et Mediceus μώμη habent, quod subsannatorem significat, cum μῶμος irrisiōnē ipsam denotet. Igitur μώμη recipi debuisset. Ibi dem de significatione canthorum oculi est: οἱ ἀνθρώποι μακροί, κακοήθες συμβιόν. τὸν δὲ οὐρανὸν οἱ κτένες κεφάλες ἔχωσι οἱ προὺς τῶν μυκτῆρες, πουλιαί. Primum ex codice Vat. Ambr. Medic. Canis. annotatur varietas κακοήθεας, deinde de significatione vocis κτένες dubitatio Scaligeri refertur. Sed codices scripti nihil adiuuant, nisi quod in Canisiani codice existabat καὶ ικτῖνες scriptum. Le-

Etionem eandem posuit etiam Galenus, qui hunc locum excerptis; et paulo quidem integriorem; T. V. p. 453 ed. Charterii, vbi legitur: κακοῦθις σημεῖον. οἷς δὲ Βραχεῖς, ἡ Θύες Βελτίων. ὃν δὲ οἱ καὶ αἱν καρεῶδες ἔχοντες πέρας τῷ μυκτῆρι. Commodius igitur οἶον ante καρεῶδες ponet, et κτάνει significabunt aut furcam seu fissuram canthi seu angulum; aut referenda hoc est notio ὁργής, quam in arboribus adhibuit Theophrastus. In sequenti etiam capitulo Galenus alium locum integriorem seruavit, quod editor non vidit. De auricularum significazione morali: καὶ ἡ μεγάλα, inquit, ἡ μικρὰ, ἡ μέσα, ἡ ἐπανεστηκότα σφόδρα, ἡ χάθεν, ἡ μέσον, τὰ δὲ μέσα βελτίστης ἡ θύες σημεῖον. rectius Galenus l. c. τέταντα μὲν μικρὰ κακοῦθυες σημεῖον, τὰ δὲ μέσα βελτίστης ἡ θύες.

p. 32. Cap. 15. mentio fit λυγνίων ἐπταπλεύρων. Gazzam in suo codice reperiisse λύγνων, cum Plinio XI. 37 Turdulos interpretatum, iam olim docuit Sylburgius, et post eum Reinesius Var. Lect. p. 74. Codd. Reg. Vatic. Ambr. λιγνύων, Mediceus et Canis. rectum λυγνύων exhibent. Gallus vero noster, qui plus, quam reliqui Interpretes sapere sibi videbatur, λυχνίων rescripsit: les Lychniens, interpretatus, nulla edita ratione. Sed in commentario p. 590 monet, se a Danvillio commemoratam Macedoniae urbem λυχνιδῶς nomine reperiisse, cuique incolas esse fortasse λυχνίδες illos, quos Durni importune in Aristotelis locum inuexit. Mirum est, hominem ingenio suo adeo induluisse, ut contra Plinii, Stephani Byzantini, Codicum et Graecorum auctoritatem, denique contra analogiam grammaticam, nouam induceret lectionem, quae nihil aliud nisi Duvalii negligentiam et noui Editoris insciatiā significat. Quid? quod Eustathius ad Dionysii Periegesin versu 76 ipsam lectionem λυγνών aperte

aperte ex hoc loco refert. In eodem capite aliis etiam est locus, quem idem ille Eustathius paulo aliter lectum in commentarium suum retulit. De talis pedis humani sermo est: λόγοι δὲ καὶ ὅτι τῶν σφυρῶν ἐκάτερον ἐν πλαγίαις τῶν δεξιῶν καὶ αἱρετῶν κάμπτεται. Hodie vero locus Aristotelis ita legitur: τῶν δὲ σφυρῶν ἐκάτερον κατὰ τὸ γόνον. ἐν δὲ τῶν πλαγίαις τῶν δεξιῶν καὶ τῶν αἱρετῶν οἱ βραχίονες τὴν κάμψιν ἔχοντες εἰς τὸ ἄντος. Gallus ex codd. Reg. Ambr. Vat. rescripsit ἢ τὸ γόνον. in reliquis codices nihil variant.

II. cap. 1. Animal hippardium dictum in eo p. 58. dice Mediceo, ut et in nostro et editione Aldina, pardion scribitur. Gallus noster vulgatam lectio- nem Cheval-pard reddit, et suspicatur intelligi Cer- vum Tarandum Linnei, la Renne, animal plane septentrionale, quod longo tempore post Romanis demum innotuit. Longe vero rectius Cel. Pallas hippardium Aristotelis camelopardalin interpre- tatur in Spicileg. Zoolog. I. p. 4. Porro Cap. XI. p. 76. vbi in chamaeleontis descriptione pardalia nomi- nantur, Gallus in commentario p. 60. hoc nomen putat esse genericum, quod pantheram, pardalin, ti- grin, lynxem et thoëm comprehendat. Sed de hac re iudicium est difficile.

III. 2. ex Syennesi de venarum ortu infinito: ἐκ p. 116. τῇ ὀφθαλμῷ παρὰ τὴν ὄφεῦν διὰ τῆς νάτης οὐ κεῖται. In codice Mediceo legitur ὄμφαλῷ περὶ τὴν ὄφεῦν; quam lectionem reddidit vetus Interpres. Ve- rum ea cum voce ὄφεῦν nulla ratione potest con- ciliari, ut monuit etiam Gallus. Merito igitur suspi- camur, eum, qui codicis Medicei varietatem ex- scripsit, non satis oculi aciem intendisse. In nostro enim codice, qui olim Beati Rhenani fuit, exstat scriptum: ὄμφαλῷ περὶ τὴν ὄσφην. qua lectione omnis plane difficultas tollitur. Idem sentimus

p. 120. de alio loco in fine capitinis, vbi vulgo legitur: ἀποσχῶσιν ὅταν τι ὑπὸ τὸ δέρμα λυπή. ἀν δὲ τι περὶ τὴν κοιλίαν, τὴν ἡπατίτιν. Ex codice Mediceo affertur varietas haec: ἀς ἀποσχίζοσιν αἱ καὶ ταρέχοσιν ὅταν υποδεάμη λύπη. αἱ δὲ εἴτι καὶ περὶ. Verum monet excerptorum auctor, posse etiam ita legi: ἀς ὑποσχίζοσιν αἱ υπερέχοσαι ὅταν υποδεάμη λύπη. ἀν δὲ τι καὶ περὶ. Ex quo iterum suspicimur Mediceum magis cum nostro conuenire, quam ab eius exscriptore annotatum est. Cap. 3 in ver.

p. 122. bis Polybi codex Mediceus cum Canis. et versione Scoti habent αρχὸν, anum, pro ὁρχῖν. Eadem vox ab Aristotele II. c. 17 adhibetur ea notione. Ibidem post locum Homericum legitur vulgo de

p. 126. vena: τείνεται παρὰ τε τὴν πλευρὰν ἐκαστη Φλέβας καὶ πρὸς ἐκαστον τὸν σφόνδυλον σχίζεται διῆ. In Gazae versione est: funditur etiam bipartito haec eadem vena iuxta vertebram, quae supra renes posita est. Gallus nullum codicum varietatem annotauit; verum noster codex in margine veluti vulgatiorem, ut solet alibi etiam, habet eam lectionem, quam Gaza reddidit: κατὰ δὲ τὸν ύπερ τοῦ η-

p. 132. Φρέων σφόνδυλον et cet. — Cap. 5. venae dicuntur totius corporis figuram, veluti in pictis κανάβοις, ita exprimere, ut in hominibus macilenter tota corpora moles plena venarum appareat. Gaza eumque secutus Scaliger κανάβας depictos canales interpretatur, impulsu vterque auctoritate Philoponi, qui locum de Generatione II. b. in τῆς καρδίας αἱ φλέβες διατεταμέναι, καθάπτει τὸν κανάβας γράφοντες εὐ τοῖς τοίχοις. τὰ γαρ μέρη τοῦ ταύτας εἰσὶν, ἀτε γινόμενοι εἰ τέτων. de cisterna ineptissime explicat. In codice Mediceo et Canisiano scriptum est καράβοις, quam vocem tenuit vetus Interpres. Cum nullibi veram huins loci et verbi κανάβοι interpretationem traditam legimus, vehementer sumus mirati Gallum nostrum.

hic

hic acutius vidisse et loci difficilis sensum interpretatione sua apertissimum fecisse. Posuit enim: La disposition des veines ressemble à celle de ces lignes que les Peintres tracent avant de former une figure; elles suivent tellement tout le contours du corps, que dans les sujets fort maigres on ne croiroit ne voir que des veines. Veram esse hanc Galli interpretationem paucis decebimus. Primum igitur Hesychius: *κανάβοις*, inquit, dicuntur ligna, quocirca factores ceram primum ponunt. Vnde etiam homines macilenti et graciles canabi appellantur. Idem deinceps *καναβίσιος κηρός*, cera canabina, qua vtuntur statuarii ad fingendum. Pollux VII. 164. et X. 189. eadem tradit, et praeterea docet, non solum lignum illud, cui cera circumposita in figuram effingitur hominis, sed formam etiam illam, circa quam figuli dolia vinaria fingunt, *κανάβοις* atque inde etiam lutum canabinum dici. A plastica igitur arte translatum est vocabulum hoc ad picturam, vbi lineamenta illa, quibus figura hominis vel animalis pingendi primum circumscribitur et designatur, canabi nomine intelliguntur, vt ex hoc Aristotelis loco clarissime appareat. Quales vero fuerint figurae illae hominum vel animalium in parietibus lineamentis circumscriptae solum, quas Aristoteles comparat, difficile est iudicare. Hoc vero planum est, ex ratione pictorum, non vero ex plastica, vt voluit Hesychius, esse arcessendam originem notionis, qua homines macilenti et graciles *κανάβοις* dicuntur; vnde etiam *σώμα τὸ καναβίνοι* in Epigrammate Anthologiae, de quo Huetius in Animad. p. 17 et 19. Male igitur Heinlius ad locum priorem Hesychii *τύς γεαφομένυς κανάβυς* interpretatur picturas macilentorum hominum. Gallum nostrum ad veram notionem direxisse videatur lingua vernacula, quae vocem *cannevas* eodem fere sensu adhibet.

p. 144. III. Cap. 11. de causis canitiei, manifestum
inquit, ὅτι σὺν αὐότης. Ita scilicet Gallus recte
auctore codice Regio, in quo tamen rectius
αὐότης scriptum exstabat, quod ille non intellexerat
spiritus asper additus esset. Vulgo & χαροπή
legebatur. Sed eandem emendationem ingeniose
consecutus iam olim tradidit Septalius in commen-
tario ad Problemata. T. II. p. 104.

p. 146. Ibidem ἥττον δὲ γίνονται Φαλακροὶ οἱ δύο
Gaza interpretatur, qui sunt mento bipartito, cani-
rarius fiunt. Gallus vero: dont le menton n'a
pas fourchu. In Codice nempe Ambr. et Regio
reperit: οἱ μὲν δυγένειοι, sed in margine adscriptum
vulgarem lectionem; in Mediceo ὁ μαδρυός.
Vetus interpres, quem Scotum esse perhibent, habet:
euulsus vero barbam non erit calvus nisi mō-
cum. Miramur, Gallum hac lectionis varietatem
motum non vterius inquisuisse, cum vulgariter
fere sensu careat, nec ullam veri speciem praebet.
In nostro codice μὴ διγένειοι scriptum es-
tat; in margine vero recentiore manu additum
est οἱ μαδρυέναι. Ex quo apparet veram lectionem
esse οἱ μαδαγένειοι vel μαδρυένειοι, i. e. longo
mento, seu imberbi, quam Scotti versio expressit.
Photius in Lexico habet: μαδαγένειοι τὸν μαδρυόν
ἔχοντα γένειον. Pollux l. 88. μαδρυένειος scriptum
habet. — III. cap. 21. legebatur vulgo sine fons,
in Epiro, γίνεται δὲ ζῶα καὶ τάλλα μογάδα-
τράπεδα, fieri animalia grandia, quemadmodum in
liqua quadrupeda. Sed Gallus recte auctore co-
dice Mediceo, consentientibus tribus versionibus
ex græco factis: γίνεται δὲ ἔξω ὅντες καὶ τάλλα
κατ. i. e. praeter asinum etiam reliqui quadrupeda
in Epiro insignes magnitudine crescunt.

p. 172. IV. 1. de Molluscorum corpore: tertia, inquit,
pars, alueus, κύτος, dicta, ὁ περιέχει πᾶν τὸ σώμα.

Le tronc, qui couvre le reste de leur corps. Vix poterat ineptius Gallus. Manifestum est, lectionem, quam codex Mediceus cum editione Camotii praefat, τὰ ἀντὸς, i. e. interiora, vnicē veram esse. Quomodo enim alueus, i. e. extrema totius corporis pars in molluscis, licet maxima, potest tegere totum corpus, cui ab anteriore parte caput et pedes additi sunt? Ibidem πόδας δικοτύλης, i. e. duplii acetabulorum ordine instructos, ut recte Gaza, male Gallus reddit: ils ont à ces pieds une double cellule. Similiter proboscidum τραχύτητα διάτυλον inepte reddit; une asperité qui a double cellule. Ita vero omnis differentia inter polypum et osmylum tollitur! Ibidem, vbi Aristoteles situm p. 174 mytidos ab atramenti vesicula diuersum aperte tradit, Gallus tamen in versione omnia perturbauit, cum verba μύτιν καὶ ἐπὶ ταύτῃ θολὸν ita interpretatur, quasi εἰν ταύτῃ scriptum esset: La mytis où est contenue l'encre — Le réservoir de l'encre (μύτις) est située au dessous de la bouche, et l'oesophage la traverse. Denique verba: ὃ δὲ τὸ ἄντερον εὐατεῖναι, κάτωθεν ὁ θολὸς, omnium pessime ita vertit: Le canal qui vient du réservoir de l'encre, tend en bas vers le même lieu que l'intestin. Quanto rectius Gaza, quem sequi debebat: at vero atramentum infra continetur, qua intestinum petere incipit superiora!

Ibidem locum vexatissimum de nautilo, qui p. 178. vulgo ita legitur: ὅτε καλύμνεος ὑπό τινων ναυτίλος καὶ ὁ ναυτικὸς, ὑπ' ἐνίων δὲ ὡὸν πολύποδος, ita olim Salvianus p. 162 a. Histor. Aquatil. ex impresso quidem codice, sed ad antiqui Mti censuram castigato, emendabat: ὅτε καλύμνεος ὑπό τινων ναυτίλος, καὶ ὁ ποντίλος ὑπό τινων. ἐσι δὲ οἷον πολύπτης. Plinii etiam pomphilum mutabat in pontilum. Gallus ex codice Mediceo eandem fere in textu posuit lectionem:

Etionem: καὶ νευτίνος ὑπ' ἐλαν. ἵστοις πολύποδες πάγκες. Monet tamen, in ipso codice propositae legi πολύποδες, cum qua lectione Plinii propria conuenit. Difficile est iudicare, vtra lectio in poliorum membro sit praferenda, ἵστοις πολύποδες, i. e. polypo fere similis est, an ὑπ' ἐλαν δὲ πολύποδες, i. e. ab aliis ouum polypi appellatur. Videtur tamen vix credibile, Plinium ouum polypi legi hic; Athenaei vero locum VII. p. 317. in patrocinium alterius lectionis (*οἵον πολύποδες*) trahere nolle. — In eodem loco vulgari lectioni: ἀλλ' ἵστοις πολύποδες substituit Gallus scripturam Vaticani et Ambr. cod. ἀλλ' ἵστοσιν, quae parumper in suis loci immutat. Obiter etiam monemus, legendis codicis Vaticani a Gallo allatas h. l. differentiis lectionis discrepantia, quam ex alio Vaticani bibliothecae libro scripto attulit Saluianus l. c. cum librum Gallus nunquam inspexisse videtur.

p. 178. L. IV. 2. In historia crustaceorum enarrata dilignerter versatus est Aristoteles, ut non solum externas solum, sed etiam internas corporis partes sigillatim omnes nominaret et describeret; quorum quidem vocabula pleraque ab iis diuersa sunt, quibus hodie easdem partes indigitamus, ut lector non satis attentus parum aut nihil in tota haec accurata tractatione intelligat. Itaque etiam hic omnium maxime primum interpretis officium a Gallo nostro desiderauimus. Is enim nihil aliud nisi verba graeca gallicis commutavit; de factis ipse nunquam cogitauit ipse, nec alios docens progressus est. In quo quidem magis laudandum videtur, quam culpandus. Nemo enim alio cere potest, quae ipse nunquam diligenter corporum naturalium inspectione et contemplatione dicit. Igitur bene sibi consuluit Gallus, cum illam interpretandi rationem ingrederetur, ut lacuna inde

inde, vt cunque lubuerat, excerpta in commentarios sic dictos referret, difficultia quaeque sedulo omitteret, ne toties ignorantiam profiteri cogeretur. In enarranda quidem crustaceorum historia, quam in plura membra discerpsit, vbi plurimarum partium vocabula interpretis officium desiderabant, nisi ad colli nomen non adhaesit Gallus. Etsi vero Gaza, Scaliger et Gesner recte collum astacorum et cancerorum caudam interpretati sunt, noster tamen Gallus tam plana in re caecutiuit, et corpus ipsum intelligi putauit. Vide Commentarii p. 291. Apparet igitur multo minus eum intellectisse, quae Aristotelii πτερύγια, i. e. pinnulae, dicantur. καὶ τὰ p. 180.
πτερύγια τὰ μὲν ἐν τῷ υπτίῳ η̄ μὲν θήλεια μέγαλα
θηι καὶ ἐπ' ἔλαττον τὰ πρὸς τῷ τραχύλῳ δὲ ἀξέην
ἴλαττω καὶ γινὴ ἐπ' ἔλαττον. Satis quidem cautus fuit in eo, cum verba graeca gallicis mutaret iisdem, sed pessime fecit, cum optimam et vnice veram lectionem ἵπαλλάττοντα in ἐπ' ἔλαττον bis in eodem loco depravaret, codicis Regii, Ambrosiani atque editionis Aldinae auctoritatem, quae sere nulla est, secutus, etsi totus hic locus recte in codice Mediceo, omnium optimo, scriptus exstabat. Verba ἐπ' ἔλαττον interpretatur: les nagoires vont en diminuant du coté du col. Sed clarum est, pinnulas intelligi appendices illas caudae, quibus feminae oua affixa gerunt, in maribus quinas in utroque latere, in femina vero quaternas. Situm earum exprimit verbum ἵπαλλάττοντα, quod latius explicare hoc loco nolumus. Easdēm vult appendices Aristoteles paulo post, vbi ait: Collum ipsum seu cauda exterius quinquefariam diuisum est, sexta pars postrema et plana in quinque tabellas dividitur. Interius quatuor pilosae partes posita sunt, in quae feminae partum deponunt. Caudam igitur astacorum sensis articulis distinguit Aristoteles

stoteles, quorum ultimus latus, in quinque tubulis
fingitur. Quicunque vel astacum flumastilem
quam inspexit, hanc caudae structuram significare
necessè est. Quod vero caudae femininae appen-
dices tantum quatuor pilosas commemorat, id in
interpretandum est, quasi τέτταρα latine quaternae
vtrinque dicantur, aut quatuor duplice ordine poli-
tae. Gallus iterum male: Les parties voisines

p. 184. de ce qu'on nomme le col. Deinceps ubi intestini
recti exitum definit, ipse Aristoteles γεαν nominat,
contra in canceris exitum intestini in medio επίπτυγματι collocat, quod Gallus male operculi in-
terpretatur. Videtur enim potius επίπτυγμα can-
cerorum caudam sub ventrem attractam et reflexam
significare: Quod ex eo fit manifestum, quod can-
cri feminae επίπτυγμα, quemadmodum carabi-
minae, maius et pilosius dicitur esse in fine capitis
3. Reliquam internarum partium descriptionem,
obscuram sane, extricare non adeo difficile erat, ad-
hibitis in consilium anatomicis Willisi, Portii, Redi,
Listeri et Roeselii aliorumque descriptionibus can-
cerorum et astacorum. Sed haec altioris indaginis,
aliusque loci, non huius, sunt. De turbinatis capi-
4. traditur, omnia ea cum operculo nasci statim:

p. 192. τὸ επίπτυγμα πάντ' ἔχει ἐκ γενετῆς. Gallus pelli-
me: Tous les testacées naissent avec leur envelop-
pe. Putabat nempe ipsam testam intelligi; sed
haec Aristoteli ὄστρακον dicitur. Oesophagum tur-
binatorum duplum usque ad papauer pertinen-
tem facit lectio vulgaris ibidem; sed recte codex
Mediceus et Canisiani απλῆς praferunt, i. e. sim-
plex, pro διπλῆς, i. e. duplex, quam quidem scripturam
recipere debebat Gallus, si quidem historiam
Aristotelis a ciuibus suis recte emendatam legi
omnemque Philosophi doctrinam recte ab iis co-
gnosci volebat.

κύλλαγον Cap. 4. ita enim codex Medic. Canis.
et noster scriptum habent, non inepte interpreta-
tur *le petit-boiteux*, a κυλλὸς, claudus, mutilus.
Eo vero grauius impegit in alio eiusdem capitatis
loco de neritis. Adhaerent, inquit, petris, ὅταν ἀπο-
λίνωσι τὸ ἐπικάλυμμα illud enim videtur operculi
vicem gerere. Gallus vero: Ils s'attachent aux
rochers, et inclinent sur eux leur coquille, qui
leur sert alors comme de couvercle. Sed ἐπικά-
λυμμα est operculum, pars turbinatis plerisque
omnibus aquatilibus communis, qua apertura te-
stae clauditur. Eo vero reclinato animal et cor-
pore exerto petris adhaeret. Praeterea Gallus
in eo errauit, quod ἀποκλίνωσι versione sua in ἐπι-
κάλυμμα mutauit.

IV. 8. de oculis talpae: sunt, inquit, duo canales p. 210.
neruosi et validi a cerebro, ea parte, vbi nerus
connectitur, iuxta basin oculorum extensi, qui desi-
nunt in dentes superiores exsertos. Recte hoc lo-
co codex Mediceus, Canis. et noster cum antiqua
versione praferunt lectioνem ἡ συνάπτου τῷ μυσ-
τῷ, i. e. ea parte, vbi cerebrum cum medulla ob-
longata connectitur, quam recipere debebat Gal-
lus, cum vulgaris plane absurdum sit. Docere vole-
bat Aristoteles, quod recentiorum experimentis
comprobatum est, oculis talpae nullum cum cere-
bro per neruos commercium esse. De duobus
vero neruis, qui basin oculorum praetereunt, et ad
dentes superioris maxillae exsertos fendunt, nulli-
bi traditum meminimus; nec tempus, quo haec
scribimus, talpam incisam inspicere permittit. —
Cap. 8. de odoratu animalium, ponit exemplum in-
sectorum: apes, inquit, et οἱ κνῆται mel ex longin- p. 216.
quo odorantur. Gaza muliones culices dictos ex
Plinio hue transtulit; cautius Gallus noster vocem
græcam retinuit. Sed in commentario p. 217.
fluctuat

fluctuat inter vocem *cousin* et *moucheron*, quorum neutra sensum vocabuli graeci exprimit. *κουνιτης* enim genus formicæ minutum significat, cuius glositatem patres familiae nimis saepe in promtuariis mellis experuntur. Locus manifestus est in stotelis de sensu cap. 5. paruarum formicarum genus, inquit, quod quidam scinipes appellant. Sed in Theophrasti Historia Plantarum IV cap. 17. *σκυνίπας* Plinius IX sect. 37. § 7 culices vertit. Male! Iterum Aristoteles H. A. IX. 9 scinipes et venmes commemorat, quos pici pulsandis arborum

p. 218. truncis euocatos deuorant. — Ibidem de solenum sensu, traduntur, inquit, etiam solenes ad strepitum fugere et profundius recedere, cum ferrum approximare senserint. Semper enim pars aliqua eorum superexstat; reliquum vero corpus quasi in cellula latet inclusum. Recte etiam Gaza verba: *ὑπερέχει γὰς αὐτῶν μικρὸν* reddit: exiguu namque existant. Contra Gallus pessime: les Solenes paraissent s' enfoncer quand on fait du bruit: ils se retirent en fuyant sous le sable, lorsqu'ils sentent approcher le fer. on ne voit plus alors qu'une petite partie de leur coquille, le reste étant comme rentré dans sa rétraite. Scilicet solenes, (Couteliers Piétonibus dicti) parte carnea extante veluti pilillo in arenam penetrant ad perpendiculum; pars vero superiori emittunt siphunculos duos respiratorios, ad quos vestigia foraminum in arena relicta ducunt. Hos igitur siphunculos cum ferramentum tangit, retrahit se animal. Piscatores vero gallici sparso in foraminibus arenae sale eliciunt foras. Vide disputationem Reaumurii in *Mémoire de l' Academie* 1722. p. 118. — Cap. 9.

Vocem marinum marium ubi Aristoteles explicat, bene Gallus in commentario adhibuit observationes Swinemundammii, oblitus tamen loci Pliniani, quem ergo

gio commentario nuper illustrauit Camper. Verba? δοχησι δε διαλαμπυσων των σιαγόνων εκ της ἐπιτάσσως ὀπήρε λύχνοι Φαινεσθαν οι ὄφθαλμοι recte Gallus suspicatur referri ad sinus seu vesicas ad latera capitum marium ranarum sitas, quae inflatae vocem cum lingua singularem efformant. Hunc verborum Aristotelicorum sensum licet obseviorum praeter morem clarissime, sed fortassis ex alieno auctore, indicauit Plinius, dum *extenti*, inquit, *buccarum sinus perlucens, oculi flagrant, labore per pulsi*. Hos sinus eorumque situm et nexus cum lingua accuratius descriptum delineauit Camper. Cap. XI. p. 231.

ἰντραγίας pisces apte interpretatur Gallus *bréhans*. Pro cyprino et barino Gaza carinum et balagrum nominat. Carinum appellant Codd. Ambr. et Règius; contra Medic. Canis. cum nostro et duabus versionibus antiquis balagrum. Difficile est de veritate scripturas pronunciare; videtur tamen omnium antiquissimâ lectio θαρῆος esse; exstat enim Hesychii glossa a Conr. Gesnero non omissa: θαρείται οἱ μὴ γεννῶντες. quam vir doctus in Paralipom. p. 1291. emendat: θαρῆοι ιχθῦς οἱ μὴ γεννῶντες. Alibi nomen hoc nondum fuit inuentum; igitur qualis eo censeatur pisces, dubium est. Ex piscium genere isto, quod Gallus *bréhans* dixit, maxime celebratur in Gallia species cyprini, *carpœu* dicta, propter insignem carnis saporem, quam nuper accurate descripsit Gallus de la Tourrette in Rozierii Obseruat. Physicis Tom. VI. p. 271.

L. V. cap. 5. Ex testudinum genere (τύτων δὲ p. 245. θύλασις et cet.) femina vnum eundemque vrinae excrementorumque habet canalem, licet vesica instruta. Sed de femina loqui non poterat Aristoteles; ea enim, quod ad vesicam attinet, a mero non differt. Igitur putamus pro θύλασσα legendum esse θαλασσία; nominat enim testudinem mari Tom. XXV. Pars IV. Qq nam,

nam, ut ab aquatili distinguat, quae ab Aristotele
p. 246. vesica carere dicitur. — V. 6. de genitali polypis
 brachiis innato, quale piscaiores vulgo perlibabant: *εἰναὶ δὲ τὸ τοιότον, ὥσπερ τευχῶδες, μέχρι μέσου τὴν πλευράνην προσπεφυκός, οὐ πᾶν ἀμφίφρον εἰς τὸν μυκήηα τῆς θηλείας.* Hoc loco vulgo legebatur *προσπεφυκός ἄπαν εἰς τὸν μυκήηα.* Ex codice Mediceo, ubi est *ἄπαν προσπιθάνημα*, emendauit lectionem Gallus; non inepte! Reliqui codices cum nostro conspirant in vulgari lectione. Ceterum *μυκήηα*, i. e. nares, Gallus interpretatur *la trompe, Φυστῆηα* vero paulo post in eodem loco *l'event*, cum tamen vtrumque vocabulum eandem partem significet. In commentario p. 511. primum erronee toti molluscorum generi octon pedes assignantur; deinde additur: *Les calmars et les seches ont deux de ces bras beaucoup plus grands que les autres: Aristote leur donne le nom de trompe.*

p. 274. V. 15. de stellis marinis: *Φασὶ δὲ καὶ σίνος μύγισον εἶναι τῦτο ἐν τῷ Εὐρίπῳ τῶν Πυρραιῶν, τῷ μορφὴν ὄμοιαν τοῖς γραφομένοις.* Haec lectionis varietas nulla sub auctoritate annotatur; sed debet sine dubio codici Mediceo, cum quo codex nostri plerumque conspirat, qui eandem lectionem habet, sed praeterea τῷ τῶν Πυρραιῶν. Editor suspicatur pro σίνος, i. e. noxa, legi debere γένος; sed haec ipsa erat olim Conr. Gesneri suspicio p. 1107. qui emendationem suam: *Φασὶ δὲ γένος τι τόν μέγισον εἶναι.* i. e. aiunt genus earum esse aliiquid maximum: versione Alberti Magni confirmabat, quam ille ex Scoti versione in librum suum tradidit. Scotus vero, in mari, inquit, est modus huius animalis magnus. In fine de cancelllo legitur vulgo: *ὅταν δὲ σισδύῃ, συμπεριέρεστο.* In Codice Mediceo dicitur legi: *εἰς δύο ἡ.* sed sine dubio illi ut in nostro Codice scriptum est *σισδύῃ*. Etiam hoc exemplum

exemplo negligentia exscriptoris codicis Medicei constat. — V. 19. de aureliis papilionum: περὶ p. 286.
 ἔχονται δὲ πόροις αἰραχνώδεσιν, ὡς δὲ σόμα χρυσοῦ,
 ἵνα ἄλλο τῶν μορίων διάσηπλον γένεται. Les chry-
 falides sont enfermées dans des cavités faites
 d'une matière qui ressemble aux fils d'araignées.
 Nimis seruiliter haec ex Gaza expressa sunt, cuius
 versio sic habet: meatibus araneosis obductae. Pri-
 mum ex codice nostro legimus πέστεχονται, et to-
 tum locum consentiente rerum natura ipsa inter-
 pretamur: dependent vero ex filis telae aranearum
 tenuitate, nec oris nec aliis membris expressa ima-
 gine. Πόρος enim non solum canales, meatus, sed
 etiam fila solida, nec caua, significare patet exem-
 ple capreolorum illorum, quos canicularum et
 riarum ouis quadratis ad angulos additos Aristoteles itidem πόρος vocavit. Paulo post: χεόνται δὲ σ-
 ρόλλης διελθόντος recte Gallus ex Codice Mediceo
 restituit, eum vulgo negatio deesset, ut etiam in
 nostro Codice. Breue est omnino tempus, quod
 inter transmutationem erucae in papilionem inter-
 cedit brassicae, de quo Aristoteles hoc loco praeci-
 pue loqui putandus est. Naturam erucae et pa-
 pilionis brassicae recte nouit et explicuit Gallus in
 commentario p. 108. sed nimis argutatur in refu-
 tando Aristotelis errore duplice. Alterum quidem
 ex ignorantia graeci sermonis ortum atque Aristoteli iniuria imputatum iam refutauimus; alter ex
 prava itidem Codicis lectione ortus facile tolletur,
 si ex Codice nostro legeris αἱ δὲ κάμπης γίνονται
 ἐπὶ τῶν Φύλλων τῶν χλωρῶν, cum vulgo habetur
 ἐπὶ τῶν Φύλλων. Plinius vero totum hunc locum
 non interpretatus est, sed aliam secutus narratio-
 nem plane corrupit, ut recte etiam aduertit Gal-
 lus noster.

Ibidem generationem ἐμπίδων ex vermbus p. 291.
 αὐταρκίδες dictis recte refert Gallus ad culicem,

cuius metamorphosin Swammerdam explicit illi
Natur. p. 348. Addimus Derrhami Physicotheo-
log. p. 950. et Listeri Goedartum p. 336. Pro-
terea acute vidit, locum Aristotelis I. cap. 1.
vbi ἐν τῶν ἐν τοῖς ποταμοῖς ἐμπίδαι ὁ ὄλσεος γε-
nerari dicitur, esse ab aliena manu corruptum.
Hoc enim ipso loco Philosophus ait: ἐν δὲ τοῖς
τοῖς ποταμοῖς πλατέων ζωδαρίων τῶν ἐπιθετῶν
οἵσεοι. Ita enim recte codex Mediceus, Canis et
noster legunt, vbi vulgo γίνεται loco αἱ ὄλσεοι.
Atque hanc emendationem confirmat testimonium
Sostrati apud Scholiasten Apollonii ad Argonaut.
I. 1269. et III. 276. vbi tamen ἐπιθετόντες legi-
tur. Ipsum vero oestrum interpretatur Gallus non

p. 291. inepte de asilo Swammerdamii p. 649 seqq. — Il-
dem κρότωνες ex gramine oriri dicuntur. Gallus in
commentario ait: lorsqu'il a dit, de la tique, qu'elle
venoit du gramen, je pense qu'il a parlé de celle
qui se nourrit des vegetaux. Mais son obser-
vation n'est pas exacte — Mais il paroit qu'on n'a
pas encore suffisamment étudié cette partie. Verus
acarus seu ricinus nullus prorsus vegetibili viti-
vitur. Originem opinionis falsae ex consuetudine
acarorum graminum culmos vere adscendenti,
quo facilius corpora praetereuntium animalia
insultent, repetendam esse putamus. De eo acar-
rum more optime tradidit Pallas in Spicilegiis Zoo-
logicis. — Ορσοδάκνας interpretatur mordello
ex latina Gazae versione. Mirum vero, quid con-
miniscatur in explicanda hac voce comment.
p. 516. Exstitit nuper vir doctus, qui tinearum je-
nus interpretaretur; nobis vero videntur chry-
melae saltatoriae intelligi, quae cotyledones, tan-
ta folia, et caulinulos plantarum exedunt. In fine
capitis ἐφήμερον dicitur τετράπτυχον. vbi recte monuit
Gallus, auctore Reaumurio, eos, qui Aristoteli de
epe

ephemero narrauerant, pedes priores ante caput plerumque protensos antennarum loco habuisse, ideoque quatuor pedes insecto tribuisse, quod res apse sex habet.

Cap. 22. Βλίτεται δὲ τὰ σμήνη, ὅταν ἐρίνεον σῦ. p. 298.

in Φαγη. Monet Gallus in Mediceo et Canisiani codice esse Φαγη, quod miramur ab Editore non esse receptum. Etiam noster Codex eandem praeferit lectionem; vulgaris sensum non habet. Paulo ante, ubi est, ὅταν ἔχει εἰς κάλυκας ἀνθη. monet Editor Mediceum omittere ἔχει; sed addere debebat, quod ex nostri Codicis scriptura suspicamur, eundem legere εἰς κάλυκας ανθη. Sensus tamen eodemredit. — Cap. 28. αἰχεῖδες Gallus ubique interpre-p. 304.

tatur Criguet, καίραθον vero, quem plerique scarabaeum interpretantur, sauterelles; magis tamen eo inclinat, ut carabi nomine singularem aliquam locustae speciem intelligi putet. Ratione in, cur a vulgaris interpretatione vocis καίραθος recesserit, hanc affert, plane nugacem: Mais ce même mot carabos, lorsqu' Aristote l'emploie pour designer un animal qui vit dans la mer, est constamment traduit par le mot locusta; pourquoi donc ne pas employer la même expression latine pour traduire le carabos d'Aristote, lorsqu'il designe un insecte terrestre? Et si le mot locusta est toujours la traduction de carabos, il faut donc toujours aussi rendre le mot carabos par celui de sauterelle. On le peut avec d'autant plus de raison, qu'Aristote ne dit rien du carabos qui ne soit vrai de la sauterelle; car tout ce, qu'il en dit, c'est qu'il a à la tête de petites cornes comme les papillons. L. IV. chap. 7. c'est à dire des antennes. Or cela est vrai de la sauterelle. Multo etiam ineptiorem his addit notam p. 259. ubi locum Aristotelis IV. 7. corruptum esse censet in voce καίραθος, legendumque κάνθαρος.

Recensentur ibi coleoptera haec, μυλολόφη καὶ κάραβος καὶ κανθάρις. Gaza fullonem interpretus est. In codice Mediceo, Regio, Ambro. Caglian. vti et in nostro et editione Aldina legitur καράβος; Gallus tamen reliquarum editionum lectio nem κανθάρος praetulit. Deinceps Medicus κανθάρος habet pro κανθάρις. Gaza fullonem ita rum in eodem capite interpretatur κάραβη, ut papilioni iunctus legitur. Sed etiam in hoc loco cui maxime confisus Gallus vulgarem opinionem reliquit, codex Vaticanus in margine vocem κανθάρος appositam habet pro varia lectione. Tertium vero locum V. 19. Gallus etiam male sanum censet, nulla edita ratione. Dicuntur ibi κάραβαι et vermis arborum gigni; quod quidem in locis nullo modo conuenit. Nulla tamen scriptura varietas in Codice vlo exstat, nisi quod Medicus sane omnium optimus, bis in hoc loco cum vetula versione latina καράμβοι legit. Ex quo suspicimur, κάραβον etiam olim κάραμβον, alia vero dicto κέραμβον, κεράμβηλον et κεράμβυκα dictum fuisse, atque intelligi genus Cerambycum Linnum, quod in lignis gignitur. In metamorphosi apud Antoninum Liberalem Cap. 22. Cerambyz mutatur in animal Thessalis κεράμβυξ dictum, cum quo nomine conueniunt κεράμβυξ et κεράμβηλος in Hesychii glossis. Cum igitur nullum Gallo praesidium sit in Codicum constantia, nemus, quibus ille rationibus impulsus a vulgaritate discesserit, quam plura argumenta confirmant. Aut enim, vbi cunque carabi nominantur, κανθάροι reponendi sunt, aut nulla plane ratio est, cur unico in loco, vbi carabi papilionibus junguntur, κάραβοι retineamus et de locustis intelligimus. — Cap. 30. cicadae, inquit, non proueniunt nisi vbi arbusta adsunt. Ideo nullae reperiuntur

in agro Cyrenaeo, multae vero circa ipsam urbem, μάλιστα δὲ ἡ ἐλαῖαι καὶ γίνονται πολύσημοι. Posterius periodi membrum ita vertit Gallus: aux environs de la ville, surtout dans les endroits où les oliviers ne sont pas un ombrage trop épais. quasi haec omnia ad Cyrenes mentionem pertineant. Sed recte codex noster scriptum habet: μάλιστα δὲ ἡ ἐλαῖαι, καὶ γίνονται παλίσημοι. i. e. Maxime quidem proueniunt in locis olea consitis, quae nimis umbrosa non fit. Quo quidem exemplo iterum constare potest lectori, ex nostro codice, qui in plerisque bonis lectionibus cum Mediceo conspirat, plura tamen Aristotelis loca, quam ex Mediceo, posse emendari. — Cap. 32. de xylophthoro seu p. 312. phryganeo est: οὐ μὲν γαρ καφαλὴ ἔξω τὸ κελύφος προσέχεται ποικίλη. Gallus ait lectionem προσέχεται deberi cod. Mediceo et Canis. vulgo enim προσέχεται legi; sed ipsum προσέχεται existat iam in vulgaribus quibusdam editionibus, nauci tamen non est. Recte vero codex noster προσέχεται praefert. Phryganeum enim in aquis capite ex testa exerto incedit. —

Libro VI. 1. Cuculus dicitur nidificare in domibus et petris. Sed iam olim Conr. Gesnerus p. 350 legendum h. l. censebat κόσσουφος pro κόκκῳ, cum Albertus M. cygnum ex hoc loco pro cuculo nominet. Quid in vetustis Scotti et aliis versionibus legatur, Gallus non commemoravit; sed idem alium locum VI. 7. de duplice euculi genere interpretatur: γίνεται δὲ πίων καὶ ἱδύκεσσις κατὰ τῶν τοῦ καιρὸν μάλιστα. De cuculo hoc dicitur; tum pergit: γίνονται δὲ καὶ τῶν ιεράκων οἱ ποτῆροι ἱδύκεσσι σφόδρα καὶ πίωνες. ιεράκεις δὲ γένος τι αὐτῶν πόρεια καὶ εἰ αποτόμοις πέτραις. Il y a une autre espece de coucou qui fait son nid au loin dans des roches escarpées. Sed haec postrema

verba commodius ad genus accipitrum referuntur,
quorum mentio antecessit, quam ad cuculum, cui
ius duplex genus diuersis moribus nisi in alieno
illo et corrupto loco ab Aristotele non memoratur.

P. 338. Libro VI. cap. 6. *αιτώλιον* interpretatur *αιτωλιαν Ετοιεν*, secutus auctoritatem Buffoni et Bellonii. Sed in loco Aristotelis nihil est, quod milium arguat, nisi vicinia rapacium avium paulo ante memoratarum. Verum enim vero multae praeterea aliae aues ab isto genere alienae ibidem ponuntur. Lectio etiam ipsa in dubio est. Plinius enim X. 6 ex h.l. aegolios vel egolios habet; unde in olim Conr. Gesnerus putabat in Aristotele *αιγάλιος* restituendum esse. Eodem nunc dicit scriptura codicis regii *έγάλιος*. Vetus anonymous interpres ante Gazam ecolius, Scotus alguneus posuit. Deinde Gesnerus aegolium interpretabatur vulturum impulsus, ut videtur, versione Gazae, que libro VII. c. 3. IX. c. 17. *αιγάλιον* interpretatur vulturum. In his vero locis nulla codicum discrepantia inuenitur. Nocturnam auem ex noctuarum generi intelligi series orationis ibi dubitare non sinit. Sed disputari potest, an eadem sit avis, quae Suidas *ἐπόλιος* dicitur in h.v. et in voce *ἡμεριά*. Apud Hesychium *έδωλιος* avis occurrit, et apud Arisophanem in Auibus, vbi Seholastes monet, Callisto eandem *εἰδώλιον* appellari. Verum haec nomina, vti sedis incertae, ita etiam notionis sunt dubia.

P. 358. — Cap. 13 vbi de ouorum piscium exclusione traditur: *ὅταν δὲ αἰσλαθῇ τὸ ὄδον, γίνονται πυρηνίδες*: praeclaram codicis Medicei lectionem γυρηνίδες: qua pisces recens ouis exclusi cum ranis recentur.

P. 362. natis comparatur, recte recepit Gallus. — Cap. 14. quem vulgares editiones *ψύλων*, Gaza vero fullonem nominant, piscem fluuiatilem et gregalem, qui in littore parit, eum cod. Reg. *ψύλλον* Medi-

Mediceus, Canis. et vetus interpres τύλωνα, Scotus vero tilona appellant. Putamus equidem τίλλωνα veram esse lectionem, idque eo magis, quod deinceps statim codices Reg. Ambros. et Vatic. κυπεῖν δὲ καὶ Βαλῆνος, cod. Medic. vetus interpres et Gaza καὶ βάλλερος legunt. Scotus belenis nominat. Nobis etiam hic βάλλερος placet, quod iterum Libro VIII. c. 20 βάλλερος cum τίλλωνι commemoratur. Herodotus V. 16 inter pisces lacus Praesiae πάπερας καὶ τίλλωνας nominat. Gallus in epite βαλῆνος recepit, in catalogo tamen animalium omisit. — Cap. 15. vulgares editiones exhibent p. 362
 ἔχοδια μηδὲ ἥλικα ἐψητῷ ἔντερᾳ. sed Gallus ex codice Mediceo ἔτερα rescripsit, cum deberet etiam ἄνηρα emendare. Gaza ἔντερα non habuisse videtur in exemplari suo, nec ἔτερα. — VI. 15. vbi vulgares p. 364.
 editiones ex emendatione Sylburgii et Casauboni habent: ἐκ δὲ τῆς Φαληρικῆς γύγνοντας αἱ μηδέβα-
 δες. Gallus noster antiquarum editionum vitium
 μὴ ἀράδες reuocauit, contra codicis Medicei, Canis.
 veteris interpretis et Gazae auctoritatem. In com-
 mentario igitur nulla membradum fit mentio;
 nec quae sint ἀράδες docetur. Eodem pertinet, quod
 ex uno pisce secundum variam codicum scripturam
 duos fecit; alterum ἀχάρεναν, alterum ἀράδενον ap-
 pellauit, cum nulla dubitatio sit ἀχάρεναν unice ve-
 ram esse lectionem. Scriptum tamen olim fuisse
 etiam ἀκάρενα docet Hesychii glossa ἀκάρεναξ, λά-
 βραξ. — VIII. 15. πειμαδίαι, inquit, in luto se ab- p. 496.
 dunt; cuius rei argumentum est τότε μὴ αλίσκε-
 σθαι, ιλὺν δὲ ἔχοσα τῷ νώτῳ Φαίνοντας πολλὴν καὶ
 τὰ πτερύγια ἔντεθλιμένα. Ex codice Mediceo Gal-
 lus annotauit lectionem πειμάδες — καὶ ιλὺν ἔχο-
 σας ἵππος νώτῳ Φαίνοσθαι. quam cur vulgatae
 postposuerit, nullam plane rationem videmus, cum
 structurae et grammatica lex illam deposcat. τότε
 enim

enim non est *tum*, sed ex *to* compositum et *ηλι*
tionem περιμάδες etiam veriorem esse nemo
bitabit, qui Oppiani Halieutic. l. 183. compa-
rit, vbi libri vulgares exhibent *περιμάδες*, liber vnu
Vaticanus a Saluiano comparatus *περιμάδες*. In
Hesychii glossa: *περιμάδες καὶ περιματίδος θυμό-*
δύς ἵχθυος, suspicari licet, duplum olim hunc
cabuli scripturam obtinuisse. *περιμάδες*, et *μάδες*. In Nicocharis loco Athenaeus VII
p. 328 *περιμάδες* interpretatur *θυμίδες*. Lib.
p. 500. VIII. c. 17. Cum serpentes senectam exuant in-
quit, ab oculis primum membrana vetus dissolu-
abscedit: *μετὰ δὲ τῦτο ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. καὶ*
η Φαίνεται πάντων. Posterior membrum orationis
sensum commodum aut facilem non habet; vnu
lectionis arguit etiam Gazae versio: glabrum omni
hoc omnium antequam reliquum corpus appetit
Gallus vero, qui alias codicis Medicæ vel preac-
tissimas et certissimas lectiones repudiauerat, mi-
rum qua ratione subito impulsus hoc loco dubium
adeoque ineptam istius codicis lectionem καλεῖ
γὰς Φαίνεται πάντων receperit, interpretatus in:
il semble que ce soit l'étuit de tout le reste. Le
cor Zenodoti! — Cap. 18. teuthus mas, inquit,
a femina differt; haec enim (*ἐάν τις διατέλλεται*
εῇ τὴν κόμην εἰσω ἐντερα δύο οὐλοὺς μαστὸς) si quis lo-
parata coma interiora inspexerit, intestina du-
mamarum instar habet. Codex Medic. Canis cum
nostro ἐγυθρά δύο habent, i. e. corpora duo rubra;
quam lectionem merito recepit Gallus. Sed idem
pessime, nostro quidem ex sensu, mutauit μητέ-
romam, in κοιλίαν, ventrem; et si posteriorē
ktionem codex Regius, Scaliger et Gaza appre-
bant. Versio gallica habet: en ouvrant la fo-
melle, on lui trouve dans le ventre deux corps
rouges. Sed διατέλλεται est distendere, separare
inui-

inūicem. Igitur retinēmus vocem *χόμην*, quae branchias vtrinque in ventre sitas significat; quas Aristoteles etiam alibi IV. 7. simili vocabulo *τερ-γόνη ἄρτα*, partes pilosas, appellat. Has qui separauerit branchias, in ventre reperiet corpora illa rubra; quorum quidem naturam si ex anatomia accuratius perspectam haberemus, multo etiam certius de lectionis veritate totiusque loci sensu pronunciare liceret. — Cap. 26. Locus est de morbis elephantis difficilis: oleum, inquit, alii bibunt, alii minus; et si ferramentum aliquod corpori inhaeserit, oleo eiicitur. ὅταν πίνωσι, ὡς Φασὶ τοῖς δὲ, εἰςαν ἐψήσαντες ἐλαῖῳ διδόσσι. Ita pergit: Gaza vertit: Qui autem oleum non bibunt, iis radix tyrtami decocta in vino datur. Scoti versio habet: et elephans bibit vinum, et quando non potest potare, accipit medicinam, et decocunt cum oleo, et dant ei ad bibendum. Vetus incerti versio: non bibentibus autem vinum radicem decoquentes in oleo dant. Vini igitur mentio in codicibus exstabat, quibus hi interpretes vtebantur. In codice Mediceo scriptum est: τοῖς δὲ πίνεσθαι τὸν οἶνον, εἰςαν ἐψήσαντες ἐν ἐλαῖῳ διδόσσι. Canis. codex τοῖς δὲ πίνεσθαι εἰςαν et cet. omessa vini mentione. Has difficultates extricare non potuit Editor; sed si comparaueris locum Aeliani XIII. 7. et II. 8 de Natura Animal. vbi eadem medicinae commemorantur, vix dubitabis desiderari hic vini mentionem ex oryza facti, quod ad plurimos elephanti morbos adhibebatur. Igitur putamus in voce εἰςαν latere ὄφειςαν, et totum locum ita emendamus: τοῖς δὲ οἶνον οφειςας ἐψήσαντες διδόσσι. — Cap. 28 de bobus Syriacis vulgo legebatur: *boues quemadmodum camelii in summa scapula flexuram habent.* Sed Gallus ex codice Mediceo edidit: καὶ οἱ βόες καὶ αἱ κάμηλοι χαῖτας ἔχοσιν etc. i. e. et boues et camelii

cameli iubam habent in summa scapula. Endo-
lectionem expressit vetus Anonymi et Scotti verba
Boues quidem iubatos ex h. l. commemoravit
Gallus in commentario, et bisontes intelligi suppon-
catur; sed camelos iubatas omisit. Decidere
veritate lectionis adeo memorabilis difficile est;
dubitare tamen licet, dum plures animalium species
in notitiam nostram peruerterint, quas Aristoteles
nouit.

p. 536. IX. 1. vbi libyus et celeus tanquam amicae in-
vicem aues commemorantur, et libyus petras et
montes habitare dicitur, Gazae versio pro liby-
bis laedum nominat. Gallus etiam auctoritas
confisus quinque codicum, et veteris Interpretis,
 $\lambda\alpha\delta\delta\sigma$ pro $\lambda\beta\nu\delta\sigma$ rescripsit, itaque tollere repe-
gnantiam studuit, quae ex vulgari lectione exis-
bat, cum paulo antea Aristoteles celeum et libyus
inimicos inuicem tradidisset. Sed $\lambda\alpha\delta\delta\sigma$ nemo
praeterea legit vel nouit vspiam. Ergo etiam in
hac scriptura dubitari potest. — Ibidem amicae
inter se aues nominantur $\pi\acute{\iota}\varphi\eta\xi$, $\alpha\acute{\iota}\rho\pi\eta$, $\iota\acute{\iota}\tau\eta\varsigma$. Co-
dex Mediceus et Canis. $\pi\acute{\iota}\varphi\eta\xi$, quae lectio sic
dubio verior est, vt pote quae etiam in Antonino
Liberali c. 20 occurrit, vbi Artemiche in aue
 $\pi\acute{\iota}\varphi\eta\gamma\alpha$ mutata esse dicitur. Hesychius $\pi\acute{\iota}\varphi\eta\gamma\eta$,
 $\kappa\omega\rho\delta\alpha\lambda\circ\sigma$, et alibi $\pi\acute{\iota}\varphi\alpha\lambda\lambda\circ\sigma$, $\pi\acute{\iota}\varphi\eta\xi$. Etymolo-
M. $\pi\acute{\iota}\varphi\eta\xi$ $\iota\acute{\iota}\delta\sigma$ $\sigma\acute{\iota}\nu\epsilon\varsigma$ $\pi\alpha\varsigma\alpha$ $\tau\circ\pi\alpha$. $\chi\alpha\acute{\iota}\varsigma$ $\gamma\eta\pi\eta$
 $\sigma\acute{\iota}\nu\epsilon\varsigma$ $\tau\circ\pi\alpha$ $\bar{\eta}\delta\alpha\sigma\iota$. Sed ultra scripturam nomina
consequi aliquid de ista aue non potuimus. — Ibi-
dem semel $\alpha\acute{\iota}\gamma\upsilon\pi\circ\sigma$ nominatur. Genus et na-
ram auis definire non ausus Gallus recte tamen
statuit, differre eam a vulture et aquila, quibuscum
plerumque a grammaticis confunditur. Aelianus
inter aquilas et vultures medios ponit II. 46. albo-
que depingit. Idem V. 48 cum aquilis pugnat
ait. Boeus apud Antoninum Liberalem c. 5 dat
segy.

negypios forma et magnitudine diuersos tradit. — Ibidem de antho seu flore aue quae traduntur, quaestione de natura eius, quae hodie hoc nomine censeatur, adeo difficilem reddunt, ut merito dubitet Gallus de veritate opinionum illarum, quas sibi docti adhuc protulerunt. Bellonius Gallorum *Bruant*, Brisson contra eorundem *bergeronette jaune* interpretatur. Sed codicum varietati non est quod hoc loco confidat Gallus Editor. Quamuis enim cod. Medic. ἀκανθος p[ro]raferat, constat tamen testimonio Aeliani VI. 19 Antigoni aliorumque scriptorum, qui Aristotelicam narrationem repetierunt, veram esse lectionem ἀνθος. Ceterum quod Aristoteles tradit in vulgaribus editionibus, equum ab aue antho pratis expelli, recte auctoritate codicum et versionum antiquarum mutatum est ita, ut equus aue expellere dicatur. ἐξελαύνει αὐτὸν ὁ ἵππος ἐκ τῆς ρομῆς, cum vulgo legeretur ἐξελαύνει γὰρ τὸν ἵππον. Consentit Boeus apud Antoninum Libaram cap. 7 etiam nunc, inquit, cum anthus equum hinnientem audit, fugit interim imitatus eius vocem.

IX. 3. de pecude: ἐγκαθεύδειν δὲ ψυχεότερα p. 544.
αἱ ἄστραι αἰγῶν. αἱ γὰρ αἰγεῖς μᾶλλον μηρυκάζουσι.
 Hoc loco primum *αἱ σιες μᾶλλον* ex versione Scotti, deinde *ἵσυχάζουσι* ex quinque codd. et tribus versionibus rescripsit Gallus: quod plane approbaremus, si docuisset simul, quis verborum *ἐγκαθεύδειν ψυχεότερα* sensus esset. Quod enim in versione posuit: Les brebis sont plus froides quand elles dorment: plane ineptum est, et a re alienum. Quod vero pastores ibidem tradunt de situ capraru[m] cubantium, ὅταν ὁ ἥλιος τραπῇ, id Gallus ita interpretatus est: aussi tot que le soleil commence à descendre. Sed veteres scriptores, qui hanc narrationem laudarunt, omnes de solis conversione annua non vero diurna ceperunt: cf. Plutarchi

tarchi Opuscul. p. 974. Aelianii H. A. VII. 1. tigonus Carystius c. 65. Verum in veteribus mis raro Gallus consuluit veteres scriptores propter Aelianum, Athenaeum et Plinium, quo

p. 562. ipsa non satis diligenter inspexit — IX. c. 17 Charadrium aquaticam et nocturnam avem nominat Aristoteles, quam Gallus *oiseau de roche* interpretatur, cum multo aptius, ut ipse fatetur, *oiseau de ravine* posset, si vocis graecae etymologiam tenere volebat. De natura avis hodiernaque nomine nihil assert in Commentario noui. Nobis vero multum momenti ad quaestione hanc encandam adferre videtur locus Boei apud Antonium Liberalem cap. 15 vbi Agron Eumeli filium cum arrepto veru Mercurio occurrit, conatus ab eo in auem charadrium dicitur. Mirum veru significationem nobis habere videtur roti longi, quod in aues quasdam ex Charadriorum genere Linneano omnino cadit. Sed certius aliquis

p. 566. definire non licet. — IX. 13. merops dicitur peregrinare *ὑπὸ τὴν ὄπεαν*. Ita enim auctore codice Mediceo et Canis. et duce Sylburgio rescriptis pro *ὑπὲρ*, quod est in vulgatis libris. Sed pessimus posuit *χευμοῖς* pro *κηημοῖς*, melius tamen *escarpées* interpretatus. Sed VI. 1. locus est de eadem ave; quem Boeotii, inquit, *μέγωνα* appellant, solus nidum in profundis terrae foraminibus ponit. Mirum videtur, Aristotelem ubique nomine peregrino usum fuisse, nec usquam vernaculum Atheniensium adhibuisse, cum auis ipsa intra fines Boeotiae non esset conclusa a natura. Sed bene factum, quod ex codice Mediceo annotatur varitas lectionis *σίγων*, cui similis est scriptura veteris interpretis Iropedem et iropem. Gallus noster mortuo etiam in Commentario p. 506. miratur, quid Aristotelem impulerit, ut Boeoticum nomen quis

que poneret, (*μέροπα*) de vernaculo tacéret. Deinde monet ex Bocharto, alia eiusdem auis nomina fuisse *άίγοψ*, *άιρόπτης*, et *ήέροπτες*. Vides hic delphinum in sicco natantem ! Vti copiis suis nesciebat Gallus. Ex loco enim Aristotelis hoc, qualis in codice Mediceo exstat, discere poterat, Boeotum vocabulum esse *εἴροψ*, aut, quod rectius putamus, *άίγοψ*. In Hesychio exstat glossa: *άιρόπτερη τίνα*. Scholiares Aristophanis ad Aues *άιροπτας*, Suidas vero in voce *άντιπελαργεύην* nominat *άιρόποδας* aues meropas, vterque Aristotelis auctoritatem professus, ex quo fabulam de amore in parentes referunt. Similiter etiam Apostolius Adagior. Centur. III. 39. Igitur clarum est, olim in Aristotele *άιροπτα* lectum fuisse; quod vocabulum cum nescirent grammatici ex *άιροψ* an ex *άιρόπτης* fuisse esset, varia scriptura alii *άιρόποδας*, alii *άιροπτης* nominarunt. Accedit denique auctoritas Boei in Ornithogonia apud Antoninum Liberalem c. 18. qui Eumeli Thebani filium mutatum narrat in auem *άιροπτην*, quae etiam nunc sub terra parit, et semper volatum meditatur. Ex qua narratione clarissime patet, *άιροψ*, vel poetice *ήέροψ*, quod etiam *ήέροπτες* flebitur, esse nomen, quo auis merops a reliquis Graeciae incolis dicta, in Boeotia appellaretur. Quod vero volatum semper meditari dicitur, id quidem refertur ad eam narrationis partem, vbi filius Eumeli ad terram prostratus cespitat (*άσκαιξι*). In volatu igitur singulare aliquid notare veteres voluerunt, quod Boeus cum meditatione volandi in nouellis auibus comparat. Videtur igitur volans terram semper legere; vnde orta apud Aelianum L. 49. fabula, meropem non sursum ad oculos, sed retro quasi ad caudam volare. Gallus in commentario dubitare videtur, an recte Merops apiaster Linnei cum merope Aristotelis componatur; nobis vero

vero res dubio carere videtur. Omnis enim
meropem nostrum accommodari apte possunt, qui
Veteres narrant; licet colorum distributio ab An-
stotele annotata cum recentiorum descriptionibus
non plane conueniat.

p. 570. IX. 15. in vulgaribus libris *αἰγίθιος* legitur
et pede claudicare dicitur, πόδα χωλός ἴστι. Cf.
Ambros. *αἰγίθιος* habet, i. e. parus, Gesnerus
ro ex Oppiano *αἴγιθος* emendabat. Gallus *αἴγι-*
θος rescripsit, nulla tamen edita ratione. Verum
etiam Antigonus Carystius cap. 51. *αἴγιθος* est
1. habet, quemadmodum Plinius X. 74. eumque
χωλὸν ὄφεσον, claudam auem, appellat. Ex quo
apparet, vitium lectionis, quod in codice Vaticano
est, χλωρὸς, viridis, et in versione Scoti, qui pede
citrinos memorat, ex eoque Albertus Magnus, non
adeo esse vetustum. Male Plinius aegithum et
accipitrum genus refert X. 8. Sed ibi codices regi-
gati olim circum praeferebant. Cf. Oppiani Ixeutica
I. 10, vbi III. 4. nuce et verme inescatur avis aegi-
thus ad capturam, et cauea includitur capta nisi
ut voce illiciat congeneres. Quae quidem omni-
monere omisit Gallus in commentario, vbi de se-
tho agit. Quid? quod Oppiani Ixeutica enī
hodie negat? In eodem Aristotelis loco chionos
κακοπετης dicitur, i. e. incommodi volatus. Sed
Aelianus, qui haec transcripsit IV. 47. ait: μαζί
τε πᾶν ὅτιπν *άγιαθος*, καὶ τλήμων *ύπομένει*, τη-
τῷ μαγθάνειν θάσανον, ὅταν ἀλλ. Itaque pro
κακοπετης aliud vocabulum, *κακοπαθης*, aut simile, si-
gisse in Aristotele videtur. — Cap. 16. men-
gnaphali avis: καὶ ὁ γνάθαλος καλέμωνος vbi
ad *αἴγιθην* in codice Ambr. et Mediceo, item
in versione vetusta Incerti et Gazae omittitur. Con-
tra Scoti versio nominat pro gnaphalo oderopere
ex quo Albertus Magnus *adepellus* in opus suum
transf.

transluit. Graecum vocabulum γναφαλός ipso Gallus pessime, licet non sine exemplo, *foulon* interpretatus est, cum id non fullonem, qui γναφεύς dicitur, sed tomentum aut tomentosum significet. Ampelidem Linnei intelligi cum aliis Buffonus putavit; sed eam opinionem vanam esse iam olim Conr. Gesnerus admonuit. Nihilo tamen minus Gallus noster eandem in commentario sequitur, vbi sub voce *faseur de gnaphalo* tradit, nulla facta alterius nominis *foulon* mentione, quod in versione posuerat. Scilicet tum demum, excusa iam versione, errorem agnouisse videtur. — IX. 18 Φωτιξ p. 573.

post ardeas commemorata dicitur oculos piscium, suum et serpentum impetrere in victu, quemadmodum etiam ἄργη. Bellonius de ardea stellari, Gallis *butor*, intelligit locum Aristotelis, et monet revera stellarem ardeam oculos auium impugnare. Gallus noster, approbata hac Bellonii opinione, addit: mais je ne sais où Bellon a pris l'histoire de la metamorphose de Phoix. Scilicet haec metamorphosis narratur ab Antonino Liberali Cap. 5. Bulis, inquit, mutata fuit in auem πώογχος dicta, ei que Iupiter victimum assignauit eum, ut oculos auium, piscium et serpentum impeteret et voraret. Ex quo loco etiam hoc appareat veriorem lectionem esse πώογχος. Hesychius habet: πώοξ ὄρνις ποιὸς: quam glossam Salmasius ad Solinum p. 65. male ad locum Aristotelis IX. 12 referebat, vbi πτύογχος nominatur. Etymologo M. πώογγης αἱ αἴθυαι αἱ κληθεῖσαι βεγγες sunt.

Locum vexatissimum de merulis c. 19 τάτων ὄμοιος τῷ μέλανῃ κοτύφῳ. ἐξ δὲ βαιός τὸ δὲ μέγεθος ita emendauit ex codice Mediceo Gallus: κοτύφῳ ἐπὶ λαΐος, τὸ μέγεθος μικρῷ ελάττων. ὅτος ἐπὶ στρῶν et cet. Nigrae merulae similis est laius, paulo tamen minor. Hic in petris habitat et cet.

Tom. XXV. Pars IV.

R. G.

Gaza

Gaza habet, sed fusca colore; unde iam olim Com. Gesner suspicatus erat, Gazam in suo codice legit $\varphi\alpha\iota\circ\varsigma$. In Canis. codice annotatur varietas $\varphi\alpha\lambda\circ\varsigma$. Vetus Interpres ait: harum nigrae meritis est fuscus laios; itaque et $\varphi\alpha\iota\circ\varsigma$ et $\lambda\alpha\iota\circ\varsigma$ simul expressit. Scoti versio habet: et auis, quae dicitur leuior, assimilatur ad Kocitor. Itaque videtur $\lambda\alpha\iota\circ\varsigma$ expressisse. Sed Albertus M. nomen *leneos* posuit quod Gesnerum p. 580 turbauit. Certum est, vocem $\beta\alpha\iota\circ\varsigma$, si paruam auem significare debet, eis poetis solis familiarem, igitur hic locum non habere. Deinde series orationis nomen auis flagitat Vocabulum $\lambda\alpha\iota\circ\varsigma$ praeterea occurrit in loco Boei apud Antoninum Liberalem c. 20 vbi cum celeo, cerbero et aegolio nominatur, tanquam fausti omnis auis. Ex quo suspicor, auem, quae supra cap. I. $\lambda\alpha\iota\circ\varsigma$ in codicibus dicitur et cum celeo simul nominatur, eandem intelligi, quae h. l. hiis dicitur. Verbum $\varphi\alpha\iota\circ\varsigma$ an simul vocabulo $\lambda\alpha\iota\circ\varsigma$ sit adiungendum, vt in suo Codice reperit Vetus Interpres, dubitari potest. Fuscum hanc merulam cum cyano explicare tentauit Cl. C. E. T. T., auctor libri: degl.

p. 574. Uccelli di Sardegna. — Qui cap. 22 μαλακονχάντις dicitur, in veteris Interpretis versione μυράδη χεανεύς audit. Posset hoc nomen ex eo approbiri, quod Aristoteles cui caput magnum esse tradidit, sed addit καὶ χονδροπόπος, i. e. castigineum, quod in vocabulum μαλακονχάντις non male contentum Mirum vero, auem neutro nomine nupsiam alibi memorari. Dicitur praeterea εὔπυξ καὶ κανόντις. Sed Gaza depes, Vetus Interpres bene prodatus et non male alatus; Scotus etiam pedes magnos et alas magnas posuit. Unde apparet, scripturam huius loci iam olim variasse. In codice Mediceo locus hic in lacuna iacet. Nobis quidem Bellonii suspicio non displicet, qui Loxiae genus, Gallis

Gallis *gros-bea* dictum, intelligi putabat; in quod optime atque adeo vnicē conuenit os robustum et rotundum, quod ei Aristoteles assignat. Quae quidem rostri forma rotunda quanquam in nostratisbus speciebus satis conspicua, magis tamen elucescit in exoticis generibus loxiarum, quae Buffonius nomine *Bec-ronds* indigitavit. Quae vero contra hanc Bellonii opinionem disputauit Gallus noster in commentario p. 256 pleraque omnia falsa loci Aristotelici interpretatione nituntur. Primum illud, quod posuit argumentum; il dit qu'il reste stupidement, où on le trouve, et qu'il s'y laisse prendre, falsum est. Aristoteles enim sic: *ασὶ ἐπὶ ταῦτῃ ζῳγάνει, καὶ αἱστηται ἐνταῦθα.* quae Gaza reddit: in eodem loco semper sibi statuit sedem, atque ibidem capitur. Deinde etiam a veritate et sensu loci Aristotelici abhorret: que cet oiseau est la proie la plus ordinaire du chat-huant. Sed *αἱστηται μάλιστα γλαυκὶ* significat, eam auem facillime capi cum noctua, quam cum reliquis aululis infestat monstratam, itaque visco inhaerescit. Nobis quidem certum esse videtur eandem intelligentiam, quae Hesychio *κοκκιζόεαντης* dicitur, et si rationem nominis hodie non agnoscimus, quae potuit a vulgi falsa vel ridicula opinione originem traxisse. — Cap. 23. qui *κολλυρίων* appellatur, in co- p. 574. dice Canis. *κολλυλίων* est; quam eandem scripturae varietatem reperimus etiam in Hesychio, adeo ut vetustissimorum etiam Codicum lectio in hoc nomine variasse censenda sit. — Qui cap. 36 in accipitrum numero vulgo appellatur *πτερίνης*, Gazae pernix, in codice Mediceo et vetere versione *πτερηνής*. dicitur. Quam quidem scripturam nos antiquissimam et veram putamus esse, vt pote quam Hesychius exhibet, qui, *πτερηνής*, inquit, *εἶδος ιέρακος*.

p. 600. Cap. 40. In historia apum plura sunt operis dicum emendata loca; sed plura etiam eandem Critici operam desiderant. Veluti cum vulgo geretur: εἰς δὲ ἐκπεπτασθῶσιν, προσφέρεται γένος αὐτῷ πρὸς τὸν ἄρενόν, hanc scripturam Gallus tacitus mutauit in εὐθόνη, sed ex codice Mediceo εὐθόνη annotauit. Etsi vero receptam ab eo legi nem probamus, utpote quam Hesychius responsum videatur, cum poneret: εὐθόνη δαψιλῶς η ταχοῦ η μετ' ηχῃ· negligentiam tamen Editoris mirabilis non possumus. Ipse interpretatur pars triplex, cum tamen Hesychii testimonio a nobis allato constet, veteres grammaticos de notione vocis distasse. — Cum apes ceram colligunt, pedibus primis arreptam in posteriorum τὰ βλαυσία abhinc agunt. Gallus noster ex codice Vaticano, Ambore et Mediceo βλαυσά rescripsit, Sylburgio obsecutus, et la partie courbe des pattes de derrière interpretatur. Gaza vocem graecam blauesca cautius nunciat; Plinius vero, femina, inquit, onerant propria id natura scabra. Utique male cum Gallo; quicunque enim operariam apem in floribus accostius inspexit, is pedum posteriorum seu femorum potius insignem latitudinem aliquatenus extatam condendae cerae inseruire sciet. Igitur nobis quidem vox πλαυσία, quae lateris formam oblongam notat, aptius videtur ab Aristotele pedibus apum posterioribus accommodari potuisse. — De fauis, quos apes incubant: fauis, inquit, apes incubant eosque maturant; quod nisi fecerint, concupi aiunt fauos araneisque obduci. καὶ εἰς τὸ οὐρανικὸν δύναται πατέχειν ἐπικαθίσειν, τοῦδε ἐκβέβαια γίνεται εἰ δὲ μὴ ἀπόλλυται ὅλη γένη δὲ σκωλήκια ἐν τοῖς Φθιμομένοις ἢ πτερύγια ἐνταταῖ. Vocem ἐκβέβαια Gaza reddit, partis quam abortus sit. Igitur habuit in suo codice scriptum

ἐπιτροπήν

faveat, quod Canis codex praefert. Reſte
 Vetus Interpres putredo posuit. Gallus noster
 mediam loci partem ita interpretatur: si elles ont
 le courage d'y demeurer tout le tems nécessaire,
 leur miel devient propre à leur nourriture; sans
 cela leurs gateaux se perdent absolument. Quam
 inepte, et ridicule. Non vidit igitur, de illis fauis lo-
 qui philosophum, quibus insunt foetus! Hos enim
 solos incubant apes. Lectionem ἔκτεινα confirmat
 et totius loci sensum aperit Plinius XI sect 16 fit in
 fauis quibusdam qui vocatur clavus amarae duritie
 ceras, cum foetum inde non eduxere, morbo aut
 ignavia aut infoecunditate naturali. Hic est abortus
 apium. — Ibidem: apes cum pupugerunt aliquem
 moriuntur, quia aculeum absque intestino non po-
 sunt retrahere. Saepe tamen fit, ut seruantur, si quis
 curam adhibuerit, atque aculeum molliter expre-
 ferit. Ita fero etiam Gaza graeca non obscura red-
 didit. Contra Gallus pessime: La piquure que
 fait l'abeille lui est mortelle à elle même par l'im-
 possibilité de faire sortir son aiguillon sans faire
 sortir son intestin. Souvent celui qui a été piqué
 n'a point de mal, lorsqu'il est attentif à faire sortir
 l'aiguillon. Eandem rem iisdem verbis in com-
 mentarium retulit, vbi tamen recte admonet, inte-
 stini nomine intelligi sine dubio vesiculam veneno
 repletam, quae aculei basi adhaeret. Quid igitur
 mirum, si, qui Aristotelem graecum nunquam vide-
 rint, et gallicum solum inspiciunt, inscitiam et pin-
 gue Philosophi in rebus naturalibus ingenium cre-
 pant? Alienos scilicet tot interpretum errores sibi
 imputatos tam liberaliter praestare nec potest ne
 dobet. Statim ab initio commentarii copiosior
 fuit Gallus in apium, quam in alias animalis histo-
 ria explicanda. Sed nusquam vel modum tenuit,
 nec rationem certam sequutus est. Cum enim aut
 omnia Aristotelis loca fideliter excerpta in compen-

dium agere, aut illa tantum feligere deberet, quae explicacione aut refutatione egerent, ille contra pro lubitu-hinc illinc decerpit vel levissima vel ineptissima quaeque, atque interdum adiecit ex libro Reaumurii de apibus desumptas obseruationes, quibus dicta Aristoteli vel confirmari vel refutari possint. Exterorum scriptorum libros, experimenta et inuenta ignorat. Non mirum igitur, plus illi vel falsa vel obscura visa fuisse, quae exterorum industria iam ad liquidum erant perducta.

. 628. Cap. 44 genus leonum duplex commemoratur, alterum τρογγύλον καὶ ὀλότριχον, i.e. rotundum et criso crine, alterum μακέον καὶ σύθυτριχον, i.e. oblongum et recto crine. Recentiores historiae naturalis scriptores hanc leonum differentiam non agnoscent quidem, sed haec nostra ignorantia non eo valere potest, ut fidem grauissimi scriptoris suspectam habeamus. Verum hanc disputationem hic ingredi non vacat. Lectionem huius loci vulgarem temere mutauit Gallus auctoritate codicis Regii, Vaticani, Medicei, Canis. Aldinae editions et versionis Gazae impulsus. Posuit enim ἄριχον, i.e. bene crinitum; cum Aelianus IV. c. 34 σύθυτριχος ex hoc ipso loco transferens vetus illius scripturae (σύθυτριχον) satis testetur. Villo simplici ait Plinius VIII. sect. 18.

Tom.II. Superest, ut ex commentario pauca etiam hec minima referamus, quae cum lectione tertius graci p. 261. coniungi non potuerunt. In crocodilo narratur quaedam de animali iuuenco huius generis, quod Gallus Parisiis viuum vidit anno 1772, verum illud anno post mortuum est, quamuis omni diligentia p. 267. ad curam eius adhibita. Sed in toto hoc capitulo nihil reperimus, quod vel laude vel annotatione dignum videatur, praeter animaduersionem de trochilo, crocodilis amica, quam Gallus hic interponit.

posuit. Recte vero admonet, trochilum hunc differre ab illo trochilo, quem vulgo regulum dicunt. Quanquam haec res disputatione non egebat; Aelianus enim II. 15 trochilum hunc κλαδαρέων γχον dici monet, pluresque diuersis nominibus censeri species. In capite de regulo grauem his errorem p. 732. adiecit Gallus, cum de hoc trochili genere, crocodilo amico, ait: Je crois que c' est à ce dernier qu'il faut appliquer ce qu'Aristote dit au Livre VIII. c. 3. que le roitelet a le dos de couleur d'eau comme les haleyon. Verum Aristoteles in loco illo, vbi avium domicilia secundum genera enarrat, inter aquaticas numerat cum haleyonibus trochilum, nulla habita colorum similitudinis ratione: καὶ τὸ τῶν αἰλυσόνων γένος πάρεμπτον ἐστι; tum utramque alcyonis speciem describens addit: τὸ δὲ νᾶσον αἱρότεραι κνανῦν ἔχεσθαι. καὶ τροχίλος. περὶ δὲ τὴν θάλατταν καὶ αἴλυν καὶ κήνυλος. quae recte ipso Gallus interpretatur: il faut mettre dans la même classe le roitelet. Aliam denique sibi Gallus nequit difficultatem ex eo, quod Aristoteles ibidem regulum cum avibus nominavit, quae vermis plerumque vescuntur, tamen addit: ἐτι βασιλεὺς, σπερμολόγος. Gaza regulum et frugilegam reddit; igitur duo avium distincta nomina ponit putauit. Similiter Scotus in versione sua; quamquam codices hic nihil mutant. Verum iam olim Longolius spermologum Aristotelis interpretatus est cornicem frugilegam, obsecutus, ut videtur, Hesychio, qui σπερμολόγον — κολοιῶδες ζῶν explicat. Praeterea nihil propter breuitatem Philosophi definire licet. In capite de lepore bene do p. 277. cet, spreta Plinii auctoritate, cuniculum Aristoteli fuisse ignotum, Romanos demum occupata Hispania primam eorum notitiam accepisse et graecis cum ipso nomine vernaculo prodidisse; leporem

vero ab Aristotele nullo vocabulorum discriminando λαγὼν modo δασύποδα dici. Qui contra sententiam loco Aristotelis nituntur I. 7. vbi λαγὼς δαυρωνίς coniunctim legitur. Sed conjecturam Salmati et Bocharti confirmant codices quinque a Gallo habiti, cum vetere interprete, qui vocem λαγὼς tanquam glossam, omittunt. Hos igitur recte etiam secutus est Gallus noster.

p. 571. In capite de Auibus ex libro de Partibus IV. c. 12 refertur, aues aquaticas sed fissipedes crura longa, digitos itidem longos, quasdam vero plures etiam articulos digitorum habere, quam alii. De qua tamen observatione dubitat Gallus, an ritati conueniat; contra vero putat omnem differentiam in eo esse, ut phalanges digitorum longiores sint in aquaticis. Verum si ipse rerum naturam oculis suis contemplatus esset, vix fieri poterat ut de fide Aristotelis dubitaret. Nos etsi paucas et numero aquaticarum aues dissecuimus, in mergi tamen et fulicis externum digitum quatuor articulis connexum vidimus, cum in reliquis auibus tribus plerumque articulis digiti priores colliguntur.

p. 265. — Crocodili coitum ab Aristotele non describi miratur Gallus, cum plane diuersus sit animalium quadrupedum ouiparorum ratione. Femina enim resupinata marem recipit, teste Petro Martyre et Hasselquistio. Videntur tamen Veteres hunc crocodili coitum non ignorasse. Eustathius certe Antiochenus in Hexaëmero cap. 22. crocodilum prope ripas feminam supinam prosternens atque ita coire tradit, secutus sine dubio auctoritatem veteriorum scriptorum. — Quem describit Aristoteles II. 7. equum fluuiatilem Aegypti, non conuenire cum eo quadrupede, quod nunc eodem nomine nouimus, mirum est, et post Buffonum monuit etiam Gallus noster, qui tamen Philosophum

phum auctoritate Herodoti excusare voluisse videtur, a quo putat eum plurimas notitiae satis breuis partes transtulisse Philosophum. Is equo fluuiatili inbam et vocem equi, magnitudinem asini, caudam apri, vngulas bouillas, talum bisulcorum instar, et rostrum resimum tribuit; Herodotus contra caudam equi et magnitudinem tauri. Diodorus Siculus aures, caudam, vocem equis similem, reliquum corpus haud dissimile elephanto facit, dentes ex vitroque latere tres, ultra reliquarum ferarum modum eminentiores tribuit. Vides igitur ipsis Graecis non conuenisse inter se de forma Aegyptii quadrupedis. Roma plurimos equos fluuiatiles spectavit in circo et euripis ad tempus effossis ab aedilitate inde Scauri ad Antonini Pii et Gordiani imperium. Calpurnius poeta imperante Caro spectauit vitulos Romae et equorum nomine dictum, sed deformis pecus, quod in illo pascitur amne. Eclog. VII. vers. 66. Multa denique exstant hodieque Romanorum monumenta et numi, in quibus figura hippopotami expressa conuenit satis cum eo hippopotamo, quem Bellonius Constantinopoli ex Nilo allatum descripsit, cum romanis monumentis comparauit et depinxit. Verum in ea specie nihil est, quod Aristotelis descriptioni respondeat. Nec apud Plinium reperimus aliam hippopotami notitiam, nisi quaalem olim Aristoteles ediderat. Adeo ut merito scriptorum romanorum socordia sit accusanda, qui nihil posteritati de forma hippopotami Romae tam saepe visi tradiderint. Mirum est tam subito deinde imperante Iuliano Themistium oratione 20 in Libya prouentum elephantorum, in Thessalia leonum, in paludibus veri Nili equorum fluuiatilium defecisse. Cum quo conuenit Ammianus XXII. 15. Per aetates, inquit, exinde plures hoc ducti nunc inueniri nusquam possunt, ut con-

iectantes regionum incolae dicunt insectantis multitudinis taedio ad Blemyas migrare compulsi.
 Quae cum omnia inter se aduersa fronte pugnant, Aristoteles tamen ipse vidisse hippopotatum putans fit, cum denique Prosper Alpinus choeropossum ab Hippopotamo diuersum tradat et pingat: nobis tutior videtur opinio Cel. Herrmanni in comment. ad Tabulam Affinit. Animal. p. 96. proposita, qui putat hodie nos verum Hippopotatum Aristotelis ignorare. Cui quidem opinioni graue pondus ex eo putamus accedere, quod Eustathius Antiochenus Constantino Magno coaeuuus in Hexaemero p. 21. eumque secutus Achilles Tatius Libro VII. Enotiorum longe alium et plane diuersum Hippopotatum Aegypti depingunt. Ventrem et pedes equinos vterque tribuit, sed vngulam quasi bisulcorum instar fissam; magnitudinem maximi tauri, caudam breuem erassam depilem, quemadmodum reliquum corpus glabrum est; mentum et maxillas latas, retum ad tempora usque vtrinque aportum, tripliciter dentum serio asperum; dentes caninos curvatos, specie et situ equinorum, sed triplici magnitudine; caput rotundum magnum, equi maxillae similes admodum patulas et fumum quasi igneum spirantes, magnitudinem denique maximam bonam. Hanc notitiam si contenderis cum descriptione et pictura ab Allamand tradita, deinde a Sparrmanno aucta atque emendata, apparebit multo propriis haec a veritate abesse, et cum hippopotamo nobis noto conuenire. —

p. 710. Pyralis ab Aristotele IX. 1 nominata num ad insecta an ad aues pertineat magno conatu disputat p. 711. tandemque in ea opinione acquiescit, ita uenientem intelligi putet turturi inimicam. Genus definiri non posse; sed etymologiam arguere color rem rufum censet, denique cum Pawio locum Calimachi

Callimachi apud Athenaeum IX. 11 et Aelianus Var. Histor. I. 15. corruptum putat, vbi πυραλίς in columbarum familia recensetur. Primum igitur de natura avis dubitatio esse nulla potest. Aelianus enim IV. 5. vbi Aristotelis locum repetiit: τρυγόνι, inquit, πέρος πύρεῖαν διαφορά. Eadem igitur Aeliano πύρεῖα, quae Aristoteli πυραλίς dicitur. Sed idem V. 48 in eadem narratione πυραλλίς habet. In Oppiani Ixeuticorum II. c. 13. nominantur cum turdis *ai πύρεῖαι*, vbi Gesneri codex πύρεῖαι praefebbat. Haec nominis scriptura arguit omnino auem rufi coloris, sed speciem avis certis argumentis comprehendere nullibi licet. Locus enim Callimachi, quem repetiit Aelianus in Varia Historia, certas generis notas non distinguit.

Salpam Aristoteles VIII. 2. solam tradit capi p. 746. τὴν κολοκύνθη, i. e. cucurbita. Ita etiam recte Gaza: legerat enim in suo codice rectius scriptum κολοκύνθη, quemadmodum habet Camotii editio, et Leoncini: Gallus nullam codicum nec vetustarum editionum varietatem annotauit, et pessime neglecto Gaza exemplo *de la coloquinte* vertit, quasi κολοκύνθη scriptum legisset, adeoque in commentario p. 747. defendit, cum interea resipiscere debuissest.

Sittan Aristotelis IX. 17. cum aliis interpretabatur Gallorum *torchepot*. Sed videamus, qua ratione graeca reddiderit: τὴν διάνοιαν σῦθιτος καὶ συθήμων καὶ σύβιότος. καὶ λέγεται Φαρμάκεια σίνα γιὰ τὸ πολυίδεις σίνα. Son instinct est tel, qu' elle se laisse facilement approcher. Sa vie est réglée; elle se nourrit bien. On prétend que cet oiseau est instruit dans l'art de guérir, parce qu'il fait beaucoup. Quot verba, tot numeraueris errores. Primum adiunctum τὴν διάνοιαν satis indicat, σῦθιτος accipi sensu metaphorico: rectius igitur Gaza: animus

animus hilaris, concinnus, compos vitae facilior.
Rem maleficam ei tribuunt. In codice Medicorum
scriptum exstat: *σύνακτος*, sed errore librarii, ut est
manifestum; Canis. habet *άνακτος*. Interpretatio
nem suam Gallus confirmare conatus est testimo-
nio Ornithologi Salerne, qui Sittan tradit adeo per-
tinaciter ouis incubare, ut facilius plumas sibi de-
trahi patiatur, quam oua relinquant. Sed more
auium plurimum a veritate nativa deflectunt eo
tempore, cum ouis incubant.

P. 815. Cum in commentario perlegendō progressi es-
semus ad paginam 815. subito mirabamur oblatam
nobis nouam quadrupedis speciem, *Tourterelle qua-
drupede*. Cum proprius locum inspiceremus, An-
stotelis quidem fieri mentionem videbamus, sed
locum ipsum non indicari. Eum quae situm di-
tandem reperimus in libro V. c. 3. ubi de quadru-
pedum ouiparorum coitu, postquam testudinem
marinam et terrestrem nominarat, pergit: *τηγμένη
δέ τι, εἰς ὡς οἱ πόροι συνάπτεσθαι, καὶ ως τῇ οὐλᾳ
πλησιάζεσθαι, οἷον τεγγόνες καὶ βατράχοι καὶ ταῦτα
τοιῆτον.* Gaza pastinaciam reddit; Gallus vero no-
ster, multo scilicet cauter, totum hunc locum bre-
vissime interpretatur: cet accouplement est accom-
pagné d'intromission: on peut le voir dans la qua-
drupede, qui porte le nom de la tourterelle, dans la
grenouille, et cet. Ita omnem plane loci sonum
peruertit; cum interioris corporum structurae es-
set ignarus. Aristoteles affirmat, quadrupedes ou-
paros habere partem aliquam, in qua canales seminales
seu genitales coniunguntur, quaque inuicem
in coitu cohaerent more auium, ex quibus exem-
pli causa nominat turturē, cum anatem et an-
trem eodem iure potuisset. Aues enim haes in coi-
tu partem intestini protrusam, cui penis adhaeret,
in coitu iungunt orificio feminæ. . Eadem plan-
ratione

ratione testudinem constat extremam intestini regni partem, cui penis inclusus adhaeret, in coitu protrusam feminae orificio inserere. Itaque Aristoteles indicare voluit similitudinem, quae aibus cum quadrupedibus ouiparis in coitus ratione intercedit.

III.

Dissertatio botanica de Gardenia, quam publice ventilandam exhibent, Praeses CAR. P. THVNBERG et Resp. Petr. Djupedius. Vpsal. d. XVI.
Dec. MDCCCLXXX. 4. pl. 3 $\frac{1}{2}$ tabb. 2.

Redux ex diurno et longinquo itinere, Vpsaliam Demonstrator botanices vocatus ac dein Professor regius constitutus, Cel. THVNBERG, collectorum diuinarum partem, tum in Actis Academiae scientiarum Holmiensis aliarumque, cum in pluribus dissertationibus academicis, publici juris fecit, quarum has ordine, quo prodierunt, recensebimus. Definitur in §. III. genus, de quo sermo hic est, *Gardenia* scilicet: dicitur *planta*, e *Contortorum ordine naturali*, *pentandra*, *calyce quinquefido*, *corolla quinquepartita*, *antheris sessilibus*, *stylo clavato* et *fructu baccato*; additur character *contortorum naturalis*, subiunguntur vires, ac *Periplocas indicae*, *Ceilonae* fabulosorum maritimorum spontaneae, radicem a Cel. Praeside saepeloco ipecacuanhae, eadem dosi, cum vsu, scopo emeticico adhibitam esse, refertur. Sequuntur historia, (§. IV. V.) character genericus (§. VI.), specierum enumeratio (§. VII.), descriptio (§. VIII.), synonyma (§. IX.), locus (§. X.), usus (§. XI.), e quibus sequentem dabimus recensionem, indicatis simul annexarum tabularum iconibus:

Nomen *Gardeniae* dedit Cl. ELLIS, in honorem D. GARDEN Med. et Hist. Nat. Carol. Americ.

Essentia

Essentia generis: *Antherae* sessiles medio suum
ore tubi corollae! *Stigma* clavatum. *Bacca* semi-
nibus imbricatis.

Species: a) inermes:

1. *G. radicans*, corollis obtusis, calyce angulato, foliis ellipticis, caule radicante. Tab. I. Fig. 1. Hab. in Iaponia.
2. *G. florida*. LINN. *Mantiss. 2. suppl.* Hab. in Iaponia, China, Suratti, Amboina, Cap. b. sp. Colitur in hortis Iapon. (ad sepes viuas) Capens. et Europ. Caulis arboreus.
3. *G. Thunbergia*. LINN. *suppl.* Hab. in C. b. sp. Colitur in hortis. Caulis arboreus. Omnes elegantia florum superat. Lignum durissimum.
4. *G. gummifera*. LINN. *suppl.* depicta in Tab. II. Fig. 3. Hab. in Ceylona. Corticis et foliorum rimae exsudant gummi-resinam, gummi Elementi haud absimilem. Arbor.
5. *G. Mussaenda*. LINN. *suppl.* *Mussaenda formosa* JACQU. Amer. Hab. in sylvis Carthagene Amer. austr.
6. *G. Rothmannia*. LINN. *suppl.* vid. THVN. at Holm. 1776. Hab. in C. b. sp. Arbor. Flores vespera nocteque odori, instar Cheiranthi tistis. Lignum durissimum.

b) spinosae:

7. *G. spinosa*. LINN. *suppl.* depicta in Tab. II. Fig. 4. Hab. in China prope Macao et Madras Coromandeliae. Frutex.
8. *G. micranthos*. LINN. *suppl.* delineata in Tab. I. Fig. 2. Hab. in China et Ceylona. Frutex.
9. *G. scandens*, scandens floribus pedunculatis. Tab. II. Fig. 5. Hab. prope Macao in China. Frutex.

Tab. II. Fig. 6. representat fructum *Gardenia Thunbergiae*.

IV.

Diff. botanica de Protea, quam publice venti-
landam exhibent Praef. CAR. P. THVNBERG,
et Resp. Io. Er. Gevalin. Vpsal. d. xix. Iun.
MDCCCLXXXI. 4. pl. 8. tabb. 5.

Speciosum genus, quod Ipse insigniter speciebus
nouis repertis ditauit, ita tradit Cel. Auctor, ut
praemissa historia literaria generis (§. I.), et spe-
cierum detectionis (§. II.), generis synonyma
(§. III.), characterem naturalem essentialiisque
cum variationibus specierum (§. IV.), harumque
differentias specificas (§. V.), descriptiones (§. VI.),
synonyma (§. VII.), tradat, locum (§. VIII.), omnibus
praeter P. ferrariae, in australioribus Nouae
Hollandiae a Gen. BANKS lectae, capensem, flo-
rendique tempus (§. IX.) indicet, usum subiungat
(§. X.) nouarumque in tabulis det icones. Gene-
ris character essentialis consistit in corolla tetra-
petala, staminibus limbo insertis! germine supero;
seminibus nudis. Sexaginta sunt, quae hic inue-
niuntur, species sequentes, quas differentiis speci-
ficiis indicabimus.

1. *pinnatae*; foliis pinnatis filiformibus.

1. *P. decumbens*, foliis trifidis, caule decumbente.

Tab. I.

2. *P. florida*, foliis trifidis, caule erecto, capitulis
solitariis bracteis obuallatis. Tab. I.

3. *P. cyanoides*, foliis trifido - pinnatis, caule erecto,
capitulis solitariis nudis. LINN.

4. *P. patula*, foliis trifido - pinnatis, caule erecto, ca-
pitulis aggregatis.

5. *P. sphaerocephala*, foliis bipinnatis, pedunculis
capitulis brevioribus, squamis calycinis ouatis
basi villosis. *P. glomerata* LINN.

6. *P.*

6. *P. ferraria*, foliis bipinnatis, hirtis; pedunculis capitulis longioribus, squamis calycinis ovato-lanceolatis hirtis. LINN.
7. *P. triternata*, foliis bipinnatis, glabris, pedunculis, capitulis longioribus, squamis calycinis lanceolatis hirtis.
8. *P. glomerata*, foliis bipinnatis, pedunculo communi elongato nudo, pedicellis capitulis longioribus. *P. sphaerocephala*. LINN.
9. *P. phylloides*, foliis bipinnatis, capitulis terminalibus solitariis lanatis. Leucadendron phylloides. BERG. Att. Holm. 1766.
10. *P. lagopus*, foliis bipinnatis, capitulis spicatis aggregatis.
11. *P. spicata*, foliis bipinnatis, capitulis spicatis distinctis. LINN. (cum praeced.)
12. *P. Sceptrum*, foliis inferioribus bipinnatis, superioribus trifidis integrisue. SPARRM. Att. Holm. 1777.
13. *P. crinita*, foliis quinquedentatis glabris, caule erecto, capitulis subternis terminalibus. Leucadendron oleofol. BERG. Att. Holm. 1766.
14. *P. conocarpa*, foliis 5dentatis glabris, caule erecto, capitulis terminalibus. *P. Conocarpodendron*. LINN.
15. *P. elliptica*, foliis ellipticis 3dentatis glabris, caule erecto, capitulo terminali.
16. *P. hypophylla*, foliis 3dentatis, glabris secundis, caule decumbente, capitulo terminali. *P. hypophyllocarpodendrum*. LINN.
17. *P. cucullata*, foliis 3dentatis, glabris, capitulis lateralibus. LINN.
18. *P. tomentosa*, foliis 3dentatis tomentosis.
19. *P. heterophylla*, foliis 3dentatis integrisue, caule decumbente.

3. *acerosae*; foliis filiformibus, subulatis.
20. *P. pinifolia*, floribus racemosis ecalycatis glabris. L.
21. *P. racemosa*, floribus racemosis calyculatis tomentosis. L.
22. *P. incurva*, incurvis glabris, capitulis racemoso-spicatis tomentosis. Tab. III.
23. *P. caudata*, foliis hirtis, capitulis subsessilibus spicatis. Tab. II.
24. *P. bracteata*, foliis filiformi-canaliculatis, capitulo terminali, bracteis multifidis. Tab. I. *Prot. cancellata*. LINN.
25. *P. comosa*, foliis inferioribus filiformibus, superioribus lanceolatis, capitulo terminali.
26. *P. purpurea*, foliis linearibus recurvis, capitulo terminalibus cernuis, caule decumbente. LINN.
27. *P. prolifera*, foliis subulatis adpressis, caule proliifa. Tab. IV.
28. *P. corymbosa*, foliis linearis-subulatis adpressis, ramulis verticillatis subfastigiatis. Tab. II. Leucad. *corymbosum* BERG. l. c.
29. *P. nana*, foliis linearis-subulatis, capitulo terminali, calyce colorato. *P. rosacea* LINN.
30. *P. lanata*, foliis triquetris adpressis, capitulo terminali lanato. Tab. III.
4. *lineares*: foliis linearibus.
31. *P. torta*, foliis obliquis callosis.
32. *P. alba*, foliis sericeo-tomentosis.
5. *lanceolatae*: foliis ellipticis et lanceolatis.
33. *P. aulacea*, floribus racemosis ecalyculatis. Tab. II.
34. *P. umbellata*, capitulis terminalibus, bracteis multifidis.
35. *P. linearis*, capitulo terminali tomentoso. Tab. IV.

36. *P. Scolymus*, foliis lanceolatis acutis, capituloque terminali rotundo glabris. *P. scolymocephala*. L.
37. *P. mellifera*, foliis lanceolato - ellipticis, capituloque terminali oblongo glabris. *P. repens*. LINN. Capituli saepe ad dimidium, tempore florescentiae, repletur succo melleo, qui ab insectorum filtratione purificatus lenique igne inspissatus syrupum eximum praebet, in tuffa raucedine aliisque pectoris morbis propounderum.
38. *P. repens*, foliis lanceolato - ellipticis, capituloque ouato glabris, caule decumbente brevissimo. LINN. B.
39. *P. obliqua*, foliis glabris callosis obliquis, capitulo caulino terminali.
40. *P. parviflora*, foliis obtusis callosis obliquis, capitulis terminalibus ramulorum glabris. Tab. IV. LINN.
41. *P. pallens*, foliis glabris acutis callosis, capitulo terminali inuolucrato, inuolucro longo acuto pallido. LINN. Mant. syst. conifera B. y. & LINN. sp. pl.
42. *P. conifera*, foliis glabris acutis callosis, capitulo terminali inuolucrato, inuolucro longo acuto concolore. *P. saligna* L. Mant. conifera LINN. sp. pl.
43. *P. Leuisanus*, foliis glabris obtusis, capitulo terminali inuolucrato, inuolucro brevi obtuso. LINN.
44. *P. strobilina*, foliis elliptico - oblongis retulocallosis capituloque terminali glabris. LINN.
45. *P. imbricata*, foliis lanceolatis glabris striatis imbricatis, capitulo terminali. Tab. V.
46. *P. sericea*, foliis lanceolatis sericeis, ramis fibris formibus, caule decumbente.
47. *P. saligna*, foliis lanceolatis sericeis, caule fructuoso,

- ticoso, capitulis oblongis inuolucratis. *Thymelaea* PLVK. *Mant.* 181. t. 229, f. 4.
48. *P. argentea*, foliis lanceolatis argenteo-tomentosis ciliatis, caule arboreo, capitulis globosis. LINN. Syluae pulcherrimae plantantur ex hac, pro concilianda umbra.
6. *oblongae*: foliis oblongis, ouatis.
49. *P. acaulis*, foliis et capitulo globo glabris, caule decumbente breuissimo. LINN.
50. *P. myrtifolia*, foliis glabris, capitulo terminali aggregatis.
51. *P. grandiflora*, foliis venosis capituloque hemisphaericō glabris, caule arboreo. BOERH. L. B. To. 2. p. 123. ROY L. B. 136. Cortex adstringens curandae diarrhoeae inseruit.
52. *P. glabra*, foliis aueniis capituloque hemisphaericō glabris, caule fruticoso.
53. *P. speciosa*, foliis glabris, capitulo oblongo, squamis calycinis apice barbatis. LINN. Flores succum melleum suppeditant, eadem fere copia ac bonitate atque mellifera.
54. *P. totta*, foliis ouatis glabris callosis, capitulo ouato, corollis cylindricis hirtis. LINN.
55. *P. hirta*, foliis ouatis glabris, floribus lateribus. LINN.
56. *P. pubera*, foliis ouatis capitulisque terminalibus tomentosis. LINN.
57. *P. diuaricata*, foliis ouatis hirtis, capitulis terminalibus, ramis diuaricatis. LINN.
7. *rotundatae*: foliis subrotundis.
58. *P. spathulata*, foliis spathulatis subcucullatis glabris. Tab. V.
59. *P. cynaroides*, foliis petiolatis glabris. LINN.
60. *P. cordata*, foliis cordatis. Tab. V.

Oxalis, quam dissertatione botanica publice
ventilandam exhibent Praef. CAROL. P. THVN-
BERG, et Resp. Herrm. Rud. Hast., Vpsal. d. VII.
Iul. MDCCCLXXXI. 4. plag. 4. tabb. 2.

Simili, ac in praecedentibus dissertationibus, modo
Oxalidis genus hac dissertatione tradit Co-
leb. THVNBERG, locum in variis systematibus in-
digitans (§. I.), generis synonymiam exponens
(§. II.), characterem genericum exhibens (§. III.),
species cum differentiis enumerans (§. IV.), descri-
ptionibusque adumbrans (§. V.), synonyma recen-
sens (§. VI.), locum (§. VII.), florendi tempus (§. VIII.),
et sumque (§. IX.) addens ac in tabulis quarundam
icones adiungens. Species eodem modo, ac e pre-
cedentibus, recensebimus:

1. Foliis *simplicibus*.

1. *O. monophylla*, foliis ouatis indiuisis. Tab. I. L.
2. Foliis *ternatis*.

* *Acaules*.

a. *Scapis unifloris*.

2. *O. minuta*, foliolis oblongis glabris. Tab. II.
3. *O. punctata*, foliolis obcordatis punctatis. Tab. I.
4. *O. natans*, foliolis obcordatis glaucis. Tab. I.
5. *O. acetosella*, foliolis obcordatis pilosis. LINN.
6. *O. lanata*, foliolis obcordatis hirsutis.
7. *O. compressa*, foliolis obcordatis ciliatis, petiolis
compressis.

8. *O. purpurea*, foliolis subrotundis ciliatis. L.

9. *O. longiflora*, foliolis semibifidis. L.

b. *Scapis umbelliferis*.

10. *O. violacea*, foliolis glabris, calycibus callosis. L.

11. *O. caprina*, foliolis glabris, floribus erectis.

O. pes caprae. LINN.

12. *O. cernua*, foliis glabris, floribus plerisque clausis cernuis. Tab. II. Sal essentiale aequo bonum, maiori autem copia largitur, quam *Ox. acetosa*.
13. *O. sericea*, foliis tomentosis.
- * *Caulescentes.*
 - a. *pedunculis unifloris.*
 14. *O. repens*, caule repente, foliolis obcordatis hirtis. Tab. I.
 15. *O. incarnata*, caule bulbifero, foliolis obcordatis glabris. LINN.
 16. *O. bifida*, caule erecto glabro, foliolis semi-bifidis. Tab. I. *O. biflora*. BVRM. Prodr. Afr.
 17. *O. glabra*, caule erecto glabro, foliolis oblongis emarginatis glabris. Tab. II.
 18. *O. hirta*, caule erecto hirto, foliis subsessilibus: foliolis oblongis emarginatis glabris. LINN. sp. pl. *O. sessilifolia*. LINN. Mant. syst.
 19. *O. versicolor*, caule erecto hirto, foliis linearibus callosis. LINN.
 - b. *pedunculis umbelliferis.*
 20. *O. corniculata*, caule decumbente herbaceo. L.
 21. *O. stricta*, caule erecto herbaceo. LINN.
 22. *O. frutescens*, caule erecto fruticoso. LINN.
 - c. *pedunculis racemiferis.*
 23. *O. Barrelieri*, caule erecto, pedunculis racemiferis. LINN.
 3. *Foliis digitatis.*
 24. *O. flava*, foliis multifidis glabris. LINN.
 25. *O. tomentosa*, foliis multifidis hirtis. *Oxys.* . , PLVK. Amalh. p. 164. et 350. p. 3.
 4. *Foliis pinnatis.*
 26. *O. sensitiva*, foliis pinnatis. Usus ad superstitionem et incantamenta; Ternatensisibus decoctum totius plantae contra phthisin cum

asthmate, Cingallis decoctum herbe, cum melle, ad pituitam soluendam, in morbis peritioris, iisdem et Malabaric succus radicis contra morsturas scorpionum visitata.

Quae in Linneano systemate non reperiuntur, a Celeb. THVNBERGIO additae, omnes in capite bonae spei lectae sunt.

VI.

Noua genera plantarum, quorum partem primam publice ventilandam exhibent Praef. CAROL. P. THVNBERG, et Resp. Claudiuſ Fr. Hornſtedt, Vpsal. d. xxiv. Nou. MDCCCLXXI. Part. secund. Resp. Car. Henr. Salberg, ibid. d. x. Iul. MDCCCLXXXII. Part. tert. Resp. Io. Gust. Lordin, ibid. d. XVIII. Jun. MDCCCLXXXIII.

Generum plantarum, quae in itineribus suis de-
textit Cel. THVNBERG, quaedam his disser-
tionibus, more b. A LINNE in Gener. plant. vis-
to, adumbrantur; adduntur character cuiusvis el-
fentialis, locus in systemate Linneano, saepe
denominationis ratio; sequuntur enumeratio spe-
cierum, harumque saepe descriptio et in tabula in-
nexa icon. Paginae continua serie pergunt. Pars
prima sequentia exhibentur genera:

- p. 3. *Galopina*, (tetrandra, digyna, ante Aphanem infe-
renda) cor. quadrifida, calyx o. sem. 2, nu-
da. spec. 1. *G. circaeoides*. * Hab. in cap. bon.
sp. ○.
- p. 4. *Retzia*, (pentandra monogyna, post Theophrastam
inserenda, in honorem Cel. RETZII Prof.
Lundens. dicta) caps. bilocularis. cor. cylin-
drica. stigma bifidum. spec. 1. *R. capensis*.
THVN B. Act. Lund. I.
- p. 5. *Weigela*, (pentandra, monog. ante Plumbaginem in-
serenda, in memoriam Clⁱ WEIGEL, Prof. Gry-
phici

phici dicta) sem. 1. stigma peltatum. Stylus
e basi germinis 1. spec. L. *W. iaponica*. THVNB.

Act. Holm. 1780.

Bladzia, (pent. monog. post Myrsinem inferenda, p. 6.
in honorem Dni BL. ADH, mercatoris et bota-
nici dicta) bacca 1sperma. semen arillatum!
spec. 1. *B. iaponica*. * Ob flores odoros saepe in
hortis colitur. 24.

Hovenia, (pent. monog. post Diosmam inferenda, P. 7.
in memoriam Dni TEN HOVEN, Scabini et
Commissarii vrbis Amstelod. dicta) caps. 3lo-
cularis, 3valuis, petala conuoluta, stigma 3f-
dum, spec. 1. *H. dulcis*. * Hab. in Iaponia 24.
Pedunculi carnosí, dulci sapore, fere piri, Ia-
ponensibus edules.

Chenolea, (pent. monog. post Celosiam inferenda) P. 9.
caps. 1sperma, 1valuis, calyx 5fidus. spec. 1.
Ch. diffusa. * Hab. in cap. b. sp.

Cuffonia, (pent. digyna, post Pimpinellam inferenda, P. 10.
da, in memoriam Dni P. CVSSON, Prof. Mons-
pelensis dicta), inuol. nullum, perianth. 1phyl-
lum, crenatum, sem. bilocularia, spec. 1. *C. thyr-
soidea* (THVNB. Nou. Act. Vpsal. T. 3.) foliis
quinatis; foliolis simplicibus, cuneatis ternata-
isque apice dentatis. 2. *C. spicata* (TH. l. c.)
foliis septenis; foliolis simplicibus lanceolatis
ternatisque apice ferratis.

Pollia, (hexandra, monogyna, ante Asparagum in-
ferenda, a quo et Dracaena bacca polysperma
differt, dicta in honorem Dni VAN DER POLL
Consulis Amstelod.) cor. infera, 6petala. Bac-
ca polysperma. spec. 1. *P. iaponica*. *

Gethyllis, (hexandra monog. post Alstroemeriam p. 13.
inferenda, a b. LINN. e specimine sicco aliter
relata et definita) cor. supera, 6partita, fila-
mentis longior. spec. 1. *G. spiralis*, foliis li-
neari-

nearibus spiralibus glabris, limbi laciniis ouato-oblongis, 2. *G. ciliaris*, foliis linearibus spiralibus ciliatis, limbi laciniis ouato-oblongi, 3. *G. villosa*, foliis lineariformibus spiralibus villosis, limbi laciniis ouato-oblongi, 4. *G. lanceolata*, foliis lanceolatis planis, limbi laciniis lanceolatis; omnes iam a Cel. Auctore in *Actis Lundens.* sub nomine *Papiriae* deficiptae, cuius nomen viso Gethyllidis afrae specimen Linneano incompleto nunc mutantur.

- p. 14. *Nandina*. (hexandra monog. post Canarinam) cor. 6petala, cal. polyphyllus imbricatus. sp. 1. *N. domestica*. * Crescit in Iaponia ubique, culta. 24.
- p. 16. *Ehrharta*, (hexandra, monog. post Hypoxis in memoriam Cl. EHRHARDT botan. Hanou) cor. infera, glumacea, duplex! necl. patheriforme. sp. 1. *E. capensis*. THVN. Act. Holm. 1779.
- p. 17. *Falckia*, (hexandra, digyna, ante Atraphaxin locanda a b. FALCK quondam Prof. Petrop.) cal. 1phyllus, cor. 1petala. sem. 4. spec. 1. *F. ypsilon*. THVN. Act. Lund.
- p. 18. *Wurmbea*, (hexandr. trigyna, flor. inf. post Scheuchzeriam inferenda, in honorem L. B. v. WURMBE Batau. soc. secretar.) cal. 6partitus, cor. o. caps. 3locularis polysperma. sp. 1. *W. capensis*. Simillima Melanthio ciliato.
- p. 19. *Deutzia*, (decandra, trigyna, post Cherleriam locanda, Dno 10. DEVTRZ, Scabino Amst. dicata) caps. 3locularis, filamenta 3cuspidata. spec. 1. *D. scabra*. * Hab. in Iaponia.
- p. 21. *Thunbergia*, (didyn. angiosp. post Cymbariam inferenda, in Cel. Auctoris, longinquis periculosisque itineribus detectis que non paucis meritis, memoriam a Cel. RETZIO nominata) caps. bilocularis, cor. campanulata, cal. multi-partitus.

partitus. spec. I. *Th. capensis.* RETZ. Act.

Lund. T.I.

Hydnora, (monadelph. monog. ante Waltheriam) p. 22.
fungi calyx tripartitus, cor. 3petala, calyci
adnata. stam. 3. pistillum! sp. I. *H. africana*
THVN. Act. Holm. 1775. *Aphyteia hydnora*
LINN. v. Achar. diss. Vpsal. 1775.

Radermachia, (monoec. monandra, post Ceratocar. p. 24.
pum, summi Consilii Batauino - Indici Consilia-
rio, IOACH. CORN. MATH. RADERMACHER
dicata) masc. cal. o. cor. 2petala. fem. cal. o.
cor. o. styl. I. spec. I. *R. incisa*: foliis inci-
fis, 2. *R. integra* foliis indiuisis. THVN. Act.
Holm. 1776. *Artocarpus incisus et integrifo-*
lius LINN. *Suppl. 411. 412.*

Kewra, (dioeca, monandra, ante Naiadem) Mas: cal. p. 26.
o. cor. o. filamento solitario: Femina: nuces
aggregatae, sp. I. K. odora: *(K. odorifera FORS-
KÅHL Flor. Aeg. Arab. 172. *Pandanus odo-*
ratissimus. LINN. *Suppl.*) Hab. in Iaua et
Arabia masculus, in Ceylona vterque sexus 24.
Fructus interdum magnitudine Bromeliae
Ananas.

Montinia, (dioec. tetrandra, post Viscum inferenda, p. 27.
in honorem Dni D. LAVR. MONTIN dicta)
Mas: cal. 4part. cor. 4petala, Fem. cal. 4part.
cor. 4petala, stigm. 2. caps. 2. locul. spec. I. *M.*
caryophyllacea. THVN. Act. Lund. T.I.

Asterisco notatae species vberius descriptae sunt;
tabula adiecta magnitudine naturali exhibit, Blad-
hiam *japonicam*, Wurmbeae *capensis* varietates tres
et Deutziam *scabram*.

Partis secundae prooemium de ignotis adhuc
quibusdam continet obseruationes. Sic dicti ligni
stercoris, ob affinem, recentis praesertim, odorem,

in Iaua et Ceylona spontanei, solos ramos et folia
obtinuit Cel. THVNBERG, vidi tamen decocto ex
anthemata cutis chronica saepe optimeque proli-
gata; attulit pocula ex lignis amaris, in Malabaria
et Ceilona quotidie cum viu contra morsuras ser-
pentum et febres ardentes adhiberi solitis, nondum
vero botanice notis, vinum infusum intra pauca
momenta amaritie summa inficiens. Radicem am-
rissimam Schyntyn, ad fluxus aluinos sistendos no-
burque stomachi amissum restituendum Chinens-
bus decantatam, nondum detegi potuisse queritur
Noster, qui praeter vulgarem, e Iaponia aduetam,
e Lauri camphorae radicibus et lignis coctione et
sublimatione extractam, aliam camphorae speciem
existare refert, camphora Baros ab urbe Sumatra
dictam, priorem virtute longe superantem, ut vel
centuplo illius ponderi aequiparetur, originis ta-
men ignotae, ast certe ex arbore diversissima, pel-
luciditate vitrum aemulantem. Sequuntur Ge-
nera:

- p. 33. *Witsenia*, (triandr. monog. ante Ixiam, in me-
moriam Dni WITSEN conf. Amst. dicta) cor.
6part. cylindrica, stigma emarginatum. sp. 1.
W. maura (Antholyza maura LINN.) Hab. in
cap. b. sp. Ab Antholyza differt cor. regulari,
aequali; ab Ixia corolla cylindrica, stigma
emarginato.
- p. 34. *Fagraea*, (pentandri. monog. post Randiam, in ho-
norem Dni FAGRAEI, botan. meritis.) bacea
zlocularis carnosa, semina globosa, stigma
peltatum. sp. 1. *F. ceilanica*. * 1.
- p. 36. *Vahlia*, (pentandri. digyn. ante Phyllidem, in hono-
rem Dni VAHL in horto Hafn. demonstr. bo-
tan.) flores calyculati sparsi, capsula. spec. 1.
V. capensis. * 2. Facies Aizoi.
- p. 37. *Caroxylon*, (pent. monog. post Sauvagesiam.) sem.
tunica

tunica vestitum, cor. 5petala, nekt. 5phyll.
conniuens, corollae insertum! spec. 1. *C. Salsola.** 24. Hab. in Africa, in omni Carro, anabasi
proxime accedens, ast nektario et calyce di-
phylllo, vti a salsola iisdem et stylo manifeste
vnico, fructuque angiospermo diuersa. E ci-
neribus huius cum pinguedine ouina saponem
cinerascentem Africanum praeparant rustici.

Maffonia, (hexandr. monog. post Pancratium, in p. 39.

honorem F.R. MASSON, hortul. reg. et botan.
ac olim sub bienni itinere in interioribus Afri-
cae comitis) nekt. inferum, cor. 6petala, ne-
ktario inserta. spec. 1. *M. latifolia*,* foliis ro-
tundatis glabris, 2. *M. lanceolata*, foliis lanceo-
latis integris glabris, 3. *M. undulata*, folius lan-
ceolatis vndulatis glabris, 4. *M. echinata*, fo-
liis ouatis muricatis pilosis. Hab. vndulata in
interioribus Africae australis regionibus, reli-
quae ad cap. b. sp. 24. bulbosae.

Calodendrum, (pent. monog. post Cedrelam) caps. p. 41.
5locularis, nekt. 5phyllum. spec. 1. *C. ca-
pense.** 24.

Ekebergia, (decandr. monog. post Swieteniam, a Cel. p. 43.
SPARRMAN, in memor. Cel. Capit. et Equ.
EKEBERG dicta) nekt. fertiforme, cingens
germen, bacca 5sperma, seminibus oblongis.
spec. 1. *E. capensis.** 24. Fraxino similis: Lignum
durum ad varia opera visitatum.

Inocarpus, (dec. monog. post Arbutum) cor. tubu- p. 45.
losa, drupa 1sperma. spec. 1. *I. edulis** (Gaijan,
gaianus RVMPH. Herb. Amb. I. 170. t. 65. Ino-
carp. edulis FORST. Gen. plant. p. 65. t. 33.)
Hab. in Java et alibi. 24.

Barringtonia, (polyandr. monog. post Mammeam, p. 46.
a Cel. FORSTER in honorem Dni BARRING-
TON, e Iudicibus Reg. Princ. Walliae dicta),
cal.

cal. diphyllus, persistens, drupa nuce glabrat.
spec. 1. *B. speciosa*, * (Barringtonia rowat. Gen. plant. p. 75. t. 38. Butonica RVMPH. Herb. Amb. T. III. p. 172. t. 114. Mammea glutinosa LINN.) Hab. in Iaua et Ceylona, ad litum maris. h.

P. 48. *Chamira*, (tetrad. siliq. ante Cheiranthum) cal. bas. cornutus, glandes extra stamina breviora.
spec. 1. *Ch. cornuta*. * Hab. in cap. b. sp. O.

P. 50. *Galaxia*, (monadelph. triandr. ante Lercheam) cor. 1 petala, sexfida. spec. 1. *G. ovata* fol. ovatis.
2. *G. graminea* foliis linearis-siliformibus. Habb. in cap. b. sp. 24.

P. 52. *Aitonia*, (monad. oct. in honorem Dni AITONI, hortulani in horto reg. Kewensi dicta) cor. 4 petala, bacca exsucca inflata! spec. 1. *A. capensis*. THVNB. Act. Lund. T. I.

P. 53. *Casuarina*, (monoec. monandri. post Cynomorium) mas. amenti squama vniiflora, cor. o. similiobilis, cor. o. stigmata 2, bifida, caps. zilocularis, 1 sperma. spec. 1. *C. equisetifolia*, verticillia staminum approximatis (Casuarina littorea RVMPH. Herb. Amb. T. III. p. 86. t. 57. Casuarina FORST. Gen. plant. p. 104. t. 52.) Hab. in Iaua aliisque Indiae orient. insulis. h. 2. *C. nodiflora*, verticillis staminum remotis. h.
Tabulae icones Witseniam mauram, Vahliam capensem, Galaxiam gramineam et ovatum representant.

Partis tertiae genera sequentia sunt:

P. 55. *Gonocarpus*, (tetrandr. monog. post Elaeagnum) cor. 4 fida, drupa octogona, monosperma spec. 1. *G. micranthus*. * Hab. in Iaponia. O.
P. 56. *Othera*, (tetrandr. monog. post Rhacomam) petala ouata, plana, cal. 4 partitus, stigma sessile, capsula. sp. 1. *O. iaponica*. * h.

Orixa, (tetrandr. monog. post Rhacomam) petala p. 56.
lanceolata plana, cal. 4partitus, stigma capi-
tatum, capsula? spec. 1. *O. iaponica*. * tfoot.

Shimmia, (ante Rhacomam) petala 4, concava, cal. p. 57.
4part. bacca 4sperma. spec. 1. *Sk. iaponica*. *
(Miiama Skimmi KÄEMPF. *Am. exot. fasc. V.*

p. 779.)

Nigrina, (tetrandr. monog. ante Elaeagnum) cor. p. 58.
4petala, capsula? spec. 1. *N. spicata*. * Hab. in
Iaponia. Siccatione nigrescit.

Dorasma, (pent. monog. post Menyanthem) caps. p. 59.
1locularis, cor. 5fida, stigma emarginatum.
spec. 1. *D. iaponica*. * tfoot.

Dryandra, (monadelpha, enneandra, försan dioica; p. 60.
hic flos masculus describitur). spec. 1. *D. cor-
data*. * (iaponice Dodicka et Atrasin. KÄEMPF.
l.c. p. 789.) Hab. in insula Nipon et alibi. tfoot.
E seminibus exprimitur oleum pro lucernis,
abrasin goma dictum.

Aucuba, (monoec. tetrandr. post Serpiculam) masc. p. 61.
cal. 4dent. cor. 4petala, fem. neck. o. nux.
1locularis. spec. 1. *A. iaponica*. * tfoot.

Bumalda, (pentandr. digyn. ante Phyllidem) caps. p. 62.
2locularis birostris, cor. 5petala, styli villosi.
spec. 1. *B. trifolia*. * Hab. in montibus Fallo-
niae. tfoot.

Lindera, (hexandr. monogyn. ante Orontium) cor. p. 64.
hexapetala, capsula. spec. 1. *L. umbellata** (Ku-
ro-Nosji KÄEMPF. l.c. p. 908.) Hab. in Ia-
pon. tfoot. Vsus: penicilli molles, e ligno, pro pu-
rificandis dentibus.

Tomex, (dodecandr. monog. post Asarum) cor. o. p. 65.
cal. duplex, inuolucr. 5phyllum, perianth.
5phyllum. spec. 1. *T. iaponica*. * tfoot.

Apalis, (ibid. post Rhizophoram) cor. 4petala, p. 66.
cal. o. spec. 1. *A. iaponica*. * tfoot.

Eurya,

- p. 67. *Eurya*, (ibid. post Triumfettam) cor. spetala, cal. 5phyllus, calyculatus, caps. 5locularis, flm. 13. spec. 1. *E. iaponica*, (Fisakaki 岩瀬, l.c. p. 778.) h. Fl. saepius dioici esse videntur.
- p. 69. *Cleyera*, (polyandr. monog. post Tiliam, in memoriā medici olim et botan. Iap. Dni CLEVERI dicta) caps. 2locularis, cor. spetala. spec. *C. iaponica*, * (Mokokf. 岩瀬, l.c. p. 273.) h. similis Vateriae indicae, capsula laevi bilobulari minori, foliis longe minoribus et obtusioribus, floribus axillaribus in pedunculis vix floris diuersa.
- p. 70. *Licuala*, (hexandr. monog. ante Bromeliam) cor. 3partita, cal. 3partitus, nectar. fertiforme, drupa. spec. 1. *L. spinosa* (v. WVRME & Batav. T. II. p. 469. THVN. Act. Holm. 1781.) Tabula annexa Linderae umbellatae iconem exhibet.

VII.

Journal de médecine, chirurgie, pharmacie etc.
Tome LV. à Paris 1781. 8. pagg. 576 &
Tome LVI. ib. eod. pagg. 576.

i. e.

Diarium ad medicinam, chirurgiam et pharmaciā pertinens cet. Tom. LV. et LVI.

- T. LV. *Mensis ianuarius.*
p. 3. 1) *Confessus publicus facultatis medicas Parissim*, d. 9 decbr. 1779. In hoc confessu commorabantur 1) dissertationes concernentes questionem de lactatione infantum a matribus instituenda. 2) expositio quaestionis propositae anno 1780. 3) Iudicia facultatis de variis rebus ciuium sapitatem concernentibus. 4) analysis thesiū in scholis

scholis propositarum. 5) elogia JOSEPHI DE JUSIEU, D' ALBERT HAZON, et GUILIELMI MICHEL
 6) Narratio et breuis expositio commentationum, facultati traditarum, de nutritione infantum. 7) disquisitio MAIAULT de aceto vini antidoto arsenici.
 8) MALLETI commentatio de quinquina. 9) commentatio DESCEMET de castaneo, et MORIZOT
 DESLANDES dissertatio de vsu opii in febribus intermittentibus.

2) SAUCEROTTE *de natura, caufis et cura pustularum malignarum.* In Burgundia sub nomine carbunculi maligni ille innotuit morbus, quo descripto Noster, p. 28. ne cum aliis eiusdem generis confundatur, dia-
 gnosin, causas, prognosin, indicationes in vniuersum, remedia tuta et facilia ab initio morbi, et medendi methodum in eius progressu percurrit.

3) BAVME *de constitutione epidemica anni 1778.* p. 37. ad finem vergentis 1779 et initium 1780.

4) DESGRANGES *de quibusdam ossium morbis.* p. 53. ad anchylosis vergentibus. Prima et secunda obser- p. 54. vatio sifit anchylosin acutam inflammatoriam, ter- tia ossium fragorem per congestionem viscosam p. 57. productum, primam potissimum huius morbi spe- ciem concernens; et alteram speciem quunque recen- p. 58. set, cuius morbi causa inflammatoria siccitas arti- culi fuerat, 4) falsam anchylosin ex induratione p. 61. ligamentorum, 5) anchylosin viscosam ex conge- p. 63. stione, 6) de intumescentia genu, 7) anchylosin p. 66. ex tumore contextus spongiosi ossis, 8) anchylosin p. 68. viscosam venereum, et 9) anchylosin cretaceam p. 70.

5) LEGER obseruatio *de incontinentia urinae noctis.* p. 72. tempore. Cantharidum in puluerem redactarum grana sex cum duabus drachmis extracti borraginis in quatuor et viginti doses diuisarum commendan- tur quam maxime.

6) LIKUTAUD *descriptio infantis monstrof.* p. 76. *Menfis*

Menis februarius.

- p. 97. 1) A. F. A. DE ROUSSEL *dissertatio de vario herpetum speciebus, causis, symptomatibus, mortis ab hepatica lue oriundis, et remedii expugnandas cuilibet affectioni herpeticae idoneis.*
- p. 110. 2) *Continuatio et finis constitutionis epidemiarum annorum 1778. 1779 et 1780, auctore BAUMES.*
- p. 146. 3) DE VAULEVIER *de colica biliosa graffata in Fougeres.* Infestauit illa et viros et feminas a vigesimo quinto ad quadragesimum et quinquagesimum annum, infantes autem et senes manserunt immunes.
- p. 153. 4) SUMETRE *obseruatio de periculo compunctione nimia aequa ac exigua in paracentesi.* Laudis in primis, evitandi periculi ex subitanea relaxations oriundi causa, MONROI ligandi methodum.
- p. 159. 5) *Obseruatio Eiusdem de sanguisugarum applicatione in temporibus in vertigine.*
- p. 161. 6) *Propositae quaestiones consultandi causa P. DUBB.*
- p. 162. 7) VINCENT *obseruatio de extracto Saturi.* Defenditur illud aduersus obiectiones ROUCH.
- p. 168. 8) *Obseruatio JAYMES de laborioso petu, etis et naturae ope excluso.* Concernit illa infatatem sexus masculini, qui per vnum fere mensum mortuus et putrefactus in utero materno remanserat.
- p. 174. 9) F. A. B. R. C. *obseruatio de resina elastica.* Commemorat suas obseruationes cum illa instituta

Menis martius.

- p. 194. 1) CALME *testamen de hominis generatione.* Sub examen reuocat omnia systemata hactenus nota, eaque reiicit, atque ex moleculis organicis et organiis sat ingeniose suam sententiam firmare studet.
- p. 203. 2) PLANCHON *obseruatio de febri inflammatoria, qua cum excrementis mucosis aranea viue rurio est.*

3) R.

3) *Responso ad commentationem insertam super-* p. 209.
tiore anno mensi nouembri, concernens intricatam fo-
minaæ Fleurs affectionem.

4) *Responso CASAUBIEL idem argumentum* p. 219.
traffans.

5) DU PAY DE BELLEGARDE *historia morbi* p. 223.
gutturis periodici unoquoque anno redeuntis, stipati
ab initio cum ingenti capitinis dolore, febre per tres
horas, frigore corpus infestante, quod infuscatus est
ardor cum delirio, tandem secundo aut tertio die
guttur se male habuit.

6) DE CAUBOTTE *obseruationes de morbi vene-* p. 227.
rei contagio. Sedecim obseruationibus lectu dignis
absoluitur hoc opus.

7) BOURDIER *obseruatio de morsu serpentis* p. 241.
Coromandelenfis, curato per cornu cerui calcina-
tum vulneri inspersum.

8) JACQUINELLE et CHANDRON *obseruatio* p. 245.
de calculis stercoralibus. Examine instituto dete-
zerunt Auctores, hos calculos generari potissimum
penes phlegmaticos ex materia mucilaginoia et
admodum viscosa.

9) CHANDRON *de vulneribus capititis, in quibus p. 251.*
offa erant denudata.

10) *Epistola ad auctores Diarii ab DUCHANOY* p. 256.
scripta de v/su narcoticorum in febribus intermitte-
tibus. Demonstrat methodum illam neque du-
biam, neque palliatiuam, sed admodum proficuum
esse.

Mensis aprilis.

1) CAROLI DE MERTENS *obseruationes me-* p. 289.
dicae de febribus putridis, de peste, nonnullisque aliis
morbis. Tribus partibus omnia complectitur Auctor:
 1) proponit historiam constitutionis epidemicas
 obseruatae Moscouiae anno 1768. 1769 et 1770.
 Tom. XXV. Pars IV. Tt 2) hi-

2) historiam pestis Moscouiensis quatuor capitibus describit, et 3) de cura morsus canis rabidi, de qua quatuor haemoptysibus, de curata passione illica et de quadam capitum contusione agit.

p. 314. 2) BAVMES obseruatio de virtute resoluendi aquae vegeto-mineralis: experientia confirmat, ipsi inesse potestatem refrigerandi, cui calor inflammatorius vehementissimus nequeat resistere, et virtutem anodyniam, atque vim fortiter attenuandi et resoluendi.

p. 320. 3) SUMEIRE obseruationes de febribus catarrhalibus coniunctis cum hemicrania.

p. 323. 4) WANTERS de suppressione urinae ortae ex matricis conuerfione.

p. 326. 5) GUILLAUME iun. obseruatio de vomitu, quo corpora extraordinaria speciem thymi vaccini referuntur sunt reiecta.

p. 331. 6) HAZARD de morbo equorum Parisinorum hiemis 1776 et 1777.

p. 334. 7) BERNARD obseruationes de duobus magnis vulneribus gangraenofis, prius in inferiore parte tibiae, posterius circa anum erat atque sinuosum.

p. 342. 8) CAMPARDON de medendo cancro, cumpromis de eius extirpatione, atque de usu belladonnae et cicutae.

p. 350. 9) CROHARE epiflota de arsenico et flanno.

p. 359. 10) MARETI epiflota ad auctores huius datur.

Menis maius.

p. 385. 1) ANDRY commentatio de rabie, DUPERRIN obseruatio de eodem argumento, et PORTAL de natura et cura rabiei caninae. Omnes hae commentationes propter praestantiam et accuratam tractationem laudes dignas merentur.

p. 420. 2) THOREL de quadam rabie muli a morsu canis rabidi.

3) CAN.

3) CAMPARDON *continuatio de medendo cancro etc.* p. 423.

4) CHIFOLIAU *analysis aquarum mineralium* p. 438.
fontium Launay - Quinas et Veau - garni. Describit ante omnia situm ipsum fontium, qualitates in sensus incidentes, grauitatem specificam, temperaturam, agendi et reagendi modum, quomodo agant igni admotae, earum destillationem, evaporationem, lixiuum acetosum, ex quibus simul fumis de principiis harum aquarum, virtutibus et usu legitimo rationem reddit.

Mensis iunius.

1) CASP. NEUMANNI *historia naturalis, chymi- ca et medica trium naturae regnorum, edita a ROUX.*

2) BAILHERON *de tumore frigido enormi in iugulari externa.* Ad tantam magnitudinem in puella quadam accreuerat hic tumor, ut versus humerum dextrum caput inclinatum esset, ille autem sanatus est terra Ballaracensium fontium applicata.

3) DUPUY *continuatio de morbo gutturis etc.* Iam p. 494. in eo est Auctor, ut medendi tradat rationem, videlicet venaelectione et tepidis balneis; cauterio actuali et regimine apto, emollientibus clysmatibus, pediluuiis, aquis mineralibus acidulis d' Jenet, de Vals. de Forges, Passy, et Sanctae reginae omnem morbi vim fractam esse tradidit.

4) CAMPARDON *continuatio et finis obserua-tionum de medendo cancro.* Multas egregiasque obseruationes hic proposuit Auctor quae medentibus non nisi gratae et acceptae esse possunt.

Mensis iulius.

T.LVI.

1) PARMENTIER *de vegetabilibus nutrientibus,* p. 3. quae in annonae caritate in locum ordinariorum alienorum possunt substitui cum nouis obseruationibus de cultura solani tuberosi. Idem Auctor et tracta p. 4.

tum de castaneis edidit, et hi ambo libri hic subi-
ciuntur censurae.

- p. 22. 2) SCHÜLER *de bonis effectibus absorventiis
in venenationibus ab acidis venenis ortis.* Pistor quidam post crapulam sentiens sitim ingentem pe-
tit a famula sibi porrigi aquam calidam cum sa-
charo, quae autem ex errore ipsi vitriolum exhibuit album, quo assumto dolores in regione epig-
strica et infimo sensit ventre, cum vomitionibus
continuis et deiectionibus. Igitur accersitus Cl.
SCHÜLER ipsi propinari iussit lapides cancerorum
praeparatos, et successive potum coffee, prima sta-
tim dosis excitauit effervescentiam, cum dolore
stomachi ardoreque, sed mox haec symptomata
disparuere, quare sentiens aeger vomitiones et
sitim assumere debuit aliquas guttas spiritus nitri
dulcis cum aqua et lapides cancerorum, demumque
omnia symptomata euanuerunt et penitus conu-
luit aeger. Adiecit Auctor Cl. aliam obseruationem
de anchylosi paene completa sanata vsu aquarum
saponacearum Bonnensium, quibus videlicet septem
septimanis in usum tractis tumor euanuit.

- p. 26. 3) CHARTIER et DUROLLEAU *iun. obseruatio
de suppuratione pulmonis et stomachi transpositione.*
Morbus ille coniunctus fuit cum dolore pungente
lateris sinistri, tussi sicca, respirandi difficultate, et
vna specie strepitus tanquam aquae fluctuantis.
Emplastro vesicatorio imposito et kermes intus as-
sumito expectoratio melius processit; verum omnia
in peius conuersa mortem accelerarunt, apertoque
cadavere pulmo suppuratus inuentus est, et hie
stomachusque descenderunt in regionem vmbili-
calem.

- p. 29. 4) *Epistola DE LA PLANCHE ad auctoris hu-
ius diarii de origine sectionis symphyseos ossium
pubis, qua demonstratur, antiquitus eam quoque
fuisse notam.*

5) BAIGNERES obseruatio de effectibus aquae p. 54.
*frigidae glacialis corpori accommodatae cum successu
 in partu quodam laborioso cum conuulsionibus et
 oedemate extremitatum inferiorum et superiorum fi-
 pato.* Foemina quaedam tertio grauiditatis circi-
 ter mense plagis violentis in toto corpore, praeser-
 tim in infimo ventre, percussa est, quibus conuul-
 siones et oedemata sunt infecuta cum aliis sym-
 ptomatibus. Itaque venaefectione et remedii an-
 tispasmodicis incassum adhibitis, interrogatus si-
GAULTUS, qui aegrae statum disquirendum censuit,
 atque utrum directum esse oblique deprehendit,
 eiusque orificium in crispatione spasmodica, unde sua-
 fit accommodationem aquae frigidae glacialis, quae
 demum repetitis disquisitionibus optime respondit.

6) FABRE disquisitione de hydrope. Foemina p. 60.
 quaedam bis unoquoque mense menstruum fluo-
 rem passa et demum grauida facta, a tertio puer-
 perio depositionibus lacteis in mammilla sinistra
 fuit obnoxia, sed cum quinta vice puerperio fun-
 geretur, in hydrope incident, quae euacuantibus
 demum et symptomatibus consuetis menstruorum
 recentibus sanata est.

7) MAURICE de tendine Achillis falce resectio. Re p. 69.
 ductione ex artis legibus facta et aptis remedii
 omnia in pristinum statum reducta sunt.

8) HAZARD descriptio tumoris ossi facti ex com- p. 75.
 pressione graui iuncturae genu, et de ankylofi. Haec
 descriptio artem veterinariam concernit, atque ex-
 aete huius tumoris declarat naturam.

Mensis augustus.

1) BAYEN et CHARLARD disquisitiones chymi- p. 98.
 cae stanni, sive responso ad quaestione propositam,
 num sine periculo vase stannea usui oeconomico in-
 seruire queant.

P. 115. 2) WANTERS obseruationes super aſae foetidae virtutibus. Exemplis docet, in mentis alienatione et conuulsionibus, in chorea sancti Viti cum conuulsionibus, in vertigine, animi deliquio et amentia a n. tropulsa scabie orta, praestare hoc medicamen. Dosis autem fuit aſae foetidae, tres drachmae in ſex vinciis aquae fontanae in emulsionem redactae, ad-dita vncia vna syrapi violarum cochleatim ſumenda.

P. 130. 3) BAVMES de diabete. Natura et cauſis hu- ius morbi accurate propositis, docet, qua ratione in curando versatus fit, qualemque praescripſerit dia- tam, in primis a laetitia diaeta multum auxilii expe- trauit, verum incalſum.

P. 151. 4) Obſeruatio de operatione RAMDHOR in her- nia incarcerated in ſubſidium vocata. Etsi aeger per- iit, cadaueris tamen inspectio docuit diſſolutiones gangraenofas potius cauſam mortis fuſſe, quam ipſam operationem.

P. 163. 5) LA BORIE obſeruatio de venaeſectione.

Menſis ſeptember.

P. 193. 1) LEPECQ DE LA CLOTVRE collectio obſer- vationum ſuper morbos et conſtitutiones epidemias in Normandia. Egregie ſuo officio Auctor defunctus eſt, atque obſeruationes per quindecim annos con- gestas hic exhibuit, ſequutusque eſt potiſſimum co- vム ſenem atque cauſas meteorologicas, locales et relatiuas reſpectu diuersorum climatum addidit; ſimulque historiam naturalem et medicam Nor- mandiae proposuit: Eadem obſeruationes menſe octobri huius Diarii continuantur.

P. 218. 2) IADELOT tentamen de ſtudio theoretico et praetico artis medicae perficiendo.

P. 241. 3) SVMEIRE obſeruatio de extraordi- nario quo- dam capitidis dolore. Hunc ab insolatione deducit atque eum more Tournatori curauit, qui paulo ver- boſius a Nostro deſcritbitur.

4) CROHARE *Epistola responsoria ad MARE* p. 249.

TVM. Concernit potissimum quaestionem, de alcali volatili praecipitato cum aethiope et ferro per acidum nitri dissoluto.

Menis october.

2) IADELOT *continuatio tentaminis de studio p. 309.*
theoretico et pratico medicae artis.

3) MOULENQ *obseruatio.* Foemina quaedam p. 330.
in inguinibus versus ligamenta Fallopii tumore dolente admodum, rubicundo, inflammato cum tensione et magna pulsatione affecta fuit. Variis remediis tumor non cessit, quam plurimi pro hernia habuere, at MOULENQ de aperiendo tumore cogitans taeniam ibi deprehendit, quam summa cum cautione extraxit.

4) FORT *de tumore femoris admodum magno et p. 336.*
dolente. Vir quidam octo et viginti annorum in genu dextro tumorem ingentem sine pulsatione, et cutis mutatione sentiens, qui tamen admodum dolebat, occupabatque os femoris in inferiore parte duorum digitorum transuersorum super condylos et finiebat se digitis duobus vel tribus transuersis in illa articulatione. Inquisitione facta intelle-p. 339.
xit aneurysma hic esse formatum a ruptura arteriae popliteae, quod nullam curationem neque amputationem propter aegri debilitatem admisit.

5) ALIGNY *obseruationes de abusu venaesectionis grauidarum et praeprimis ad praecaendos abortus.* Quinque obseruationibus docet, caute esse veriandum in venaesectione instituenda, cum exempla prostent, quibus edoceamus, dolores non solum non remisisse, sed intensiores factos, atque abortum infecutum esse.

6) GARNIER *epistola ad auctiores huius diarii, p. 353.*
concernens BAUMES disquisitionem de diabete.

p. 356. 7) KÖLPIN obseruatio de virtute plantae cuiusdam ex genere rhododendri aduersus rheumaticos dolores. Ex PALLASII itineribus huius plantae descriptionem summis KÖLPIN, atque eius virtutem experientia declarauit, atque in infuso praescripto matutino tempore sumendo *).

Mensis nouember.

p. 384. 1) FOURNIER obseruationes super naturam, causis, et medendi ratione febris lentae sive hædicae.

p. 386. Duabus partibus absoluit libellum. In priore brevissime quasdam propositiones praemisit, quibus natura indoles et causa febrium in vniuersum declarantur, quae demum ad febrim lentam ita applicantur, ut simul symptomata et phænomena diversa inde deducantur. In posteriore multas etiamque obseruationes proposuit, quibus medendi ratio indicatur, et cautus quorundam remediorum vsus suadetur.

p. 406. 2) BAVMES epistola de taenia ad P. **. Praecipue historiam naturalem et diueratas huius vermis species vberius explicat.

p. 435. 3) GRATELOUP animaduerfiones super SUMERE obseruationem de dolore capitis extraordinario.

p. 441. 4) FOUQUERTI epistola ad M. ** de epilepsia vterina obseruationem continens, in qua vsum pilularum ex iusquiammi extracto cum musco et emphora proficuum fuisse docet. Alia obseruatio concernit variolam carbuncularem cum diarrhoea admodum fetida iunctam, et feliciter curatam ope chinae et acidorum.

p. 446. 5) BONNARD obseruatio de fluxione phlegmonosa oculi, cum aliis symptomatis, quae effecerunt, ut hoc organon exsirparetur.

Mensis

*) Vberius et seorsim iam editam hac de re tractationem alibi iam indicauimus: vid. comm. nostr. Vol. XXIII. p. 658.

Mensis december.

1) *Varia opuscula ALPHONSI LE ROY, quor. p. 481.*
 sum spectant de vestimentis femellarum et infantum, modus et ratio partum iuuandi et finiendo, si brachium infantis ex utero exierit, praxis artis obstetriciae, super suam criticam, disquisitiones histricae et practicae de sectione symphyseos ossium pubis, obseruationes de operatione symphyseos et partibus laboriosis.

2) *DUPERIN obseruatio de tympanite cum p. 498.*
ascite coniunctio. Pillulas tonicas BACHERI praescripsit cum decocto Taraxaci, quae successive vomitiones et salivationem excitarunt, et perfectam satiationem produxerunt.

3) *Obseruatio VAULEVIER de flatibus et materia p. 511.*
fæcali retenta in urethra.

4) *LABORIE obseruatio de narium haemorrhagia. p. 513.*

5) *BONNARD commentatio super operationem p. 520.*
cataractæ DESFARGES in duobus a nativitate coecis institutam.

6) *Quomodo ex Solano tuberoso polenta, Salep et p. 522.*
Sagou praeparanda sint, docetur.

VIII.

Vermischte chirurgische Schriften, herausgegeben von JOHANN LEBERECHT SCHMUCKER, königl. Preuss. erstem Generalchirurg von der Armee, Director des chirurg. Militärfeldhospitals und Mitglied der Röm. Kaiserl. Akad. der Naturfischer. Dritter Band. Berlin und Stettin bey Friedrich Nicolai 1782. 8. 334. pagg.

i. e.

Scripta chirurgica mixta, auctore IOANNE LEBERECHT SCHMUCKERO.

T t 5

Neque

Neque haec pars absimilis prioribus partibus^{*)}, quippe obseruationum (36.) frugiferum & utilissimarum plena. Sed praestat ire per singula.

p. 1.

Obs. 1. De efficacia seminis Sabadillae in quo morborum verminosorum genere, auctore I. L. SCHMVCKERO. Credit auctor Noster, vermes ex-

p. 5.

trinsecus aduenire, non connasci, exindeque rationem repetit, cur inter morbos militares vermes principatum teneant, qui sub principio tartu-

p. 11.

emetico facillime enecantur, rhabarbaro non item Bohemiam hisce ingenerandis, nec non scabiei eu-

p. 14.

candae, fauere putat. Laudat ergo prae ceteris contra vermes et epilepsiam semen sabadillae sine vila noxa aegris demaciatis et infantibus ipsis datum, imo medicamento Nouffert longe praferendum.

p. 16.

Dantur gr. v. cum melle, cuius formula haec est:

Rz. pulu. sem. sabadill. gr. v. mell. despum. gr. viij.

M. F. pil. vna, praeuia medicina laxante, sentim al-

tres pilulas adscendendo, et purgans medicamen-

tum inti ponendo, donec vermes et pituita eis

p. 17.

desinant. Minori dosi in infantibus opus est ma-

ne et vesperi gr. ij. in aetate prouectis quois mane

p. 18.

pil. sex, die quinto laxante medicina. Res in vido

est die 12 vel 16. ascarides decocto sem. sabadill.

p. 41.

et lacte enecantur. Id quod obseruationibus 13,

abunde confirmatur, ex quibus constat, hoc semen

sabadillae etiam proficuum ad epilepsiam fuisse.

2. *Læsio capitinis vehemens, morte post sex horu-*

insequente, eodem auctore. Ex casu fractura clau-

culae sinistrae in corpore, vt Noster dicit, orta est

signo evidenti capitinis laesi nullo. Sectio docuit,

subesse sub parte squamosa sinistri ossis temporum

et musculo temporali drachmas aliquot sanguinis

extrauersati, et fissuram duplarem, quae ipsa ab fu-

tura squamosa ossis temporum inferius confineret,

et progrederetur per alam magnam sinistram in

medium

**) de quibus vid. comm. nostr. Vol. XXIV. p. 315. 619.*

medium os sphenoides et ab sella equina anterius per laminam horizontalem ossis ethmoidis ad cri-
stam galli usque. Cranium erat praetenue, pelluci-
dum et diploës expers.

3. *De calculi operatione ex methodo LE BRANII p. 44.*
infeliciter perfacta, eodem auctore. Se aegrorum nullum hac via sectum perdidisse, Cl. SCHMIDKER profitetur. Calculum vnc. 6. extraxit, sed operatio-
nem, quam Francogalli à deux tems appellant, hic per necessitatem tentatam, tanquam summe peri-
culosam, vehementer damnat.

Sequuntur mixtae obseruationes.

1. FRITZII historia sectionis caesareae, post istum p. 59.
tauri necessariae et feliciter factae. Operatio intra quadrantem horae peragitur, cura intra 24 dies absoluitur. Effecta nulla ominosa praeter vomitum. Denuo ingrauidata femina filiam mortuam peperit, lochiorum fluore parco, debilitate subse-
quente summa, post vomitum exspiravit. Ex se-
ctione intelligitur, cicatricem post operationem re-
siduum fuisse bene inductam et firmam, magis vero extentam et tenuatam eam, quae ictus loco orta erat, intra abdomen 12 libras sanguinis fluidi et coagulati extraerasatas, peritonaeum ubiuis bene concretum, et omentum maius hinc inde adnatum, venas vteri, cum primis ovarii dextri, varicosas, coagulum sanguinis quandam succum peritonaei efformans, unde venae in substantiam vteri aper-
tae exibant, locum vteri, sub sectione caesarea scissi, cicatrice iusta obductum, eum vero, quem cornu tauri laeserat, non nisi tenuiorem factum, placen-
tam vteri firmiter adhaerescentem, vterum vero non ruptum. Ex quo concludit Auctor, haemor-
rhagiam internam fuisse causam mortis proximam.

2. *De*

p. 81. 2. *De vulnere sclopetario humeri dextri, aucto-
SEELIGER.* Deperdita erat pars magna ossis, n-
tegumentorum, musculi bicipitis et gemellorum,
sed reliqua etiam quaedam vna cum vasis et nervis
quae rite apposita et conseruata fuerunt.

p. 96. 3. *De amputatione, auctore LAVBE.*

p. 108. 4. *De ascite, urinae eductione sanato, aucto-
BLOCK.* Prolapsus vaginae post partum residui
et regio umbilici et pubis tumida mentiebantur
asciten, qui, educta urina, prorsum cessabant.

p. 113. 5. *De otalgia ab ulcere veteri siccato, cum consi-
nuo saniri fluore et auditu perditu, auctore IASSIE.*
Causa mali in fronte legitur, sed magis memorabilis
inuenta medicina est. Ex nigra macula, puluillo
inhaerente, colligebat Noster, in processu mam-
millari subesse cariem. Incisa hac parte et speculo
immisso, incidit in cellulas mastoideas, post haec
iniiciendum curauit infusum tepidum, quod non
dextra iterum effluxit vna cum pure. Hinc dolor
auris abiit, et spatio trium hebdomadum vulnus
solidescere coepit. Aufus ergo Noster est idem
experimentum in aure sinistra, auditu dudum pri-
vata, decoctio myrrhae iniecta sinistra nare effluxit,
auditus rediit.

p. 126. 6. *De malis sequelis vulneris capitis post inter-
demum menses oriundis, auctore EODEM.* Incidit lo-
por, in latere utroque cubitus intolerahdus, pupilla
aperta, conuulsiones a capite retrosum acto, hinc
orta suspicio materiae fluidae inter bina haemi-
sphaeria effusae, prorsum antrorum latae. Vix ne-
cessaria ergo trepanatio est in sinubus frontalibus,
sed prius tentatus puluis sternutatorius, vnde tan-
dem pus et sanguis profluxit, mens illico et con-
scientia rediit.

p. 138. 7. *De apoplexia ab ulcere pedum consolidato ora-
et embroche feliciter curata.* Periit auditus et loqua-
la, et post adhibitum stillicidium redditur sanitas.

8. De

8. *De absissa magna hepatis parte sine villa noxa*, p. 156.
EODEM auctore. Miles tria sibi vulnera inflixerat, quorum primum in regione hypochondriaca erat, poll. i $\frac{1}{2}$ longum, et egredi sinebat partem lobi majoris hepatis, secundum et tertium vero in media regione epigastrica, e quibus magna pars omenti maioris exibat. Quae quia reponi amplius non poterant, et emortuae videbantur, resecabantur omnino, vnde vomitus biliosus, febris et abdomen tensum oriebantur. Balneum calidum multum profuit. Reditque sanitas post 27 dies, nulla relicta labe, nullo sensu, nulla hernia ventrali.

9. *De discisso larynge ac pharynge sine vitae detrimento*, **EODEM** auctore. Miles, in carcere detenus, nouacula sibi discisssit cartilaginem thyroideam, os hyoides et ligamentum hyothyroideum, vnde tussis, vomitus, febris, tandem tumor sub manubrio ossis sterni intra spatium tendinum musculi sternocleido-mastoidei infecuta sunt, ex cuius apertura effluxit fantes fetida cruenta, cum sanguine coagulato mixta. Post quatuor hebdomades redintegrata est deglutitio, vulnus laryngis consolidatum, vox facta clara, sed profunda cum sonitu stertoroso, ac si quis post tussim pituitam exscreare cupit. Finita septima hebdomade, cum valetudine in gratiam rediit.

10. *De curatione scabiei per remedia simplicia*, p. 169.
auctore EODEM. Usus est arcane quodam vnguento, quod mane et vesperi magnitudine nucis auelanae volae manus inungitur, post hoc sequitur maior eruptio scabiei, pruritus vehemens, et tandem intra 10 - 12 dies siccatur, ne illo quidem incommodo residuo. Formula haec est: Rec. vitriol. alb. Fl. sulph. Pulv. baccar. laur. aa ol. lin. fl. oliuar. q. s. M. F. ad consistent. vnguent. fluid. Bonum euentum attestatur Cl. SCHMIDKER, suum ipsius

ipsius usum et experientiam THEDEMI ET HOLOP.
FII professus.

p. 179. 11. *De hydrophobia curata*, auctore GEISELER.
Methodus adhibita Cl. SCHMIDKERI est, et quatuor hebdomadibus post redditia sanitas.

p. 180. 12. *De hernia incarcerata cum symptomatis on-
nofis copulata*, auctore HORN. Orta est ab ieiunio
ter rixandum, et facta operatio, rescissa parte qua-
dam omenti gangraenosi, altera intus detruita. Haec
tandem computruit et per vulnus effluxit. Cicatrix
perfecta adfuit nouem hebdomadibus post.

p. 187. 13. *De hernia intestinali*, auct. ZODEM. Ben-
cessit operatio.

p. 191. 14. *De hernia omentalii feliciter sanata*, auctor
OTTO. Periit sacci herniosi emortui et tunica
vaginalis funiculi spermatici, omenti scirrhosus pa-
rediit integra sanitas.

p. 206. 15. *De hernia incarcerata tandem gangraenosa*,
auctore IVNG. Ab vomitu dirupta est hernia
gangraena affectum omentum, item ileum intes-
tinum, cicatrix inducta post diem 60. semina ite-
rum ingrauidata et feliciter partum enixa.

p. 210. 16. *De vulnere intestinali post inflammationem
praegressam*, auctore ZODEM. In dextro hypo-
chondrio post inflammationem relicta erat duritas
quaedam, ad costas spurius extensa, ex cuius ap-
ertura callosa exibat verus chylus, intus latitabat cor-
pus durum, solis exrementis constans. Dilatatio
vulnere, vnc. 6. eductae fuerunt. Ad finem quar-
ti mensis vulnus consolidatum est.

p. 216. 17. *De operatione sacco-hydro-epiploicu-
cum historia morbi praegressi*, auct. SONDERSON.
Testiculus dexter ad abdomen retractus ibidemque
relictus est. Triennio post idem accidit sinistro cum
vomitu et dolore, sensim maiori et duriori facto,
interdum prurienti, cuius moles 14 $\frac{1}{2}$ poll. longi-
tudo

tudo 5 *$\frac{1}{2}$* pollic. erat. Suscepta ergo operatio est feliciter.

18. *De hernia omentalii, ab accessione herniae in- p. 229.*
testinalis letali, auctore EODEM.

19. *De plenaria abscissione virilium una cum vul- p. 231.*
nere abdominis duplice, feliciter persanata, auctore CHRISTOPH. Miles melancholicus nouacula sibi abscidit externa virilia, puta scrotum, testes, penem, et praeter haec adfixit vulnera duo sub umbilico. Nihil incommodi post sanationem relinquebatur.

20. *De commotione cerebri ex casu ab alto, tre- p. 240.*
pano percurata, auctore HOFFMANN. Trepanatio fiebat 96. horis post in tumore ipso ad sedem finistram ossis bregmatis, et exibant vnc. 4. sanguinis, ex dura matre protuberante cochlearia tria seri, post haec rediit conscientia, et cessauit paralysis oculi. Vnde Noster concludit, falsum esse, quod quidam auctores statuunt sanguinem extra vasatum in crano non subesse, nisi fissurae vel fracturae degantur.

21. *De vulnere sclopetario in inferiore parte p. 245.*
ossis frontis, auctore COLLIGNON. Symptomata grauiora sequebantur particulam plumbi intus delitescentis, sinus frontalis sensim suppurare desit.

22. *De lapide, ab officulo cerasi in naribus nato, p. 252.*
auctore HORN. Officulum cerasi membrana cruenta veluti inclusum erat. Huic obseruationi Cl. SCHMIDKER quaedam de calculorum ortu subiecit, ratus, materiam lapidescentem semper in corpore reperiiri.

23. *De corde putrido et rupto, auctore FELD- p. 256.*
HAN. Aeger viuus conquestus est sub quo quis leviori motu spirationis difficultatem, paullo ante mortem ventriculum inflatum, hinc pectus angustatum et suffocationis sensum, oedema pedum et ascitem. Sectio ostendit in abdomen nullum liquorem,

rem, viscera integra, praeter lienem tumidam et friabilem, vasa turgida, in pectore vero magnum pinguedinis molem, duplicaturam mediastini infi- cientem et ad pericardium usque extentam, peri- cardium, ipsum crux plenum, cor omne teum adipe veluti inunctum et in apice ventriculi ante- rioris fissum, praeterea distentum, flaccum, tenuem, praesertim in apice, atque adeo friabile, ut pulsis in- star digitis comminui posset. Ceterae partes erant integrae.

p. 265. 24. *De nephritide ulcerosa, cum matie corporis iuncta, aqua calcis et lacte persanata, auctore OL. LENROTH.* Catheter eduxit materiam fabulosam pituitosam. Data sunt roborantia, nutrientia, aqua calcis lacte remixta, restituta est sanitas.

p. 272. 25. *De coalitu vaginae, auctore HORN.* Hoc malum non adeo rarum esse, ut vulgo creditur, sub- tituit Noster, et caussas percensuit, unde vel ori- tur vere, vel oriri posse videatur. Quarum primam putat excoriationem intra labia et internas vulvae partes, quia aegrae vix annum unum vel alterum excesserant, vrethra semper aperta. In casu primo, quem memorat, erat vagina prosum coalita per membranam quandam, vrethra vero humore seba- ceo superinducta, balneum calidum valde profi- cuum, in altero erat hymene clausa. Cui aliam ob- servationem subiecit Noster de tumore menstruo.

p. 282. 26. *De surditate ab frigore pedum insigni ori- da, auctore LANGE.* Inerat meatui auditorio ex- terno lapidea quaedam materia, quae injectione au- ferebatur, menses eliciebantur, redibat auditus.

p. 286. 27. *De tumoribus latteis, auctore EVERSI.* Lacti puerarum repellendo apta censet belladonnas gr. v. cum rhabarbaro, et arcanum duplicatum lo- chiis reuocandis.

p. 293. 28. *De pure in puerperae abdomine inuento, a ex latte repulso oriundo, auctore PAPENDICK.* Re- frige-

frigeratione praegressa, insecura est febris, anxietas, vomitus, et singultus ceteraque pessima symptomata, tandem mors. Post sectionem abdominis effluit magna puris fetidi copia, omentum hinc inde arrosum et ovarium vtrumque, uterus valde contractus, parotis liquore lurido viscido plena.

29. *De vulnere humeri sclopetario feliciter curato, qua magna pars cauitatis glenoidalis scapulae, et duae partes capitidis et collis ossis brachii diffrausta sunt, auctore EODEM.*

30. *De manu diffrausta, auctore HARBICHT. p. 304.*
Vulnere sclopetario vtraque phalanx pollicis et os metacarpi, item ossa metacarpi indicis et digitus medii prorsum diffrausta et deperdita sunt.

31. *De manu fere abscissa, attamen curata, auctore EODEM.*

32. *De curatione aneurysmatis spurii, auctore SCHROEDER.*

33. *De tumore cystico linguae, exstirpatione per sanato, auctore EODEM. Pondere aequabat vnc. 6. et ex familia steatomatum erat.*

34. *De exulceratione faucium ab materia scrofulosa, cum basi veli palatini foraminulata, et felicitate persanata, auctore MAYER.*

35. *De aneurysmate arteriae cruralis, auctore EODEM. Non prorsum desidit tumor vel post ipsam operationem.*

36. *De singulari quodam casu. Puella duodecim annos nata post dolorem abdominis sensit tumorem in regione umbilici, unde aliquot diebus post magna hydatis, ex eaque erupta copia puris mali effluxit. Sic tumor desidit, et hydatis sanguis coepit ad umbilicum medium, cuius apertura, ad mortem usque residua, plorauit quotidie pus, interdum et lumbricos emisit. Post annum inerant aperturae, quoties ligaretur, longi pili, humanis*

Tom. XXV. Pars IV. Vu similes,

similes, cum et sine dolore extracti. In eadem reperiebantur viscera abdominis situ naturali, erat omentum, regio hypogastrica viceri magno putrido haud absimilis erat, intestinum ieiunum ostendebat paruam, ileum vero magnoam operaram 1 ½ poll. sed excrements in abdomine nulla in medio fundo vesicae urinariae aperturam, et nondem in abdomine corpus rotundum, durum, pī obsitum, nucis iuglandis magnitudine, quod visum destruetum et caput infantis deforme refrebat, cuius partem alteram rotundatam et clausam membrana densa et pilosa contegebat, alteri venis irregulari inhaerentibus duo dentes perfecti et membranula testi. Corpus ipsum osseum erat, formam nulis interstitium, fontanellae et foramina magna ossis occipitis non absimile, ex quibus transitus fuit in cavitatem, cerebri veluti massam mollem continentem.

IX.

ANTONII MICHELITZ, Medic. Doct. Vindobon. Sac. Caesar. Reg. et Apostol. Maiest Consiliarii, in antiquiss. et celeberr. vniuersitate Carolo - Ferdinand. Pragen. institut. medic. Professoris R. P. O. Scrutinium hypothesos spirituum animalium. Pragae, apud Wolfgangum Gerle. MDCCCLXXXII. 8. pagg. 95.

Nullus erit, qui doctrinam mollium corporis humani partium primis tantum labiis degustaverit, quem fugiat, iam inde a longo temporis spatio item fuisse inter Auctores de fluidi nervui existentia magnam. Quam quidem item ut aliqua ex parte dirimeret, Auctor aggredi ausus est. Nam et si haud pauci viri, iisque clarissimi fuerunt, qui ex copia sanguinis ad cerebrum ruentis insigni, secessionem

tionem spirituum nerueorum in encephalo deduc-
cerent: tamen quum ex doctrina physiologica
constet, sanguinem arteriarum carotidum fere
omnem ad saliuae impendi secretionem, eumque
maxima ex parte continere aquam, cuius ex viginti
vniis destillare nouendecim experimenta demon-
strant chemica, remaneri perpaucum, residuumque
reddi spissiorem atque ad secernendum hoc fluidum
plane ineptum quisque intelliget. Neque vero exp. 28.

Sententia Cl. MICHELITZ argumentum ab appara-
tu encephali secretorio, quod omnia ad hanc fun-
ctionem perficiendam habeat vasa et arteriosa ru-
bra afferentia et venosa referentia, depromtum ali-
quid faciet, quoniam cerebri viscus tam amplum,
quod non solum cranii cauea coereri non possit,
sed eam quoque excurrat quam longissime, atque
adeo aequa late per totum corpus se distribuat. ac
systema neruosum, longe maiorem sanguinis co-
piam in sui nutritionem conuertat. Quo certius
igitur est, cerebri substantiam et cerebelli vberiore
nutritionis egere materia, quia amplius diffunditur,
eo magis probari potest, nihil ex sanguine, ad en-
cephalon lato, secerni aliud; ac quid amplissimis et
nobilissimis praesit muneribus in corpore animali.
BOERHAAVIVS summus argumentum quoque ab
aequabili cerebri cum reliquis corporis partibus
incremento petuit, vt fibrillarum neruearum cava-
tem et fluidi nerui praesentiam demonstraret. At
vero ex hoc sequeretur id, nullam in corpore par-
ticulam nisi vasculosam capacem esse incrementi.
Nunc vero experientia quotidiana edocti scimus,
eas quoque partes, in quibus nunquam vasculosi
quid detectum est, sua capere incrementa. Acce- p. 43.
dunt experimenta DELLA TORRE ac Clⁱ PROCHA-
SKA cum substantia cerebri, cerebelli, medullae ob-
longatae et spinalis facta, quae satis superque osten-

dunt, **eam congeriem esse innumerorum globorum pellucidorum, siue ex obseruatis DELLA REX natent in transparente aliquo viscidio fluido,** ex dictis Clⁱ PROCHASKA cohaerent inter se, culiari quodam ac elastico nexus *).

p. 64. Sed alia, eaque grauior nunc oritur quidam spirituum animalium hypothesis cum phrenis motus muscularis conueniat, quoniam musculum paralysi correptum statim contrari extreum nerui resecti scalpello, vel alio quoque modo irritamus; licet ipse nervus irritatus haud reperiatur, licet in neruo nullam adesse seruemus mutationem sensibilem videamus. Quia quidem paucis absolui possunt. Scilicet ex b. LERKI experimentis sexcenties institutis habemus id, vt, neruo musculi alicuius presso, ligato, &c. eto, nullum cum cerebro amplius intercedat commercium, dum nervus recens sit ac humidus, intationes eius nerui, a cerebro nunc se iuncti, tandem in musculo producere motum, quem sit, quando cum cerebro cohaeret. Et ponamus, nervum esse cauum, tota sua longitudine a fede compressionis in musculum usque fluido nervo reputatum, motumque ab eius aditu in musculum reportamus, quae causa fuit, quo minus nervum illud liquidum, quum in experimentis HALLERI agentis digitii pressionem sustineret, statim fugeret in locum minus resistentem in musculum, cuius in contractionem raperet quam celerrime? Nique Cl. MICHELITZ princeps fuit, qui de intrinseci fluidi nervi in fibrillas musculares dubitaret, sed F. FONTANA iam et R. WHYTT hanc theoriam in dubium vocarunt, quorum alter ex contractione

* Nuperrime et maiori cum doctrinae copia et argumentorum grauitate hanc item composuit Cl. METZGER.

cordis ranarum, quae quinque et sex horis a de-truncato capite, a destructa medulla spinali, et di-midia ab exerto corde hora, perdurat, luculenter demon-strat, accessionem liquidi neruei in muscu-los ad eorundem contractionem plane non requiri.

Et in declarando sensationis modo rationeque po-tius ad fibrillam solidam, quam cauam, fugiamus necesse est. Quodsi enim substantia medullaris primam illam ab re externa factam impressionem in organo sensorio recipere potest, atque delata ad commune sentiendi instrumentum impressio-num vestigia evidentissimo memoriae exemplo retinere, cur non possit easdem quoque impres-siones propagare absque subtilissimi cuiusdam li-quidi ministerio? et quo demum iure nerueam pulpam in origine sua fineque recipiendis exter-narum rerum impressionibus manifesto aptam esse, per totum vero reliquum sui decursum hac aptitudine eandem priuari asseremus? Denique Cl. p. 83

Auctor querit, num fluidum nerueum electrica sit natura, atque ex legibus materiae electricae ipsis demonstrat, manifestum inter haec elementa inter-coderē discrimen. Nam electricitatis phaenomena pendent a turbato fluidi electrici aequilibrio, quod, cum corpora relative ad fluidum electricum in di-versis statibus constituta, sibi inuicem admouen-tur, ad restituendum hoc aequilibrium ab uno cor-pore in aliud, aut vicissim cum impetu irruit. Nuno. autem qui fieri poterit, vt elementum, quod mechanicis aequilibrii legibus tam euidenter obtem-perat, voluntatis imperio subiaceat? Tota lis cae-terum id prae se fert, neruorum doctrinam tene-bris adhuc inuolutam esse densissimis, quas tem-pus fortasse discutiet; id intelligimus, medullam esse neruum subtilissimum atque sensibillimum. (Vtinam. Vir Cl. ante, quam rem aggredetur, tentasset,

Vu 3 quid

quid valeant humeri, quid ferre recusent? Multa enim hic defunt, sine quibus omnis disceptatio vaga et inconstans est, multa adsunt, sed ea fore creda et immatura, multa denique aliter et dici, si scribi debuissent, si velis in legentium aures et animos influere. Et quod primum tali in argumento literario est, nescit prorsum, qui ante eum hanc arena militarunt.)

X.

Essay sur la nouvelle theorie du feu elementaire, et de la chaleur des corps; avec la description des nouveaux thermometres, destines particulierement aux observations sur ce sujet; par I. H. DE MAGELLAN, Gentilhomme Portugais, Membre de la Soc. Roy. de Londres etc. à Londres, chez B. White, 1780, 4 mai. pag. 32.

i. e.

De noua theoria ignis elementaris et calor corporum, cum descriptione nouorum thermometrorum, huiusc generis observationibus destinatorum, auctore I. H. DE MAGELLAN.

In hac commentatione, quae, seorsim licet ea constituit partem omnium operum illi. Authoris, in eo est, ut nouam ignis calorisque theoriā, quam superstructam aliquot observationibus Cel. BLACKII et WILKII, non sine magno eruditissimo plausu Cel. CRAWFORD proposuerat, ipso magis adhuc explanet, nouisque corroboret experientias. *Calorem absolutum* vocat ignem elementarem per omnia corpora dispersum; *speciem*, caloris absoluti quantitatem, cuique elemento cuius-

intus corporis in certo statu propriam; *sensibilem* excessum caloris absoluti, qui accumulatus superat calorem specificum corporis, et tunc sensibus et thermometro percipi potest. Calor absolutus in- crescens, pro ratione specifici caloris, in sensibilem transit, qui eo maiora capit incrementa, quo mi- nor ille est: vterque igitur nihil nisi alia ratione se p. 168. exserens calor absolutus est. Calor specificus duo- P. 170. rum corporum eiusdem indolis, eruitur e ratione inuersa differentiae, quam calor sensibilis, post mixtionem illorum, habet ad calorem sensibilem vniuersitatis ante mixtionem; cuius regulae ve- ritas ex experimentis pluribus apparet, cum aqua in primis institutis. Caloris specifici quantitas non P. 172. discrepat solum in corporibus diuersae naturae, sed quoque in illis vnius eiusdemque indolis, si modo in mutato statu (vel solido vel fluido) con- stituti sint. Sic e. gr. glacies, ab adiecta aqua 162° thermom. Fahrenh. fusa, indicat modo 32° (absor- pti itaque sunt 130°, qui ad fluidae aquae calorem specificum requiri videntur:) si vero aqua, ad 32° adhuc fluida, misceatur cum calida 162°; tunc ther- mometrum subsistit ad 97°. (Aliud experimen- tum Cel. BLACKII *) eandem rem licet alio modo confirmat; tempus enim zoplo longius necessa- rium erat ad glaciem fundendam, ad temperiem illius loco euehendam, quam fluidam aquam 32°. Quibus et pluribus aliis obseruationibus collatis naturae legem detegimus, qua eadem corpora mi- norem contineant ignis quantitatem in statu solido, quam fluido; in hac vero minorem adhuc, quam P. 173. in statu vaporoso; cuius rei exemplum quoddam percepimus calore, qui subita massae salinae euapo- P. 175. ratae, per concussionem, crystallisatione oritur. —

Vu 4

Si

*) vid. *Versuch über das Vermögen Wärme zu erzeugen und zu vernichten*, übers. v. L. CRELL. p. 69.

Si quaeris quantitatem absolutam caloris specifici eiusdem corporis, seu solidum sit, seu fluidum, investiganda est differentia istius caloris in utroque statu, ut et proportio relativa caloris in quinque ipsius conditione: atque productum e quoniam terminorum erit absoluta quantitas caloris specifici.

p. 177. Hisce regulis, experimentis, calculoque superstruta est tabula, continens rationes caloris specifici, aut ignis elementaris, contenti in XLIII corporibus diversis, quam, mutuatis quibusdam a CRAWFORDO, correctis aliis, nouisque ab ipso institutis periculis, suppeditauit Cel. KIRWANVS, ut de rebus chemicis iam eximie meritus: illamque integrum, exhiberemus, nisi limitibus circumscripti, quibus impediti, quaedam modo decerpemus. Aqua est = 1, 000, glacies 0, 900; mercurius 0, 833; stannum 0, 068, huiusque calx 0, 096; ammonii regulus 0, 086, huiusque calx 0, 226; et omni phlogisto orbus (*dephlogift.*) 87, 000, idem atmosphaericus 18, 670, fixus 0, 270; spiritus lis ammoniaci 1, 851; spiritus vini rectificatus 1, 086 etc. Quibus praemissis Cel. Auctor nobis

p. 180. delineat Cli CRAWFORDI theoriam, originem caloris animalis, et flammæ explanantem. Qui quidem aëri communi tribuit calorem 200°, (quia notis artificiis atmosphaerae calor ad 200° deprimit potest;) quo protinus in fixum mutato, orientus inde calor $69 \times 200 = 13800$. Quodsi itaque aër atmosphaericus, respirando a pulmonibus susceptus, in hisce mutetur in fixum, vel phlogisticum (*phlogisticum*), calorem sanguini communicaturus esset 13800°, nisi iacturam faceret in aliis corporibus vicinis; qui vero reliquus, per sanguinem pulmonarem toti corpori communicatus, fons est caloris animalis.

Euolutum vero e corporibus incensis phlogi-p. 181.
 ston, atmosphaericum aërem mutat in fixum et
 phlogisticum; quo facto tota in illo ante ea con-
 tenta ignis elementaris vis deponitur in corpus,
 quod phlogiston emittebat, quod candet itaque et
 fiammam concipit. Egregie vtitur hisce principiis p. 182.
 Cl. MAGELLAN ad explicanda plura naturae phae-
 nomena: et sub finem describit thermometrum, p. 188.
 ab ipso ad huius generis obseruationes excogitatum,
 cuius figuram quoque exhibit. Bulbus eiusdem
 est maximi, (quantum fieri potest,) tubus minimi
 diametri atque insignis tenuitatis; et paratur non
 fiat tubi ferrumimatorii, sed compressione lagenae,
 ex resina elastica confectae. Tubus est 7-8";
 ideoque quodus thermometrum non plures indi-
 cat gradus, quam 12-14°; vt itaque opus sit 10-p. 190.
 12 eiusmodi instrumentis, ad gradus a glacie ad
 squam bullientem determinandos. Modum, quo p. 191.
 quodus horum in partes minutissimas, oculorum
 aciem interdum subterfugentes, diuidi possit, qui-
 que absque apposita figura planus reddi nequit,
 praetermittimus, quum quiuis harum rerum cupi-
 dus librum ipsum non sine singulari animi volunta-
 te perleget. — Non enim negamus, multa inesse
 eidem et theoriæ Crawfordianæ, quæ nobis arri-
 deant, plurimumque phænomenorum difficilem hac-
 tenus explicationem reddant faciliorem: nec nos
 mouet differentia caloris aëris fixi et atmosphaeri-
 ci, quæ nuperis experimentis obseruata est multo,
 quam a CRAWFORDO, minor, quum multa detrahi
 antea possint, quam impar euadat explanando ca-
 lori animali. Neque tamen diffitemur, quasdam,
 quæ nos impediant, quo minus in partes Clⁱ CRAW-
 FORDI omnino abeamus, superesse difficultates,
 quæ vero speramus fore vt tollantur coniunctis
 euris Cll. virorum, WILKII, BLACKII, HIGGINSII,

KIRWANI, SCOPOLI, vt plures taceant; quinam
lem foueant opinionem.

XL.

Synopsis nosologiae methodicæ, exhibens classis virorum, SAUVAGESII, LINNEI, VOGELI, et SAGARI systemata nosologica: edidit fuisseque proprium systema nosologicum adiecit GULIELMUS CULLEN, Med. D. et in Acad. Edinb. medicin, pract. Prof. etc. Editio tertia emendata et plurimum aucta; duobus tomis Edinb. apud Gul. Creech 1750. T. I. pag. 349. T. II. p. 417. 8 mai.

Secundam huius libri editionem, quum notam olim reddiderimus *), non opus esse hisiori huius recensione pluribus videbitur; at cum vero ita emendauit, perpoluit et auxit hanenofam Cel. CULLENIUS, vt nouum fere opus iure suo ap. Tom. I pellari possit. Continet quidem tomus primus systemata nosologica Cll. virorum, in libri titulo in nominatorum, in compendium reducta; exceptis nimirum classium, ordinum et generum definitio-
Tom. II nibus: secundus vero fistit Cel. Auctoris proprium, summo studio maxime emendatum; cui praefationem serio perpendat, qui totam istam methodum (sibi certe non rite perspectam) vilipendere e re sua esse crediderit. Cl. enim culle-
nius argumentis non minus solidis et doctis, quia acutis, utilitatem et necessitatem condendi systematis nosologici demonstrat, quo ad morbos quavis feliciter eruendos, distinguendos et describendos nihil aptius sit. Praeter ea regulas indicat, quas sibi ipsi duxit, quibus rite discerneret genera speciebus, has a varietatibus; qua quidem occasio-

p. 8.

*) v. comment. nostr. Vol. XX. P. IV. p. 716.

ne errores aliorum nosologorum animaduertit, sed
modeste; eodemque animi quoque candore ea notat, p. 11.
quibus fibi ipsi non fecerit satis: in eo totum fuisse,
qui ordines naturales conderet morborum;
quorum vero quosdam consulto ea ex ratione omis-
sisse, quia iis locum in suo systemate idoneum in-
dicare haud potuisset, eorum interim catalogum
ad calcem operis subiunxisse, vt posteri perspica- p. 21.
ciores, ea diligentius perpendentes, characterem
et locum iis assignent.

In opere ipso plura inuenies mutata, correcta,
aucta et explanata: in omnibus enim definitioni-
bus, lima acriori vsus Cel. C V L L E N I V S , plurimas
emendauit, nouis characteribus auxit, suppositis te-
xtui rationibus, quae Eundem ad id impulerunt.
Generum numerum adauxit XVII nouis, quorum
pertinent *odontalgia*, *chorea*, *pneumatoſis*, *amauroſis*,
pseudoblepſia, *bulimus*, *polydypſia*, *satyriaſis*,
symphomania, *noſtalgia*, *contraſtura*, *ephidroſis*,
dysuria, *diſpermatiſmus*. Cuiusuis generis species
apposuit, nominibus ſic dictis trivialibus et idonea
definitione diſtinetas; in quibus condendis iure
ſuo parcus fuit; copioſiſime vero SAUVAGESII
species ſuis locis, vt pro varietatibus ſolum habitas,
ſubiunxit, ne deficerent, ſi quibusdam contraria ra-
tione de iisdem iudicandum eſſe videretur. Ha-
bemus itaque nunc opera Cel. Auctoris, comple-
tam fere nosologiam, quae non minus perspicua-
te, quam apta breuitate et concinnitate, ſeſe ita
commendat, vt nihil habeamus, quod harum re-
rum gnaris addamus.

XII.

GVIL. BATTII aphorismi de cognoscendis & curandis morbis nonnullis ad principia animalia accommodati rursusque ob rerum dignitatem et libri raritatem cum translatione adnotationum anglicarum in latinam linguam editi, curante DAVIDE SAMVELE D. MADAI. Halae Magdeb. 1780. in 8. 305. pag.

Principiorum animalium doctrinam physiologiam antea editam his therapeutis regulis in aphorismorum formam, *Boerhaaviana* methodo, redactis, firmatorem et utiliorem reddere Cl. Autor tentauit, primumque de inflammatione agit, eiusque omniumque symptomatum ipsi proprietatum proximam caussam in musculis spasmo affectis ponit.

Synopes caussam proximam in singulari, incognita hactenus neruorum et muscularum affectione, proximiorem autem in fortiori pressione nerueae medullae intra cranium ponit, huiusque pressionis causa est muscularum colli et capitii spasmus constrictius, vasorum cerebri laxitas, aut subita nimis inanitio.

p. 23. **E**andem apoplexiae quam syncopes caussam proximam esse, duas illius species, sanguineam et ferream, statuit, caussas tamen et alias apoplexiae, non autem omnes adducit. In paralyti species duas, serosa sanguineaque, bene distinguuntur. Aquae Bathonienses in paralysi promiscue adhibendae haud sunt, quum sanguineam paralysin saepe augeant, et in pituitosa paralysi affectis hydropem subinde inducant.

Epilepsiae caussae curatioque imperfecte traditae sunt. In infantum epilepsia praestantissimum remedium

remedium sal volatile succini genuinum est. (Analoga huic medicinam, cornu cerui succinatum liquorem SYDENHAMVS laudabat).

Insania laborare homo dicitur, qui phantasma-
ta ficta, nec alteri cuilibet percepta, pro rebus vere
existentibus capit, nec sensibus nec ratione corrigi-
tur. Caussae huius morbi omnes haud allegantur.
(Nos raro casu, hyeme frigidissima ann. 1783. et
1784. virum nobilem, sanissimum antea, ex frigore
maximo, quod caput parum tectum in itinere pas-
sum erat, in maniam, dum haec scribimus, nondum
sanata, incidisse obseruauimus.)

Oculorum morbis, inflammatione, epiphora, in- P. 81.
ternisque cataracta et arnaurosi breuiter pertracta-
tis, ad anginam transitus est. Eam muscularum
deglutitioni inferuentium impotentiam esse dicit,
manifesto errore, quem cum deglutitionis difficul-
tate anginam confundat.

Aphtharum ex Nostri sententia caussae remo-
tiores sunt calor febrilis liquidiora exhalans et
diarrhoea liquidiora exhauriens. De haemorrhagiis
principia mechanica exponuntur, omnesque
haemorrhagiae hoc capite pertractantur, haemo-
ptyssi excepta, cui singulare caput dicatum est.

Asthmatis tres species statuit, spasmodicum, pa- p. 127.
ralyticum et onerosum, ab onere siue mole mo-
vendorum viribus animalibus maiore oriundum.
Cinnabari natuuae et antimoniali vires adhuc ad
asthma specificae adscribuntur.

De phthisi pulmonali pluribus agitur. Illius p. 144
instantis signum dysphoea est tres vel quatuor post
pastum horas potissimum vrgens. Phthiseos pro-
xima caussa inflammatoria materies non resolubilis
pulmones infaciens est. Balsama in ea pro noci-
vis habentur, lac vero laudatur.

De febribus etiam pluribus ad mechanica pri-
cipia agitur. Et rheumatici affectus spasmos de-
scribuntur, omnisque rheumaticus dolor spastico tri-
buitur. Roborantes medicinae ad eam, ut spasmus
sopiatum, maxime laudantur.

In omni colica, inflammationis experte, (alio-
que et in stercoracea?) remedia, ad spasmos pa-
ter sopiendos, ex carminatiuis, volatili sale oleoque
praeditis laudantur. Acre in ventriculo et intesti-
nis haerens opio coerceri iubet. Pictorum colica
emollientibus curanda est.

p. 213. In ictero pariter spasmus accusatur, huius vero
spasmi caussae non tam accurate traduntur. Me-
dela mechanica nimis nec caussis omni modo ap-
ta est. Ad ventrieuli inflammationem oleosa medi-
camenta interne dari iubet „nitrum enim et salin
„quaelibet antiphlogistica in hac inflammatione
„nihil omnino proderunt, immo ob stimulanten
„vim quam maxime officient. „quae regula, ab ho-
diernis medicis saepe neglecta, vere aurea est.

p. 275. In calculi nondum penitus concreti curatione
a vegetabilium succis saponatis, resoluentibus, ex-
omnia exspectari posse, concreti autem expulsi-
onem roborantibus medicinis tentandam esse. (Nos
calculum seruamus ponderis vnciae dimidie, si
auiculae vesica vrinaria, radicis saxifragae vslu, plu-
ribus euphoristis medicinis antea frustra tentatis, ex-
pulsum. Denique, puerperarum et infantum
morbi pertractantur. Inprimis de miliari febre
agitur.

Totus liber medicinam maxime mechanicam
redolet, omnibus ad spastum illum reductis. Totu-
m omnium morborum, quorum curatio exponitur, pe-
thologia spastico, eidemque et morborum curatio su-
perstructa est. Nec villo modo plena et absoluta haec
tractatio dici potest, quum ob spastum, ad quem
solum

solum Auctor respexit, omnes paene morborum causae et curationes, quae ad spasimum referri non possunt, omissae sint. Testimonia Auctorum, in primis FRIDERICI HOFFMANNI, allegata sunt, ea que libri maximam fere partem efficiunt.

XIII.

Inflammationis therapia dissertatione inaugurali Praefide G. M. GATTENHOF, Phil. et Medicin. Doct. Therap. special. Botan. Mat. Med. Profess. Publ. Ord. Reuerendiss. et Celsiss. Princ. Ep. Spir. nec non Seren. Principum Hohenlohe Waldenburgicorum Schillingsfürst et Bartenstein archiatro in antiquissima Palatinorum Academia proposita *Andrea Iacobus Varnhagen*, Düsselano mense Aprilis MDCCCLXXXI. Heidelbergae typis Ioannis Bapt. Wiesen, vniuersitatis typographi, 4. pagg. 54.

Duabus dissertationibus praemissis Cl. GATTENHOF *) haec superstruitur, concinno dictioris genere praecipua curandarum inflammationum momenta ex copiosa lectione optimorum scriptorum congesta sistens, ita quidem, ut primo indicationes generales ex considerata ipsius morbi indole petantur, nempe imminutio motuum in vniuersum nimis auctorum, venae sectione, remediis antiphlogisticis, et cortice peruviano praestanda; pacatio motuum in parte affecta, reprimentibus, quorundam pertinent fasciae spirales et extraectum saturni, porro roborantia et adstringentia alia, vel ex altera parte

*) Diss. quae inflammationis rationem exhibet, Respond. Aegid. Odenthal, 1773. et de inflammationis causis et carentibus, Resp. Io. Georg. Wend, 1775. 4.

parte emollientibus, tandem et praecipue renalis, ne per venae sectionem, cucurbitulas secas & cruentas, euacuantia, vesicatoria et rubefactionis, balnea denique tepida artuum: porro materiae inflammatoriae inherentis mitigatio seu subactio seu eliminatio, applicatione hirudinum, emollientium aut discutientium, ex quibus laudes fere primaria

p. 26. debentur camphorae, non tam ob vim turbas nervorum placandi, sed potius materiam ipsam agnantem et effusam peculiari modo soluendi & subigendi; item remediis internis, infusis tenuibus, antimonia libus, camphora, alcalinis volatilibus, non quidem solis, quorum usum vix tunc satis dicere possis, sed aceto saturatis: quarto denique neruorum pacatio, praeter ea, quae iam superioribus indicationibus comprehensa sunt, obtinenda narcoticis, vt hyoscyami externo usu, et praepue opio, in cuius commendatione, vt in reliquo iam adductis auxiliis, multus quidem suo iure et Cl. Auctor, sed simul sollicite explicat, quo rerum statu iisdem utendum sit, quo abstinendum.

p. 36. Iam vero indicationes speciales a diversis inflammationis conditione petendas recenset, prot nempe eadem vel a lentore phlogistico sanguis aut oritur, aut eundem comitem habet, vel ab acri tenui dissoluente nascitur, v. c. febres exanthematae benignae aliaeque inflammatoriae mitiores; vel ex acri maligno, aut putrido, v. c. in febribus epidemicis aliisque inflammatorii viscerum, praesertim abdominalium; vel ex simplici lentore phlogistico cum acri tenui bilioso aut putrido coniuncto; vel denique si inflammatio neglecta diutius protrahitur, ideoque in morbos alias periculosissimos saepius ac lethales transit, v. c. ischuria inflammatoria ex inflammatione urethrae in gonorrhoeam virulentam; vomicae, pulmonum indurations,

tuber-

tuberculæ et phthisis ex peripneumonia, morbis eranthematicis cœt. Tumorem abdominalis, omento inherentem, lentæ demum mortis caussam, saepe obseruauit Cl. Auctor, nulli alii caussæ origi. p. 38. nem debentem nisi prægressæ leuiori facileque negligere febri, quam inflammatione omenti productam fuisse, quæ ab induratione eiusdem excepta sit; secum aliquando cadauer hoc morbo extinctum nostrum docuit. Verum his particularibus inflammationum speciebus oppositam medendi methodum fusius hic excerpere a breuitate nostra alienum esse iudicamus, licet ea omnia Cl. Auctorem emulo omnino secundum optimos scriptores præfuisse propriaque experientia confirmasse fateamur.

In subiunctis corollariis mentionem facit syn. p. 54. chondrotomiae, quam demum arte usque in genitrix humani commoda perfectum iri sperat, quum ipsa ossium pubis a se iauicem secessio interdum sola natura felici euentu fiat, quod ipse in femina quadam fieri expertus est. Aliud corollarium hoc est, dignum nobis visum, quod hic transcribamus: „Mortis caussæ, sectionibus cadauerum scrutandæ, non ita semper perspicuae, præcipue in infantibus; sed quæ reperiuntur, toties ipsius mortis effectus, iudicium medici iudicisque dubium relinquunt, aut male instruunt: dantur eae, quæ ipsos vitae fontes ipsamque intimam neruorum medulaeque substantiam destruant. „

XIV.

MICHAEL SARCONE von den Kinderpocken und der Nothwendigkeit die Ausrottung derselben zu versuchen. Aus dem Italienischen mit Anmerkungen von LEBER. FRID. BENJ. LENTIN. Göttingen 1782. 8. 560. pagg.

i. e.

De variolis et de necessitate earum extinc-
tionem tentandi, auctore MICHAELIS
BACONI, cum notis transtulit in Germanicum in-
guam LEBER. FR. BENJ. LENTIN.

Hoc insigni, multifaria doctrina, firma stabilique
ratione ac copiosa experientia consenser-
tione operi Illustris Auctor, ceu monumento, quod nolle
aetas delere valeret, historiam propagationis
variolosi morbi, variorum illius generum, signorum
classium, transmutationum, caet. tali modo con-
gnauit, vt principium, progressus, fines et sequela
morbi exacte cognosci possent, vtque hic liber per
codice quodam haberi possit, in quo variolosi morbi
rationes legesque, rationi et experientiae maxime
consentaneae continerentur, ex quo vitae moris
que pericula recte aestimari, simulque medici
methodus generalis, generalioribus casibus accom-
modata deriuari posset. Quantum autem talis liber
opus sit, iam ex insigni opinionum circa variolos
morbi indolem, quem alii pro putrido, pro inflam-
matorio alii, caet. habent, diuersitate, ex erroribus
que circa medendi methodum inde emanantibus
perspici potest.

P. 51.

*De effectibus variolosi morbi, de locis externis
quae a variolosis pustulis occupantur, primum agitur,
simulque totius morbi, secundum varia sua gene-
ra, generalis idea traditur. Febris eruptionem
exanthematum praecedentis, postea pustularum,
ac febris ab iis excitatae historia exacte traditur.
Putrida febris, quae variolarum suppurationem se-
quitur, partim a charactere singulari, quem veno-
num variolosum corpori et humoribus imprimi,
partim vero a corruptione a prima variolarum fe-
bre producta, a suppurationis vi, transpiratione per
totum.*

totum morbi decursum suppressa, mutationibusque corporis a prima febre pendentibus, necessarius producitur.

De modo, quo putredo variolosa secundae eru- p. 74.
ptionis iudicatur, ac de dannis exanthematum sine or-
dine, et nimia vi, prorumpentium vterius agitur. Va-
riolarum ob non rite purgatum corpus per pri-
marum efflorescentiam, nouam eruptionem a die 9
vique ad 14 succedere, hasque pustulas ab humo-
ribus infectis produci, qui a vi vitali deuicti in su-
perficiem propelluntur. Variolas in primis con-
fluentes, in quibus omnes excretiones praefocatae
sunt, et in quibus ignea materies interiora erodit,
tasque omnes periculosisissimas esse, in quibus omne
venenum, vi quadam subitanea in cutem eiicitur.

De perspiratione, ceu via, per quam venenum p. 82.
variolosum educitur, ac de aliis viis, per quas hoc
venenum excerni solet. In capite exspiratio va-
riolosi veneni maxima est, in ore autem, ob tene-
ram cutem, facilemque muscularum subterfito-
rum motum, plurimae pustulae scinduntur, earum
autem, quae corpus et articulos occupant, exspira-
tio tanta non est, vt miasmati omnis in corpus re-
ditus prohibeatur. Expirationis vero huius cri-
tiae vis tanta est, vt sine ea salus aegri nullo paene
modo exspectari possit.

Variolosum autem venenum, quod perspira-
tione non cessit, nobiliores corporis partes sine ullo
discrimine occupat, in primis autem fauces, aut
intestinalem tubum. Periculum, si fauces humor
occupat, a nimia visciditate, irritatione et gangrae-
nosa inflammatione pendet.

Per vrinam etiam veneni pars expellitur, cutis-
que intra flaccidas pustulas sita modo, quo rugosa
euasit, etiam priseas suas functiones, quas in euacua-
tione consistunt, acquirit. In pustulis sensim ex-

siccatis obscurum punctum conspicuum est, idem quod primum sub pulicis morsus forma exarma manifestauerat. Hoc variolosum germe pretes profunde penetrat, telam adiposam subcutinem sitam occupat et coni in modum partem maxime acutam in superficie habet. Microscopio examinatum in malignis variolis atmosphaera subnigrum pariter gangraenosam offert.

De retrograda variolarum putredine, et quae ex crisi bonarum defectu in hoc morbo danni redundant. Modus, quo, rerum statu tali existente, oculi, pectus, caet. laeduntur, expenditur. De variolis putridis, lymphaticis, quae veram suppurationem non subeunt. Febris statim putridas indolescit. Germen variolosum statim nigrescit, partibus adiacentes inficit, et nigrum quasi umbilicum sibi format, ut inde et has variolas umbilicata medici dixerint. In crystallinis variolis materies siccillime in nobiliores partes fertur, in iisque maior quam in omnibus aliis variolarum speciebus, exhalatio est. Putridae serosae variolae imperfetta tantum suppurantur, et cum febre pariter putrida pituitosa coniunctae sunt. Salus in iis a salivatione pendet, quam alii fluxus et articulorum tumor hoc modo excipit, ut mira rectoque ordine succedens harum excretionum vicissitudo sit. Subinde et haec variolae cum febre frigida, lenta, inflammationis experie coniunctae sunt. Putredo in hoc casu summa et irritabilitas maxime immunita est.

P. 147. Saniosae variolae febrem putridam malignam comitem habent, et gangraena aut partium solidorum erosione terminantur. In his periculum in primo morbi tempore ingens est. Nec putridae erysipelatosae variolae vere suppurantur, aliaeque putridae, cum petechiis et ardente febre coniunctae Vario-

Variolarum colliquatiuarum, earumque, quaep. 178.
 eum vibicibus ex coeruleo - nigris, petechiis et scor-
 buti symptomatibus coniunctae apparent, nec non
 verrucosarum, callosarum, siccuarum gangraenosarum
 historia traditur. Morbi in primis has variolas
 excipientes dirissimi sunt. Tandem de spuriis va-
 riolis agitur, quae ab eodem varioloso veneno, ve-
 rum maxime attenuato, producuntur, et quid aeris
 qualitas ad indolem variolarum conferat, expenditur.

De contagio, variisque modis, quibus propagatur, p. 212.
 altera sectione agitur. Omne contagiosum in hu-
 moribus ex infecto corpore emanantibus situm est.
 Putridi contagii primus effectus cohaesionis immi-
 nutio et virium cohaesionei contrariarum augmen-
 tum est. Omnis putredo contagiosa est, eaque
 humores hoc modo mutat, ut volatiles fiant
 hocque modo morbum aliis communicent. Vario-
 losum contagium ad putridam indolem accedit,
 maximamque in ære putredini fauente vim acqui-
 rit. Characterem autem suum hoc venenum tam
 constanter seruat, ut neque certe dici possit, quod-
 nam tempus requiratur ad id extinguendum, neque
 ii a vero absint, qui hoc venenum aëris et vento-
 rum ope hoc modo diuidi dispersique posse affe-
 rant, ut illius ope in dissitas regiones propagari
 possit. Num variolosum aliaque contagia anima-
 ta sint?

Nunc in morbi historiam ab antiquissimis tem-
 poribus diligentissime inquiritur, hoc modo, ut
 Noster primum inquirat, num ex variolarum voce
 aliquid ad morbi antiquitatem illustrandam deduci
 possit? Variolarum nomen *Marius Auenticensis*
 primum adhibuit, morbo tamen his temporibus et
 alia nomina data sunt. Veteribus Graecis Latinis. p. 316.
 que variolas plane incognitas fuisse, easque mor-
 bum in Aegypto endemium non constituisse, ne-

que in Arabum aut Aethiopum terris ortu esse,
vberrime probatur.

Epidemia a *Mario Auenticensi* memorata, de qua
tamen dubium est, num variolosa fuerit; excepto,
IX saeculo variolae in Italia epidemice gravissime
sunt. In Sinenium et Iapanensium terris immi-
scis temporibus saevierunt. Eas ex Africa in Eu-
ropam translatas esse Cl. Auctori maxime proba-
bile est.

p. 396. Qua ratione variolae ad varias nationes trans-
rint, vterius inquiritur. Probabile est, variola
ab Africanis Indiae incolis, ab iisque Iapanen-
bus, Sinensibus, et ab iisdem Indiae incolis Ambi-
bus, qui cum iis priscis temporibus insigne com-
merciū aluerunt, communicatas esse.

Certas autem regiones variolae sero perna-
runt, gentesque ab iis immunes manserunt, quia
earum contagium iam alias gentes peruersisset. In
Americam ab Europaeis translatae sunt, tam certe
contagio, vt, vbi gentes semel inuaserit, nullo mo-
do deleri queat.

p. 426. Varia nunc systemata exponuntur, ad variola-
rum naturam rationesque explicandas excogita.
Variolosum fomitem cum hominibus nasci pri-
mum systema fuit. Despumationem corporis va-
riolosum morbum esse, adeoque salutarem, aliī, ve-
rum falso, putarunt, neque euolutionis systema,
ab HAHNIO excogitatum, tale est, vt nullis dubiis
infirmari queat. (*Hofmannianas* theoriae contro-
versiarumque ab UNZERO, V. Cl. aliisque circa
eam motarum, nulla nec ab Editore V. Cl. mentio
iniicitur.) Germen autem variolosum in corpore
humano, omnibus commune existere Cl. Author
non putat, quum fidis obseruationibus constet,
homines bis variolis laborasse, caussae tamen, quae
efficiunt, vt homines *viplurimum* semel tantum va-
riolis

riolis corripiantur, nobis adhuc incognitae sunt; in
neruis tamen mutationem quandam produci ma-
xime verosimile est.

Variolas semper epidemicas esse, suo contagio P. 467.
semper propagari, in originibus autem suis nun-
quam epidemicas esse, verum vitio *socialis econo-
miae* tales euadere, vterius probatur, rationesque,
quare in magnis vrbibus locisque, quae ingens
cum aliis commercium alunt, variolosus morbus
omnibus paene annis saeuiat, facile perspici pos-
sunt. Sui generis pestem variolas constituere, ex
epidemiis variolosis saeculi XVI. XVII. et XVIII.
probatur. Mortem malignae variolae tam frequen-
ter inferunt, vt ex 100 aegris vix 60 euasisse No-
ster viderit, adeoque certum est, rei publicae ex
hoc morbo, ob insignem ciuium iacturam, insigne
detrimentum afferri.

Quae autem quum ita sint, multum vtique in p. 521.
terest, vt dirus hic morbus penitus extinguitur.
Ad eius contagium autem vitandum medici duas
vias excogitarunt, alteram, qua specificorum medi-
camentorum ope veneni in corpus illati vis statim
eneruatur, alteram autem, qua omne cum infectis,
aut suspectis commercium paecluditur. Quae
ipse Cl. Auctor ad contagium hoc extinguendum
proponit, eo redeunt, vt sanorum cum infectis
commercium penitus paecludatur; verum haec
pia vota sunt, quum, si efficaci modo omnia a Cl°
Auctore proposita exercere vellemus, mutuus qui-
dam amicusque omnium, qui in Europa aliisque
terrīs hoc morbo infectis, quae cum Europaeis
commercium alunt, publicae rei praesunt, concur-
sus requiratur.

XV.

CARL JOSEPH DAMILANO *Abhandlung über das Friesel im Piemontesischen, aus dem Italienischen übersetzt von LEBER. FR. BENJ. LENTIN. Göttingen. 1782. in 8. 168. pagg.*

i. e.

De febre miliari in terris pedemontanis diffusatio, auctore CAR. IOS. DAMILANO, ex lat. transtulit LEBER. FR. BENJ. LENTIN.

Miliaris febris, quae ab anno inde 1711. in terris Pedemontanis grassata est, tam frequenter homines in his terris corripit, ut pro frequentissimo morbo merito haberi possit, nec delicatus solum, aut puerperis, verum omnibus, nulla causa excepta, perquam familiari. Ex obseruatis circa hunc morbum, quae in hoc libro continentur, praecipua haec sunt:

p. 4. Purpurae in albam et rubram diuisio inotis plane est. (nos tamen subinde febrem miliarem vidimus rubris plane exanthematibus et cute maxime inflammata conspicuam, qui morbus et decursu brevior, et benignior febre miliari alba fuit.) Sudoris efflorescentiam miliarem praecedentis oder subacidus et talis est, qualem acetum corruptum exhalat. Pectus aegris angustum est; de tussim et sputis exanthematum eruptionem praecedentibus Auctor non loquitur. — Febris continua remittens est; subinde et intermittens. Vicit et Auctor miliaria exanthemata acuta absque omnifbre. — Mortis certissimum indicium est, si aegri rigidi et immobiles fiunt, et animo sine causa manifesta deficiunt.

De aliis morbis, quos febris miliaris simulat. Vicit Noster icterum lentamque febrem cumischadicte

dico dolore miliari exanthemate solutum esse.
Complicatus morbus symptomata morbo propria
semper prae se fert.

Cap. II. *de proxima febris miliaris caufa.* Ea p. 19.
ex Nostri sententia „in miasmate putrido, corrosivo, aut maligno vapore, aut potius subtilissimo et maxime corrosivo humore sita est, fermentationis et caloris ope ex putridis corruptisque humoribus, bile in primis, generato..“ Vedit Noster in puero, qui vesicam vrinariam bouis lue defuncti ore inflauerat, carbunculos totum os pessime de honestantes.

Cap. III. *de differentia intra criticam et symptomaticam purpuram.* Criticam purpuram utique existere; symptomaticam vero saepius. Symptomaticae in primis in lethiferis febribus oriri.

Cap. IV. *de methodo medendi morbo.* Indicatio p. 40.
nes eo redeunt, vt in initio statim pars materiae morbidae in primis viis haerentis eliminetur, ea, quae naturae in praeparanda materia morbida obstant, remoueantur; colatoria corporis, in primis cutanea, ad suscipiendam et educendam materiam morbidam praeparentur ac crises denique promoveantur. Mortis periculum inde praesertim pendet, quod coctio materiae morbidae non sufficiens aut nulla plane praecesserit. Hinc omnes ii moriuntur, in quibus exanthemata in initio morbi statim erumpunt; hinc et medicus omni, qua potest, opera cauere debet, ne exanthemata nimis cito, et nimia vi prorumpant. Conuulsiones, dirum illud, et tam lethiferum symptoma, paene semper ab accelerata per artem efflorescentiarum eruptione pendent. Eam ob caussam frigidum, subfrigidum saltim regimen esse debet, et iam sudore efflorescentias proxime praenunciante praesente, aegris acidâ vegetabilia, aluum lente ducentia, nitrosa, potus-

que subfrigidi, demulcentes dandi sunt. Diaphoretica, ut in plurimis acutis morbis, ita in hoc in primis maxime damnosa sunt.

p. 103. Cap. VI. de medicinis speciatim agitur. Nostre largas venae sectiones, easque repetitas, ut inflammatio areatur, instituere, et sudore iam profusa, si febris vrget, sanguinem mittere iubet. Simil aegris herbarum alterantium succi porrigiendi sunt. Purgantium leniter medicinarum ope sudor tamen diu cohibendus est, donec materie costio quædam praecesserit; maturam autem eam esse et omnium symptomatum remissione intelligimus. Sudores usque ad pustularum exsiccationem et desquamationem blandis medicinis promouere expedient. — Vitrioli acidum aliaque fortiora ob irritationem quam producunt, noxia sunt. Fatus emollientes uniuersales, conuulsionebus praesentibus maxime conducunt, quod et Cl. Editor, propria observatione, confirmat.

Aër cubiculorum purissimus, frigidus esse debet; omnis, in primis lectulorum calor pessime nocet. Exspiratio tamen eo in morbi stadio, in quo efflorescentiae erumpunt, aëre potuque paululum a lidioribus promouenda est. In difficulti eruptione fatus, vaporum balnea, etc. maxime conuenient. Diarrhoea symptomatica opio cohibenda est. Abscessus per materia m, morbido nondum cocto, semper periculum indicant. In toto morbi decuntur aegri plus bibere debent, quam sitis requirit. Vesicatoria et sinapismi in morbi initio, in delicatis in primis, plus nocent, quam prosunt, et critica efflorescentiarum eruptione durante maxime non sunt; ubi autem materia in loco quodam præ naturalem in modum accumulata est, et tenacitatem peccat, utiliter adhibentur. Nec scarificare hos aegros expedit. Peruianum corticem aegris No ster

ter hoc morbo laborantibus nunquam praescripsit.

Cap. VIII. Quatenus miliaris morbus ab aliis ex-p. 159.

mathematicis differat. Singulare morbi genus ex
Nostri sententia constituit.

Tandem de morbis miliarem febrem excipien-
tibus breuiter agitur.

XVI.

Observations on the nature, kinds, causes and
prevention of insanity, lunacy, or Madness,
by TH. ARNOLD. Vol. I containing observa-
tions on the nature and various kinds of
insanity. a Leicester. 1782. in 8. p. 324.*)

i. e.

De insaniae natura, speciebus, causis et praefer-
vatione obseruationes, Auctore TH. ARNOLD.

Hoc libro ad melius cognoscendos curandosque
animi morbos nouum eorum sistema Auctor
condidit, symptomatibus huic morborum generi
communibus praecipuis accommodatum. Neque
dubium est fore, vt hoc systema utilitatem quan-
dam in his morbis profligandis occupatis afferat,
quum in his morbis moralis eorum causa, aut sin-
gularis ista idearum directio a physica causa pro-
ducta maximam scenam ludat.

Primum de his agitur, quae haetenus in hac p. 3.
medicinae parte, quae mente captos concernit,
praestita sint. Parum in hac arte praestitum esse,
eaque, quae veteribus circa hos morbos cognita
fuere, deperdita esse.

Num

*) Idem liber et germanice prodiit, editore IO. CHR.
GOTTL. ACKERMANNO, titulo : *Beobachtungen über
die Natur, Arten, Ursachen und Verhütung des Wahnsinns
oder der Tollheit.* — Leipzig bey Jacobäer
1784 in 8. 256. S.

Num insania in Anglia frequenter, quam in aliis terris sit, inquiritur. De Gallorum tamen insania in primis agitur. Eam iis hanc ob confusionam esse, quod animo non tam vehementer agitantur, commercium iis non tam amplius, quam Anglis, sit, iisque ob rerum inopiam luxurias tam valde dediti sint.

p. 29. De insaniae definitione ordinibusque prius agitur. Expositis auctorum plurimorum opinibus, Noster nouum suum systema, principis hominæ cognitionis, *sensationi* et *ratiocinationis*, perstruit. Quae animam occupant, obiecta duplia esse debent, obiecta videlicet *sensationis*, et *ratiocinationis*. Obiectorum sensationis in numero repraesentationes *ideas* aut imagines, obiectorum et contra *ratiocinationis* repraesentationes *notiones* efficiunt. His ex *Lockio*, *Hartleyo*, aliisque philosophis desumptis duo deliriorum genera supponuntur, *delirii* videlicet *circa ideas*, et *delirii* *notiones*. Prima species febribus et diuturno delirio communis, altera vero diurnae tantum insaniae propria est.

Insaniam circa ideas, sive, ut Noster loqui solet, *idealis insaniam*, talis animi status est in quo homines personas aliae obiecta conspicere, aut alio modo percipere putant, quae aut plane non, aut alio modo existunt.

Insaniam circa notiones autem talis animi status est, in quo homines externa obiecta tali quidem modo percipiunt, quali existunt, verum circa his obiectis communia, quae ad vires, proprietas obiectorum, caet. pertinent, errant.

Hae insaniae species aut cum moerore, at cum audacia coniunctae esse possunt. Siquidem prima et memoria deficit, *fatuitas* oritur.

p. 125. Speciebus insaniae generali tabula expositis, *insaniam circa ideas* species Noster petracat. Pri-

*mam phrenitica insania constituit, vbi aegri indeſi-
nenter, aut datis tantum raris raroque lucidis tran-
quillis interuallis, aut circa vnicum, aut circa varia
objēcta insaniunt. Phreniticam eam hanc ob cauſ-
ſum Noster appellauit, quod hoc delirium ei, quod
phrenitidi commune est, proxime accedit.*

Alteram speciem *incohaerens insania* (incohe-
rent) constituit. Characteristica eius symptomata
idee non cohaerentes sunt, a peruersa imaginatio-
ne memoriaque productae. Varietates haec spe-
cies multas habet, amentiaque et morosis Sauva-
gesii ei adscribendae sunt.

Tertia species *maniaca insania* est, quae domi-
nium suum in omnes ideas exercet, et omnem po-
ſibilem idearum combinationem comprehendit.

Sensiua insania ultimam speciem efficit, in qua-
segrī circa suam personam delirant.

Alterum insaniae genus, vt iam dictum est, in p. 172.

insania circa notiones efficit. Eius species hae sunt:

- 1) *insania delusua*, vbi aegri, sana caeterum mente
existente, circa quaedam tantum objēcta vehe-
menter delirant. Huius varietates hae sunt, vt
mox maniacā, mox vero sensiua sit.
- 2) *Insania*, in qua *imaginationis* vis maxime actiua
est.
- 3) *Insania*, in qua aegri varia *inepta* sibi fingunt.
- 4) *Insania impulsua*, in qua aegri, impulsu quodam
acti, inepta agunt, proferunt.
- 5) *Insania*, in qua aegri impossibilia sibi talia fin-
gunt, vt ab ipsis peragi possint.
- 6) *Insania arrogans*, dignitatem quandam sibi tri-
buens.
- 7) *Insania hypochondriaca*, in qua aegri continuo,
ob aduersam valetudinem, angore affecti sunt.
Ea cum morbo hypochondriaco non ſemper
coniuncta est.

8) *In-*

8) *Insania pathetica*, vbi animi quidam affectus sunt
tem excruciat:

Eius varietates plurimae sunt.

- a) insania cum amore, b) zelotypia, c)
auaritia, d) hominum odio; e) amoga-
tia, f) iracundia, g) auerfione, h) impa-
tience, i) pudore, k) timore, l) curia-
xiis, m) tristitia, n) nostalgia, o) super-
stitione, p) enthusiasmo, q) desperatione.

9) *Insania appetitiua*, in qua aegri sine omnibus
desitia et decore omnia concupiscent.

Omnes hae species exemplis plurimis subi-
sat notabilibus illustratae sunt; in primis automo-
vae speciei expositio nobis placuit. Tandemque
dam de harum specierum complicationibus
xa sunt.

XVII.

Mémoire chimique et médicinale sur la min-
ere, les usages et les effets de l'air et des
aëirs, des alimens et des medicaments, rela-
tivement à l'économie animale; Ouvrage
qui a remporté le prix double, proposé par
l' Academie des sciences, inscriptions, a
belles - lettres de Toulouse pour l' année
1778. par M. THOUVENEL, médecin de la
Faculté de Montpellier, agrégé à la socié-
té royale de médecine de Paris et au Col-
lege royal des médecins de Nancy, Inter-
dant des eaux minérales de Contrexeville
en Lorraine. A Paris de l'imprimerie de
Ph. D. Pierres, imprimeur ordinaire du Roi;
et se trouve chez Didot le jeune, libraire,
quai des Augustins. MDCCCLXXX. 4. pagg. 60.³)

³) Herrn THOUVENELS, Arses der Facultät zu Mon-
pellier,

Tractatio chemico-medica de natura, utilitate
atque efficacia aëris, eiusque speciebus, ut
alimenta et medicamenta in corpore ani-
mali etc.

Opusculum hoc primas tantum lineas longe ma-
ioris continet voluminis. Antequam Auctor
viam aëris atque efficaciam in corpus animale de-
clarat, vnicē in eo elaborat et iure meritoque, ut
in primis quarundam aëris specierum primas par-
tes ostendat. Partis prioris sectio prima comple- p. 6.
ditur analysin aëris atmosphaericici. Usus est thoru-
venez ad inuestigandam aëris atmosphaeticī pu-
nitatem aëre nitroso, cuius per magna principii in-
flammabilis, hoc in aëre contenti copia, ut notum
est, aliae aëris species principio hoc inflamma-
bili minus plenae, plus minusue minuuntur.
Aerum atmosphaericum minui ad $\frac{1}{2}$, dephlogistica-
tum autem ad $\frac{3}{4}$, experimentis edocetus est suis, ex
quo apparet hunc aërem imprægnatum esse tri-
bus partibus aëris inflammabilis, et una dephlogisti-
fici, atque adeo, posteriorem esse ad priorem ut
4: 1. Quodsi vero diuersæ terræ species sub vase
sic

pellier, Adjuncts der königl. medicinischen Gesellschaft zu Paris und des medicinischen Kollegiums zu Nancy, Aufsässer der Gefundbrunnen zu Konrexeville in Lothringen, Abhandlung von der Beschaffenheit, dem Nutzen und den Wirkungen der Luft und Lufcarzen, als Nahrungs- und Heilmitteln für den thierischen Körper, eine von der Akademie der Wissenschaften, Inschriften und freyen Künste im Jahr 1778. mit dem doppelten Preise gekrönte Preischrift. Aus dem Französischen übersetzt von EMANUEL GOTTLIEB QUANT, nebst einer Vorrede des Herrn Hofraths GRVNER. Jena, im Verlage der Kunioischen Handlung. 1782. 8.
Seit. 147.

sic dicto recipiente, aëreque communis vino
tus vini adiumento speculique vrentis trahimus
eousque, dum haec duae substantiae connescant se
ne, recipimus aërem ad inspirandum idoneum.
Quod quidem experimentum admodum speciosum
multum conferre videtur ad stabilendam partem
aëris essentialium hypothesin nouam. In quibus
experimentis instituendis persuasit sibi Auctor
acidum nitrosum, hacque solutione aërem ad
spirandum oriri aptum. Hoc magis confirmans
id, cum ex variis aëris speciebus, vbi ne
quidem acidi cuiusdam eluceret suspicio, ad
nitrosum eliceret. Sectio secunda enarrat ex
fixi analysin. Refutat hic THOUVENEL non
tum sententias eorum, qui hunc aërem esse non
partem essentialiem atmosphaericæ, immo
monstrat, aquæ calcis præcipitationem et aëris
caustici edulcorationem in aëre atmosphaericæ
quaquam testari præsentiam aëris fixi. Enarrat
cum aër dephlogisticatus solus nihil in his
stantias causticas efficere videatur, sequi patet
eo arbitratur id, quod hoc inflammabile in the
mosphaericæ præsens ad coniunctionem aëris
his substantiis, quo virtutes recuperet suæ
me necessarium sit. Vnde et nos credimus, que
quam multitudo eorum, qui tales hypotheses
reas foueant, insignis est, minorem maiorem
omnium ab aëre dephlogisticato diuersarum pa
cierum puritatem, originem suam ducere a
vél maiore volatilisatione earum partium, quibus
cum ante destructionem suam intime mixta erat.
Sectio tertia proponit disquisitionem vis atque effi
caciae aëris atmosphaericæ in corpus animale, ne
non species eum hoc aëre coniunctas. Descriptio
nem siue divisionem vis ac efficaciae dat capit
ium; primum refert aërem, vt alimentum: secun
dum,

p. 10.

p. 16.

dom, ut venenum: tertium, ut medicamentum. Exponit deinde Auctor aëris usum medicum, chemicum, pharmaceuticum et diaeteticum. Principium sanguinis tingens, quod ex atmosphaera duci, initium suum aëri et fluiditati cuidam electricae deberi credit, quodque inter inspirandum haurimus, atque maximum caloris in animali praesentis nutrimentum est, hancque virtutem habet colorem animalem et vitam sustinere, insignit nomine electrico Gas (*Gas éthéreo-électrique*). In capite ter-
p. 28.

tio, vbi efficacia aëris specierum, tanquam alimenta proponuntur, ad hanc quoque aëris fixi vim accedit Auctor, quae calculos destruit. Quam quidem virtutem huic aëri denegare videtur, et potius credere hoc remedium contra calculum nouum considerari debere pro eo, quod multorum aliorum locum sufficiat. Nequaquam autem nobis persuadere possumus, vires remediorum fixorum alcalinorum calculum destruentes sententia Auctoris in aëris fixi, qui lapidi insit, absorptione sola constare; immo vero certum esse putamus, has vires in dissolutione oleosa glutinosi vinculi, quod concretiones has in viis vrinariis efficit, consistere, quo separatio partium similium sequitur, quae hac sciunctio ne ad eliciendum redduntur aptiores.

Pars secunda tractat alimenta et medicamenta p. 37. in genere. Conqueritur THOUVENEL de innumeris medicamentorum copia, eorum distributione dissoluta, de naturali et artificio pharmaciae augmento nimio. Maxime omnino optandum esset, ut aliquando reformatio pharmacopoeiarum fieret. Quam egregie de salute hominum medicus sapiens etiam in suo tantum circulo, meritus esset, si farinam medicamentorum peregrinorum maxime pretiosorum, quae per sua itinera longissima vim amiserunt omnem atque efficaciam, quaeque cuius
Tom. XXV. Pars IV. Yy inopi

inopi propter pecuniae penuriam nullum officium auxilium, condemnaret, eorumque loco inquiling minus pretiosa magisque efficacia substitueret. Genuiter autem dolendum est huic instituto maxime laudabili repugnare ignorantiam ex ea que superstitionem quandam ortam veterum medicorum plurimorum partim, partim intolerantiam auge cupiditatem iuniorum. Sectio prima persequitur medicamenta in genere. Num vero certum atque exploratum habeamus, limites, ad quos chemici in suis disquisitionibus pharmaceuticis consistunt coguntur, nihil nisi nudam materiem ostenderet mortuam ita, ut nunquam certiores redderent de vi atque efficacia huius illiusue medicamentis disquisiti, Auctorem nisi in omnibus, certe tamen in plurimis rebus affirmare perquam vexari. Secundio secunda, quae de alimentis in genere loquitur nec tamen noui quidquam profert, finem hunc opusculi lectu dignissimi facit.

P. 40.

P. 47.

XVIII.

Anleitung zum Aderlassen für geübte und angehende Wundärzte von D. I. I. H. BÜCKING. Simdal bey Dan. Christ. Franzen und Grossen. 1781. mit 2 Kupfertafeln. pl. 131. ohne Dedication und Vorbericht.

i. e.

Institutio ad venaectionem, in usum Chirurgorum exercitatorum, et tironum, auctore D. I. I. H. BÜCKING.

Pitris, qui iam de hac re scripsit, exempla incitatus Cl. huius libelli Auctor in eo ita dilicit, ut, licet plura addi, et nonnulla aptius dici posseint, tironibus et illis exercitatis Chirurgia, qui

quasi mechanice tantum agunt, omni ex parte commendandus sit. Tribus sectionibus rem absolvit, in quarum prima, ea quae ante operationem, altera, quae in ipsa, et tertia, quae post eam peragenda sint cum ab aegro, tum a Chirurgo, expoununtur.

In prima attendi meretur, fasciam, qua venap. 2. secta ligatur, duas vlnas cum dimidia longam, duosque digitos latam, optimam esse; et instrumentum, p. 9. elatere instructum, cuius singulae partes, quoad sua commoda et incommoda fusius explicantur, et in tabula prima depictae sunt, omnibus aliis praestare. Quum chalybea illa particula, quae basi sulci vel p. 11. incisurae, per quam ferramentum cum elatere suo descendit, et in quam tota vis elateris cadit, ori-chalco, utique argento duriori, imposita est, sufficierenter nondum resistere queat, ea ex parte instrumentum hoc aliqua correctione adhuc indigere, putat. Ad ferramentum in scrinio firmandum epitonium postulat, quo elatere illi imposito (*Auflie-* p. 12. *gesfeder*) non opus sit; simul autem foraminum p. 21. huic epitonio inseruentium duo vel tria requirit, p. 11. quo variae longitudinis ferramenta adhiberi queant. Serpentiformem elaterem, eodem iure p. 13. teretem vocandum, tortili praefert; in venis ta-p. 44. men, ossibus, tendinibus et vasibus propriis adiacentibus, velut pedis, secundis, elaterem non adeo fortem, ferramentumque globosum et paruum, in minori scrinio contentum adhibendum esse iubet. Ne elater digitis adducatur, commendat scalpellum p. 13. tenue obtusum, ad epitonii firmationem et relaxa-tionem simul applicandum Tab. I. fig. 8. depictum. Aptius esse censet, si elateris finis retrorsum, quam si dextrorsum flexus sit; sic et, si eminentia lami-nas fundamentalis, callis nomen habens, cum hac

- p. 21. fusa sit. Hamulo elaterem pressoris tamquam tenente non nimis longo, plane abesse possit apud
 p. 22. nium pressoris; prorsus autem inutiles esse partes: elaterem attollentem (*Hebefeder*) ferrarentur.
 p. 29. coecum, et furcam, luculenter docet. Iubet, & spongia in capsula argentea, vel stannea reticulata,
 p. 31. quae simul sanguini metiendo inseruire possit. In sectione secunda de venarum, instrumentorumque variorum illarum sectioni aptorum selectu egressu
 p. 45. differit. In grauidis, quarum pedes oedematis lphaenae ramum super pollicem decurrentem commendat. Venae brachii et pedis secundae tabula se-
 p. 77. cunda depictae sunt. Ex insolitis venae sectionibus tantum illam frontalis, raninarum, et iugularis te-
 p. 92. scripsit In tertia sectione de ecchymosi, a sugillatione
 p. 102. rite distincta; dilatatione venarum, cum BILLOVEM
 p. 105. hernia venarum dicta, nec metuenda; laesione ossis
 p. 108. non adeo infrequentis; vulneratione tendinum, non adeo periculosa, exposita omnino legi mere-
 p. 113. tur. In laesione nervorum fasciam leviorum fasciis
 p. 118. magnae circulari praefert. Illam in arterium laesione adhibendam accurate describit, et de symptomatibus, hanc laesionem sequentibus, breuiter
 p. 124. quidem, sed bene differit. Tandem lymphaticorum vasorum laesiones mentionem facit, et, que
 Chirurgo scitu digna sunt, breuiter docet.

XIX.

D. CHRIST. GOTTPR. GRVNERS, Sr. Heracl.
*Durchl. von Sachsen - Weimar und Eisenach Hof-
 rathe, der Kräuterkunde und theoretischen An-
 neywissenschaft bey der hohen Schule zu Jen-
 öffentl. ordentl. Lehrers, Anleitung Arzneyen
 verschreiben zum Gebrauch akademischer Vorlesungen.*

fungen. Heidelberg und Leipzig bey den Gebrüdern Pfäehler 1782. 8. 327. Seiten.

i. e.

Via et ratio formulas medicas cc. scribendi in
vsum paelectionum academicarum, auctore
CHRIST. GODOFRED. GRVNER.

Non eget commendatione nostra libellus, arti-
formulas medicas conscribendi dicatus, quip-
pe satis notus et a nobis suo tempore *) cum lau-
de commemoratus. Habent ergo ii, qui latinam
linguam non satis callent, hic eundem germanica
veste indutum, nusquam mutatum, nequaquam dita-
tum, nisi praefatione quadam, quae magis ad Cl.
GRVNERVM, quam interpretem, pertinet. Dolen-
dum id vnicce, datam et suscep tam esse hanc versio-
nem, inscio et inuito auctore, quia sic potuissent
varia hinc inde addi vel demi. Speramus tamen,
fore, vt Cl. **GRVNER** ipse, quam molitur, nouam
vitissimi libelli editionem cum lectoribus discendi
cupidis breui communicet.

XX.

Tractatus pathologicus de catalepsi, auctore
GOTTLIEB LEBERECHT FABRI, M.D. et Societ.
Nat. Scrutat. Hall. Soc. Halae ap. Io. Iacob.
Gebauerum. 1780. 8. 96. pagg.

Scripsit Cl. Auctor hoc opusculum pro summis
in medicina honoribus consequendis, inque eo
conficiendo tam praeclare versatus est, ut omnem
bonorum plausum mereatur.

Continentur vero Cap. I. symptomata iisque su- p. 9.
perfrustra vera catalepsos notio. Rarus morbus est

Yy 3}

GATZ-

^{*)} vid. comm. nostr. Vol. XXIII. p. 265 sqq.

- p. 12. catalepsis; rarius bene obseruatus. Illuc p̄dunt symptomata quidem, sed ea fere aliud, non aliorum morborum, et non nisi instantem accidit.
- p. 14. nem praenunciant. Cataleptici retinent sibi quem ante habebant, quam malum ingrediuntur.
- p. 21. hinc mira eorum varietas. Partes sunt immobiles, nequaquam immobiles, functiones animalia.
- p. 23. vel sensim redeunt, nonnunquam febribus supercedunt, idque huic morbo vero propria est, ut phaenomena essentialia statim temporantur, i. e. catalepsis paroxysmos formet. Quae vberius illustreret Cl. Auctor, subiecit quadam libellis morbi, sumtas ex FERNELIO, FERREO, FERNE, REYNELLO cet. vnde vera eius nota p̄cipua.
- p. 36. Ex quibus concludit Cl. Auctor, catalepsis efficit rationem functionum animalium cum cuncta corporis flexibilitate, eamque multis percensit socius.
- p. 40. cat, SCHRAFFIUM et BAUMERUM, qui notitia hoc in morbo relaxari, redarguit, HAENIUS bene et functiones vitales plerumque debiliore in contendit.
- p. 45. In Cap. II. docentur differentiae catalepsis *essentialis et accidentales*. Confunditur fere catalepsis cum spasmis, sed differt a tetano cerea illuc corporum flexibilitate, ab ecstasi sensum, ideoque et phantasias feritione, a stupore impressione milia, ab apoplexia eadem, quam memorandam dimitus, flexibilitate. Quae vero symptomata quae non sunt semper eodem gradu eademque remittentia, recte diuiditur catalepsis in *completa incompletum*, quae quidem in eo a se diligenter.
- p. 50. quod una alteraue functionum animalium non omnino non, vel minus, quam in completa habet. Id quod vberius docet Cl. Auctor hisce, quas passim obseruatores referunt, SCHRAFFIUS.
- p. 65. HAENIUS rel. Porro quaerit Cl. FABRI, virum decordi

dicenda sit catalepsis universalis et particularis. Narrant talis exempla CHRISTOPH. WEBER, LAMETI TRIE et SYLVIVS, sed particularem dari, negat. Auctor noster, cui magis placet diuisio in prima p. 69. riam et secundariam, idiopathicam et sympathicam, in puram et mixtam, et haec fere frequentior occurrit, item in benignam et malignam, at vero ratione p. 75. cursus in acutam s. breuem et chronicam. p. 79.

Caput tertium de causis catalepsios, inscribitur. p. 82.

Masculo defendit Noster cause proximae vim et iutoritatem contra Cl. STARKE, qui nuper eam relegatam, iure, nescio, quo voluerat, eamque in catalepsi non esse spiritum congelatum, non dene p. 84. gatum liquoris neruei aditum, non pressuram nervorum motui dicatorum, non lentorem nobilissimi succi, ut Cl. PESSAULT DE LA TOUR veluti pvp. 86. somnia vidit. Causae remotae sunt amor, ira p. 87. cundia, terror, meditatio profunda, vnde forte SOCRATES fuit catalepticus, debilitas neruosi sy p. 93. hematis, vitia primarum viarum et sanguinis, et externa valida irritamenta, inprimis frigus. — Hac tenus Auctor noster, qui si prognosin et curationem catalepsios adiecisset, haberemus perfectum de mirabili hoc morbo libellum. Etsi enim noua et inaudita non memorat, per diligenter tamen conquirit, quae apud auctores consignata leguntur, et bene diuidicauit.

XXI.

WILLIAM HEWSON vom Blute, seinen Eigenschaften u. einigen Veränderungen desselben in Krankheiten, nebst einem Anhang, betreffend die Entdeckung der lymphatischen Gefäße in Vögeln, Fischen u. Amphibien. Nürnberg in der Lochner. u. Grattenauerschen Buchhandlung 1780. 8. 162. pagg.

i. e.

De sanguine, eius qualitatibus, et morbi-
bus quibusdam in morbis, cum appen-
de inuentione vasorum lymphaticorum u
sibus, piscibus et amphibiis, Auctore WIL-
HEWSON.

Veratio partem primam HEWSOMI *Experi-
Inquiries* complectitur, ceteras, ob impedi-
vt videtur, interpres intactas reliquit. Quae si
satis bona et accurata videtur, et scriptio vilium
sua perquam commendabilis, tamen leggredi-
rari non lubet, quia ipsius autographi in suspi-
cimentiis dabimus epitomen. Inservire interim ha-
ecorum commodis potest, qui istam collectionem
voluminosam non possident.

XXII.

HIER. DAV. GAVBS *Anfangsgründe der Kraulich-
tenlehre des Menschen*, aus der letzten Ausg.
des Verfassers in freyer Uebersetzung mit ange-
fügten eigenen Bemerkungen und beträchtlichen
Zusätzen zum Behuf deutscher acad. Vorlesungen
für angehende Aerzte u. Wundärzte eingerichtet,
von DANIEL ANDREAS DIEBOLD, M. D. in
Strasburg. Zürich, bey Orell, Gesner, Fü-
tin u. Comp. 1781. 8. 1022 Seiten.

i. e.

Institutiones Pathologiae medicinalis, secun-
dum editionem ultimam auctoris libere ver-
sae, et animaduersionibus propriis et adiun-
cimentiis multis in usum germanicarum ca-
demiarum preelectionum, Auctore MIL-
DAV. GAVBIO et auctac a DAN. ANDRE. DIEBOLD.
Non

Non egent commendatione nostra GAVBII *Institutiones Pathologiae*, quippe per se commen-
dabiles; versio vero laudabilis nullo modo est. Et-
enim prima eius dos, perspicuitas et sensus expli-
catio, deest, deinde puritas orationis. Huc acce-
dit moles indigesta et rudis notularum et animad-
versionum, quae diligentiam produnt quidem, iu-
dicium minime, et quod maximum est, barbarum
legerem iurares, non Germanum. Sic ubique cre-
pat *Grundstöffe* (*Elementa*), grimme *Kälte*, *Haupt-
zuträffungen der Krankheiten*, *Kloßsteine* (*calculi*),
Insektzellen (*sebum renale*), *Schmerz bis im unter-
ßen des Gehirns* (*Encephali dolores*) cet. Talia qui
ferre potest, huc adsit, nos vero versionem, quia
mala est, laudare non possumus.

XXIII.

Noua physico-medica.

In hac nostra *Lipfica vniuersitate* Cl^o ERN. GOTTL.
BOSE, munus Decani facultatis medicæ, atque
Professoris therapiæ publici ordinarii clementissi-
me demandatum, et Cl^o IO. CAR. GEHLER, profes-
sori Pathologiae publica ordinaria tradita est, atque
Cl. IO. GOTTL. HAASE professor Anatomiæ publi-
cas ordinarius nominatus, hoc munus d. 1 Sept-
tunus anni, adiit oratione, qua Anatomen in sui
studiosos non illiberalern esse demonstrat: hac oc-
casione publici iuris reddidit *myotomiae specimen*,
quo *musculi pharyngis velique palatini obseruationi-
bus quibusdam illustrati continentur*. Iam igitur fa-
culty medica Lipsiensis his membris constat:

D. ERNESTVS GOTTLÖB BOSE, ordinis me-
dici Decanus perpetuus, therapiæ Professor publi-
cas ordinarius, Academiae Decemvir, collegii ma-
iorum principum collega, et apud Lipsicos Poliater.

D. CAROLVS CHRISTIANVS XAVIERS
culturis medicæ Senior, anatomiae et chirurgiae
Professor publicus extraordinarius, collegium
rum principum collega.

D. IOANNES CAROLVS GEHLER,
giae Professor publicus ordinarius, facultatis medici-
cae Assessor, collegiorum maiorum minorum
principum collega, apud Lipsiensis medici-
tricus, et societatis oeconomicae Lipsiensis mem-
ber.

D. IOANNES GOTTLÖB RAASE,
Professor publicus ordinarius, et facultatis medici-
cae assessor.

D. ERNESTVS PLATNER, physiologie Pro-
fessor publicus ordinarius, facultatis medici-
cae assessor, et societatis oeconomicae Lipsiensis mem-
ber.

D. ADAM MICH. BIRKHOLZ, facultatis medici-
cae assessor.

D. IO. EHRENPR. POHL, botanico profes-
publicus extraordinarius, et facultatis medici-
cae assessor.

Praetera in Cl^m CAROLVM GOTTLÖB.
Med. D. munus Professoris medicinae publicæ
extraordinarii delatum est.

Lipscia Iablonowiana societas in conuentu
lendis Iulii anni MDCCCLXXXIV habito, indicio
de commentariis cum ea ad quaestioneum de origine
Geocosmi *) communicatis, atque commentariis
cum epigrapho: *qui a nuce nucleus esse vult,*
acem frangat oportet, optimam ex nullis colligat.
Etsi autem nondum omnino votis societatis
fecit, tamen' præmio eundem condecorauit.
Schedula auctor eiusdem detegebatur Cl. obitu
ESPLING, A. M. Vpsalia Successus.

*) vid. comment. nostr. Vol. hui. p. 334.

Societas regia medica *Parifina* in consessu publico die secundo Martii, anni 1784 praemia distribuit haec: 1. Ad quaestionem, quae *hydropis medendi rationem spectabat*, quatuor commentarii ad societatem transmissi, eiusdem attentione digni visi sunt. Praemium primarium, 300 librarum Gallicarum, decreuit societas tractatui cum symbolo: *medio tutissimus ibis*, cuius Auctor erat Cl. MEZLER, Consiliarius et Medicus Comitis de Lipingen Nippenburg. Singulo aliorum trium tractatuum tribuit monetam auream, 100 libratum. Auctor primae commentationis cum epigrapho: *si quid nouisti rectius: erat Cl. CHARTIER, Doctor regens facultatis medicae Angeren sis, et medicus Serenissimi Principis, fratri regis Galliae.* Alteram monetam obtinuit Cl. THOMAS OLLIFF, medicus Anglus, qui commentationi adiunxit distichon hoc:

*Haec ego; dum felix nimium tu Gallia; Regem
Paris habes legumque et libertatis amicum.*

Denique tractatus, cui inscripta erant haec verba: *Hoc opus, hic labor, Auctorem habebat Cl. PETRVM MATTHIAM WIELM, Directorem societatis artium scientiarumque, quae Traiecti ad Rhenum floret, similiisque moneta aurea coronabatur.*

Quaestionem *de morbis exercituum aestiuibus & methodo iis medendi*, *) optime soluit Cl. THOMAS DE LA CHAUME, Medicus nosocomiorum militarium, in obsessione urbis Mahon et arcis Gibraltar, societati litterarum commercio iunctus, in communi tione missa cum epigrapho: *Nobilitate et magnitudine.* Ideoque praemio 400 librarum ornabatur.

Etsi quaestio, quae de optima *dissolucione aquarum mineralium* proposita erat, nondum omnino tractatibus missis soluta erat, quidam tamen at-

ten-

*) vid. comment. nostr. Vol. XXV. p. 167.

tentione digni erant. In primis vero commentarius a Cl^o MARST ad societatem missus premio 100 librarum ornabatur: etenim eius analysin quam in aquis de *Sainte Reine* instituerat, non sine experimenta continebat, atque de cognitione chemica testabatur. Reliqui commentarii, laude dignissimi erant: 1) a Cl^o CUEL, Medicinae Doctore Clermonti-Ferrand, *super aquis mineralibus de la Batisse*: 2) a Cl^o DUMERIL, M. D. Valogni, *super aquis mineralibus de la Taille*: 3) a Cl^o de MASONAT, Presbytero Cassinensi, *super aquis de Chambonniere*: 4) a Cl^o GALLOT super aquis de *suis Laurent sur Sevre et de Mortagne* in Poitou inferiore.

Reliqui auctores chemicarum doctrinam dignari erant: inuitat societas omnes Chemicos, ut pergant aquarum mineralium analysin instituerent si experimenta chemica instituerent neque qui huic negotio se dixerunt, ut observationes medicas de attributis et vi aquarum colligant, quae de aquis cognita sint, ad societatem mittantur.

Commentariorum, qui de topographia medicis ad societatem missi erant, tres moneta sua coronabantur: primum misit Cl. GILBERT, M. D. qui *topographiam medicam de comitate Lonsnauensi* offerebat. Continentur in eo utilitas proposita de morbis endemicis et populatione locorum: secundo describitur medice et physice praefectura et vrbs *Lons-le Saunier*, auctore Cl. ENTANT, M. D. Tertio continentur topographia medica praefecture *Remiremont*, eamque Cl. DUMERIL societati misit. Cacterum etiam Cl. CHAMEIL descriptio vrbis *Mont-Dauphin* laude dignata erat praemioque coronata fuisse, nisi eam dicta medicinae militaris iam Cl. Auctor destinasset.

Observationes medicinam animantium attinentes, plures accepit Societas, earumque praesertim commemorandae sunt observationes Cl^o ACQUI-
NELL^E de gastrodynia calculosa et ruptura dia-
phragmatis in equis, vti quoque dissertationes et
observationes super morbis equorum Eidem a Cl^o
SELLEROCQ missis.

His propositis, Cl. VICQ D' AZYR quaestiones in
annum 1785 propositas repetit, de quarum prima
supra retulimus *): altera spectat medendi febribus
remittentibus methodum, estque haec: Determina-
tur usus et noxa corticis peruviani, qui in medela
variarum febrium remittentium specierum adhi-
beatur. (*Determiner quels sont les avantages et les
dangers du quinquina administré dans le traitement
des différentes espèces des fièvres remittentes.*) Prae-
mium huic quaestioni destinatum est 600 librarum.
Commentarii mittantur ante *Calendas Maii* 1785.

Simul quoque retulit, benivolentia gubernii,
atque generositate quorumdam societatis sociorum
datam societati esse potestatem, de redditibus 4000
librarum Gallicarum ita disponendi, vt iidem impen-
dantur praemiis, quae laboribus ad declarandam me-
lius epidemiarum in hominum et animantium brü-
torum genere saeuientium, et constitutionis medi-
cae tempestatum naturam factis tribuantur. Quae
quidem praemia pluribus modis promereri datum
est 1) continua atque exacta de constitutione medica
tempestatum relatione: 2) commentariis doctis
de eodem argumento vel epidemia quadam scri-
ptis, siue iidem ad quaestionem praemio proposi-
tam respondeant, siue in genere tantum bene de re
proposita agant. In hunc finem societas proponit
quaestionem hanc.

Atra

*) vid. comment. nostr. Vol. XXV. p. 340.

Atra bilis, quam peculiarem humorum in humine veteres habuerunt, estne re ipsa distincta ab aliis: et suntne igitur quatuor annuae morboe constitutiones, a veteribus adsumtae, cantharis, inflammatoria, biliosa, et atra biliaria; nec ne? ita, quinam est atrae bilis vis et influxus in productionis morbis epidemicis? (*Des quatre constitutions annuelles admises par les anciens, et qui sont la tarrhale, l' inflammatoire, la-bilieuse, et l' atriabilieuse, les trois premières étant connues et bien déterminées, on demande si la quatrième a une existence distincte, et quelle est son influence dans la production des maladies épidémiques?*)

Praemium optimae dissertationi tribuendum est 600 librarum gallicarum, distribueturque in confessu publico vernali 1786: dissertationes ad calendas Ianuarii mitcantur ad Cl^m vicq d' Azre, societatis secretarium, solutis veftigalibus et legibus saepius repetitis. Caeterum societas continuabit monetis aureis ornare topographias metas optimas, analyses aquarum mineralium, atque omnes medicam scientiam nouis inuenient ut utilibus dogmatis locupletantes dissertationes Commentarii ab ipsis membris societatis praediti, epilepsiam, abortus epizooticos, atque structum symphyseos ossium pubis attinebant. Elogia quoque G. VIL. MUNTERI et Clⁱ SANCHEZ a Secretario legebantur.

Facultas medica Parifina per Cl. MALOUIN Etorem et Professorem medicinae collegii regis huius facultatis socii suum conuentum publicum inditit primo septembbris habendum, in quo lectio sunt commentationes praemiorum ab ipsa propulsorum gratia. Tria fuere illa, quorum 1) rachitidem, 2) diuersas infantum conuulsiones et 3) morbos medullas

medullas respexerunt. Facultas spem concepit maximam, fore, ut in his commentationibus quaedam inuenirentur, quae certam methodum atque indubitatam praescriberent, cui ars in persanandis illis morbis se adstringere posset, sed ne vna quidem consiliis eius satisfecit, quare decreuit nulli praemium, sed tantummodo iussit fieri mentionem per honorificam duarum commentationum, quarum altera de rachitide continet practicas indicationes, quae in praxi aliquam vim habere possunt, atque experientia fultaे vteriori disquisitioni locum dant, verum non iusto ordine ibi ideae, quas habuit facultas, sunt collocatae. Altera commentatio de conuulsionibus infantum est admodum spissa et admodum citatis referta, quae doctrinam et circumspetam auctoris praxi resipiunt. Igitur facultas tandem iterum materiam eademque praemia ad annum 1784 restrinxit, ita ut praemium duplum esset. Simul proposuit praemium 300 librarum commentationi de *asphyxia* ad annum 1785. His legitime peractis lecta sunt: 1) *Elogia trium defunctorum doctorum*, scilicet Cl. DE LA RIVIERE, SIGAULT, NOUGUEZ, a Decano Cl. DUMANGIN composita; 2) *iudicia facultatis varia de rebus ipsi propositis*, in primis vero de coemeteriis in Lisieux et Rennes in Britannia; 3) a Cl^o PHILIP Exdecano *elogium Cl. BERTIER anatomici in sua patria demortui*; 4) a Cl^o DESCENET *commentatio de electricitate equifeti*; 5) a Cl^o DE LA FOSSE *elogium Cl. CASAMAIOR*; 6) a Cl^o BARDANE *commentatio de cura colicae peculiaris inter maris accolas*; 7) a Cl^o SOLIER *elogium Cl. DOUCART, medici nosocomii Dei*; 8) a Cl^o SIGAULT *de incommodis inde ortis, si funiculus umbilicalis ante prolis enixum secatur.*

Academia scientiarum, bonarum litterarum et
artium *Lugdunensis* praemium, quod questione
de commixtione aluminis cum et in vino, in anno
num 1783 proposuerat, in annum 1785 prouo-
vit. Etenim vnum tantum commentarium auctio-
ni, quamuis omni assensu non indignus fuerit, ne-
tamen experimentis sufficientibus suffulta est
quibus conseruatio vini per alumine probare
pericula vsum internum et continuum salis alu-
minis minantia et varia remedia vina alumine non
cognoscendi indicarentur. Igitur academia pre-
mium huic quaestioni constitutum ad 1300 libras
adauxit, iisque addidit summam 100 imperiales
(écus), vt ad dignas et votis respondentes respon-
siones incitaret rei péritos. Denuo itaque exposito
examen physicum, argumentis experimentis
suffultum, quo dissolutio aluminis in vino qua
conseruationem vini et sanitatis disquiratur. (*l'au-
men physique et raisonné de la dissolution de l'alum
dans le vin, considérée relativement à la conserua-
tion du vin et à la conservation de la santé*). Intra
praeſertim Auctorem commentarii cum symbolum:
*Sunt certi denique fines, vt experimenta sua cum
iori materie (im Grossen) repetat referatque, non
praeſertim sequentes quaestiones respiciat:* 1) Ne
mixtio aluminis in vino certum remedium
conseruandi, aut qualitatem eius restituendi, si
prauata fuerit? In quanam depravatione vini
men adhibendum est, vt ea vel caueatur, vel con-
gatur? 2) In quanam proportione alumen vino
immiscendum, si haec commixtio ut proficua pro-
bata fuerit? 3) Nocetne vinum alumine its
mixtum sanitati? et quaenam damna in oeconomicis
animali eius usum insequuntur? 4) Quodlibet alum-
inis cum vino mixtio sanitati noxia fuerit recognoscere,
estne remedium aliquod, corrigendi vini effectu
non?

notia? 5) Quenam est methodus maxime simplex et exacta, cognoscendi praesentiam aluminis eiusque quantitatem, dissoluti in vino, praesertim in vino rubro?

Commentarii mittantur ante calendas aprilis anni 1785. Praemium consistit in 4 monetis aureis, quarum singula 300 librarum Gallicarum valore ent. Leges reliquae satis superque sunt cognitae.

Societas regia scientiarum *Monspeliensis* propositum praemium monetae aureae 100 thalerorum gallicorum (*écus*) illi, qui indicauerit methodum parum sumptuosam parandi specula, quae unam tantum imaginem clare et perfectis limitibus circumscriptam repraesentent (*indiquer un procédé peu coûteux pour faire des Miroirs qui n'offriront qu'une seule image bien nette et parfaitement terminée.*):

Sint specula haec oportet perfecte et ita polita, ut nitor diu idem maneat, sintque usui in camera obscura idonea, aptaque microscopiis solaribus et telescopiis. Constat enim, specula vitrea, si in experimentis opticis et catoptricis adhibentur, semper duplē lucem reflectere, si vel eorum superficies sint parallelae; metallina autem specula facile aeri atmosphaericō expōsita obscura fieri, raro perfecte plana et polita esse, neque saepe rimis aut puncturis (*piquures*) carere, sic quoque nimis gravis et pretiosa esse. Optat igitur societas, ut componantur specula, his mendīs carentia, omnibus autem commodis, quibus vitrea et metallina specula instruuntur, praedita. Sic namque instrumenta optica astronomica et nautica reddita fore multūm perfectiora.

Qui huic quaestioni soluendae operam dabunt, rogantur, ut Gallico aut Latino idiomate commentarios

tarios conscribant, iisque addant specimen et testimonia de institutis experimentis. Ipsi vero tractatus mittantur ad Cl^m DE RATT^e, qui dum viuit societati est a secretis, ante calendar^m septembris 1785. Forma legesque obseruandas ex prioribus cognitae sunt.

Societas regia physica et artium Aurelianorum congregata, primum publicum confessum habuit die VIII. iunii. Cl. MASSUAU DE LA BOREL, Gubernator vrbis *Maire* et Praeses vicarius societatis, aperuit confessum oratione, qua utilitatem novi huius instituti demonstraret: quae quidem proposicio vberius declarabatur a Cl^o DE BEAUVAI^s DE PREAU, qui societati perpetuo est a secretis et literis. Praelegerunt deinde socii societatis distinctiones, quarum eas commemorabimus, quae nostra attinent. Cl. PROZET, Physicus et Chemicus causas indicabat, cur saccharum in officiis huius vrbis purgatum omni illi, quod in aliis Galliae his praeparatur, praeferrri solet. Non solum aquam, sed praecipue artificium atque solentiam in charo purificando adhibitam causas esse demonstrabat. Cl. CORNEILLE DE VILLENEUVE describat cornicem albam (*corneille emmantelée*), quam hieme practerita reperta est, atque simul causa huius varietatis eiusque influxum in tria natura regna perquirebat. Cl. BEAUVAI^s DE PREAU deferebat descriptionem topographicam et medicinam vrbis et regionis Aureliensis.

Facultatem medicam Lundinensem Rex Sueciorum Clementissimus duobus auxit membris: KILIAN STOBAEVS, qui antea medici provincialis in dictione Christianstadiensi Scaniae officio funditus est, iam munere Professoris Ordinarii in arte obster-

et ad Academiam Lundinensem fungitur. ANDREAS KILARII BARFOTH, anatomiae professor, ergo diplomate anatomiae Professor Publicus Or. annius constitutus est.

Cl. FISCHER, Med. D. Gottingam adiit, ibique Professor Medicinae extraordinarius nominatus est, ubi curam nosocomii obstetricii praesertim habebit.

CL FR. HENR. WIGGERS, M. D. primitus *Florae Holsticae*, 1780 editis, clarus, munere professoris Philosophiae extraordinarii ornatus est.

FRANZIVM, medicinae Doctorem, et Professorum Lipsiensem, Collegium illustre regium Medicorum Nanceianorum sibi adiunxit socium.

Academia scientiarum, artium et humaniorum Bohecum Divisionenfr. suis adscriptis sociis Cl. REINHOLD WILLEMET, Demonstratorem regium Chymie ac Botanicis in Academia Nanceiana, qui multiscriptis inclaruit botanicis, nuper quoque societas regia physices et historiae naturalis Aurelianensis eandem in ipsum contulit dignitatem.

OBIT. PFEFFINGER, de cuius morte supra *) nullus, annum aetatis sua quinquagesimum quartum, dum moretur, agebat. Anno 1754 dissertatione de vi masculari doctoris gradum obtinuit: et 1759 oratione de studii anatomici deliciis, iuncta simul mechanicae rerum scientia, munus professoris adiit.

Mortui sunt:

Cl. DE LA PEVERIERE, chirurgus nosocomii Parisini, quod ad Deum vocatur, receptus herniorum causa a Collegio, die 3 aug. 1783: scripsit Méthode pour guérir les descentes ou hernies, à Paris 1766. in 12. 132 pagg. 2) Instruction utile aux personnes

*) vid. comment. nostr. Vol. hui. p. 174.

somes du sexe attaquées de descente d'urine,
3) *Description d'un nouveau bandage propres à*
scientes, à Par. 1768. 12. 42 pagg. stampata da

Cl. PIERRE, Doctor regens facultatis Med.

Patifis. 1 septembr. 1783.

SCIPION BEZON Abbas, Communis ordinis
rum princeps sanctae heliculue Parisiorum, natus
mense februario 1784. Physician exhibitionis
turalem variis illustrare studuit scriptus.

HENRICVS DIDIER, Chirurgus et professor
senior collegii regii chirurgici Parisini et socius
academiae regiae chirurgicae et Professorum
miae in Academia S. Luc, mortuus est, natus
mense februario. Multis inclinavit scriptis chiri-
gicis et anatomicis.

ANTONIVS FRANCISCVS REMAUDINUS
regii Chirurgorum Parisiorum socius, docen-
tor regius artis obstetricice, consiliorius
chirurgorum, eiusdemque praesponsus, natus
mense martio Parisis.

Lib. Baro 1000. BAPT. 1 LVDOV: DE
Praefectorum senior et Nobilium posses-
sensium, Eques ordinis regii et milites, fidei
douci, dux exercitus Helveticor: Iomni, Sec-
intimus et legatus principis et Episcopali-
socius Academias regiae, scientiarum et artium
vodunensis, societatis rei naturalis Tinguennensis,
societatis Bernensis et Solothuriensis, mense
tio 1784: egregia scripta botanica edidit et
philanthropiam ac poësiu magdam nominis per-
fiosissimi celebratèm consecutus est, eamque
et perfecit.

FRANCISCVS ANTONIVS REMAUDINUS
cus Argentoratensis, princeps medicorum
sium regis, et inspecto: nosocomiorum militum
et pharmacopoliorum Allatiae, d. 21 mart 1714
Paris.

JOSEPH. MAULIN, Doctor medicinae, consiliarius regius et archiater, collegii regii medicorum Nanceianorum socius honoratus, Censor et conservator regius, societatis regiae Londinensis, academicae literarum elegantiorum scientiarum et artium Burdigalensis, Rothomagensis, Catalaueensis et Armatice Romanae, et aquarum mineralium in Eancogallia inspector, die 13 apr. 1784.

Parisius die 15. nouembr. 1783, JOSEPHVS STEPHANVS BERTIER, academiae regiae scientiarum Parisiensis litterarum commercio iunctus, societatis regiae Londinensis sodalis, natus erat anno 1710. Aquis sextiis in Provincia, philosophicis et physicis maxime studiis se deuouit: Scriptorum suorum praecipua sunt: *Dissertation, où il examine plusieurs passés dans le sang: des Lettres sur l'électricité: la physique des corps animés: et la physique des végétaux.* Caeterum animi probitate humanitateque amabilibus, qui eum monerant, probatus erat ac laudatus.

ad D. 8. iulii anni 1784 TORBERNVS BERGMAN, chemiae, metallurgiae et pharmaceut. in academis Upsaliensi Professor, Eques auratus regii Ordinis de Wasa, Acad. Imp. N. C. regiarum academiarum et societatum, Paris. medicae Paris. Montispeiss. Diuinen. Vpsal. Stockh. utriusque, Londin. Götting. Berol. Taurin. Gothoburg. Lund. sodalis, dum ad scindulas Meduienses, in Ostrogothia, adflictae dum valetudini quærebatur solatum. Ereptus est igitur patriae, bonorum omnium, cognitorum et unicum amplexibus, ut etiam eruditio orbi via longe celebratissimus, post exætos xxi annos.

CL. WILLEMET, Demonstrator chymiae et botanices Nanceianus, nouum plantæ genus, opera C. DE NECKER, botanici Electoralis Manhemensis

productum, detexit, cui nomen suum indi-
 lemetias. Characteres huius plantae genera sunt
 calyx communis, oblongus, monophyllos, et
 usque ad diuisiones, segmenta aequalia, excep-
 tia recuruataque usque ad florum extremitatibus
 composita, uniformis, flores in uno ordine per-
 dispositi ac aggregati. Corolla particularis
 non petala, lingulata, fistulosa, truncata, dentata
 rae ad instar in suis summitatibus. In medio le-
 rum quinque stamina filamentosa brevia inservi-
 tur, et antherae in cylindrica siliqua oriuntur. Et
 stillum ex ouario longo constat, stilos filiformes
 qui in duo abit stigmata. Semina sunt fertilia, pa-
 mitas eorum lateralis quinque membranis pro-
 breuibusque terminatur, in quorum medio emer-
 git stilus, simplex, capillaris vni pediculo inservit.
 Receptaculum in superficie et extremo est nudum.
 Haec planta semiflosculosis, qui syngenesiam po-
 lygamiam sequalem constituunt, est aconitum
 atque Hieracio addenda, quae classi. 19 methodi
 sexualis Linneanae est inserta. Hucusque specie
 haec tantum cognita est *Willmetia Hieracoides*
 NECKER, cuius breuem exhibemus descriptionem:
 Caulis vnum et dimidium pedem altitudine aqua,
 rotundus, fistulosus, leviter striatus, in summis
 paululum hirtus, interdum uno foliolo intri-
 ctus, quod quatuor flores flavis pedunculis in-
 qualibus producit. Folia sunt ovalia, obla-
 ga, petiolata, in basi attenuata, in apice pa-
 Etata, in inferiore parte palida, in superiori
 pulcre viridia, in duobus lateribus splendens
 et in apice leviter dentata. Calyx oblongus, in
 superiore parte nigris pilis circumdatus, et
 obtectus. Flos flavius, constans ex segmentis
 nearibus lanceolatis, recuruis. Brachia lanceo-
 lata sessilis versus interiora semper sita in pe-
 dunculis

ducularum basin. Semen maturum, oblongum, fuscum, Fructificatio terminalis. In Austria haec planta reperta est, et Cl. IACQUIN, Professor Botanices Vindobonensis in Vol. III. *Florae Austriae* fig. 293. illam nominavit *Hieracium stipitatum*. Huic plantae subnexum est fragmentum historiam naturalem NECKERIAE capnoides SCOPOLI illustrans auctore Cl^o WILLEMET. Ad hanc NECKERIAM refert 1) NECKERIAM capnoides, 2) Fumariam capnoidem, 3) Fumariam semperuirentem et florentem flore albo, 4) Capnoidem, 5) Neckeriam, 6) Fumariam capnoidem. Sed inter botanicos magna circa hanc plantam est confusio. LINNEVS fumariam capnoidem Corydalim GALENI esse centrat, de quo MATHIASOLVS et plurimi veteres Botani loquuntur. DALECAMPIVS, BAVHIN et aliis appellant Fumariam flauam montanam, sed haec species a Neckeria probe discernenda est. LINNEVS in Mantissa vocat Fumariam luteam, MVRAY V. Cl. adiecit huic nomen HERMANNI. ADANSON Capnoidem TOURNEFORTII et SCOPOLI Neckeriam Capnoidem. FABRICIVS fumariam cum Neckeria, quae Fumaria semperuirens est descripta ad IACOBO CORNTI. Neckeria autem sponte prouenit in Canada et Virginia. Facile in nostris colitur hortis. BOERHAAVE in horto Lugdunensi, SPIELMANN in horto medico Argentino eam coluit. Virtute gaudet neruina, antinephritica, anticolica, et fere omnes proprietates fumariae officinalis ipsi competit. AETIVS eandem adversus obstrunctiones hepatis et ad stomachi confortationem laudat.

Cl^o REM. WILLEMETI (*analyse chymique de la mousse*) analysis historiae muscorum Cl. HEDWIGE in diariis collegii medicorum Nanceianorum exstat. In litteris ex Francogallia datis haec in laudem

HEDWIGII sunt scripta: *Ipsius pulcherrima invenita omnino adopto, quanquam adhuc contradicitur.* CL. CKERVS, qui ad Academiam Petropolitanae pro*contra HEDWIGIVM* scripsit, sed frustra, ut videtur.

Cl. WILLEMET Iun. Med. D. Nanceianus propediem HIEROPHILI SOPHISTAE de alimentis libellum editurus est, qui graecus hucusque tantummodo in codice manu exarato in Bibliotheca regia Parisina fuit asseruatus, quem, dum Latine commorabatur Cl. WILLEMET, descripsit eo consilio, ut suis observationibus auctum locupletatum, que prodire iuberet. Speramus, imo certa confidimus, fore hanc editionem non solum gratam, sed etiam quam maxime utilem viris doctis, quam ex eius dissertatione de frigoris visu intellecerimus. Doct. WILLEMET in hoc litterarum genere esse versatissimum.

Cl. IO. CHR. GOTTL. ACKERMANN edet proxime, impensis bibliopolii I. G. Mülleriani, Lipsiae, in linguam Germanicam translatum tractatum Leberrimi LORRY de alimentis, additamentis et emendationibus auctum. De autographo ipso in proxima horum commentariorum parte referemus.

Eodem in bibliopolio prodibit versio germanica libri, quem nuper Cl. CAROLVS WHITE edidit de natura et causis tumorum in extremitatibus inferioribus, puerperis contingentium, de qua ipse itidem proxime vberius differemus.

XIX.

Continuatio indicis scriptorum physico-medorum, quae anno 1778 prodierunt.

P. V. VICATS materia medica. *Auszug aus der Herrn von HALLERS historia Stirpium Helveticae*

tiae, Lips. 8. (v. comm. nostr. Vol. XVI. p. 625.
vbi HALLERI historiam stirpium indigenarum
Heluetiae recensuimus. Prodiit autem anno
MDCCCLXXXII. Germanica versio huius mate-
riae medicae a Cl. VICAT auctae.)

EVINCKS Abhandlungen über das Wiederkäuen des
Rindvieches und die jetzt wüthende Viehseuche, Leipzig.
8. mit Kupf.

La pharmacopée de Lyon, ou exposition métho-
dique des médicaments simples & composés
par Mr. VITET, à Lyon & à Paris. 4 mai.
10. VIZE diss. de ascite, Edinb. 8.

Strombau am Lech und Wertach, oder Beschreibung
der Backwerke, Archen und Kästen, wie auch eines
ger. Wasserröhren, wie solche in beyden Flüssen
erbauet worden sind, von L.v.c. VOCU, Augsb. 8.

EVSD. Unterricht zu Aufreissung der fünf Säulen-
ordnungen nach dem zwölfttheiligten Modul, ib. 8.
EVSD. erste Gründe zu Gartenrissen nach Mustern
in 24 Kupfertafeln, jungen Gärtnern und andern
Liebhabern zum Besten entworfen, ib. 8.

ADOLPH FRID. VOGELS chirurgische Wahrnehmun-
gen, 1ste Sammlung (v. dec. III. Suppl. 3. p. 468)
V. A. VOGELS ausgeführte kleine Schriften patholo-
gischen, praktischen und chirurgischen Inhalts. Aus
dem Lateinischen, 2ter Theil. Lemgo, 8. (v. comm.
nostr. Decad. secundae Suppl. p. 640.)

G. H. VOGLER diss. de maculis corneaee. Gotting. 4.

A. VOLTA's Briefe über die entstehende entzündbare
Sumpfslust; oder seiner physikalischen Schriften
1ster und 2ter Theil. Aus dem Italienischen, Win-
terthur. 8. Id. lib. Zürch. 8.

EVSD. Briefe nebst noch drey Briefen von eben dem
Verfasser, aus einem Mayländischen Journale, und
einem Kupfer von c. H. K. STRASB. 8.

Beschreibung von vier bunten Taubentäuchern und der Eidergans, von I. I. WALBAUM, Lübeck. 8.

Die Frankenberger Versteinerungen, nebst ihrem Ursprunge, von I. G. WALDIN, Marburg. 4.

I. G. WALLERII meditationes physico-chemicae de origine mundi, in primis geocosmi eiusdemque metamorphosi, Vpsal. 8.

XIVSD. physische Chemie, 1ster Theil, mit Annalen und Zusätzen von E. F. WEIGELN, Leipzig. 8.

XIVSD. systema minerale, Tomm. II, Vindob. 8. (v. comm. nostr. Vol. XIX. p. 437. et Vol. XXIV. p. 414.)

XIVSD. dissertationum Academicarum fasciculus primus continens chemico mineralogicas et metallurgicas. Holmiae et Lipsiae 8. c. f.

I. G. WALTHERI historia monstri bicorporis, duabus capitibus, tribus pedibus, pectori perlungo concreti: curae renouatae de anastomosi tubularum lactiferorum: concrementa terrestria; venae capitis et colli, cum figuris ad viuum expressis. Berol. in fol.

Epistola anatomica ad GVIL. HVNTER de venis oculi summatim, et in specie de venis oculi profundis, retinae, corporis ciliaris, capsulae lentis, corporis vitrei, et denique de arteria centrali retinae. Auctore I. G. WALTER, Berol. 4. c. f. (Idem eodem anno prodiit Germanice haec epistola.)

XIVSD. Geschichte einer Frau, die in ihrem Unterleibe ein verhärtetes Kind 22 Jahre getragen hat; vorgelesen in der K. A. d. W. zu Berlin, ib. 4.

XIVSD. Abhandlung von trocknen Knochen des menschlichen Körpers zum Gebrauch seiner Zuhörer und derjenigen, die sich in der Zergliederungskunst über auf dem anatomischen Theater zu Berlin, zweite verbesserte Auflage, Berlin. 8. m. K.

- ZIVSD. mythologischer Handbuch zum Gebrauch der
 jenigen, die sich in der Zergliederungskunst üben,
 Berlin. 8.
 II. WASSERBERG institutiones chemiae in usum eo-
 rum, qui scientiae huic operam dant. Vienn. 4.
 C. G. F. WEBEL Prol. de vi et auctoritate praecepto-
 rum medicorum in educatione liberorum inge-
 nua, Lips. 8.
 ZIVSD. Prol. de erroribus matrum in lactatu, Lips. 8.
 D. A. WEBERS neu entdeckte Natur und Eigen-
 schaften des Kalkes und der äzenden Körper, nebst ei-
 ner ökonomisch-chymischen Untersuchung des Koch-
 salzes und dessen Mutterlauge, Berlin. 8.
 GEOR. HENR. WEBER spicilegium florae Gottin-
 genis, plantas in primis cryptogamicas Hercy-
 niae illustrans cum iconibus aeri incisis, Goth. 8.
 P. A. WEBERI opuscula semiologica. Primum, de
 signis ex sputo, Vlm. 8.
Vermischte medicinische Schriften von M. A. WEICK-
 ARD, 1stes Stück, Frankf. a. M. 8.
 C. E. WEIGELS Grundriß der reinen und angewand-
 ten Chemie, 2ter Band, Greifswalde. 8.
 IDEM de lotii arenulis, ib. 4.
 C. G. WEINLINGS Abhandlung vom Eisen, Berlin. 8.
 P. A. WEIZ neue Ausgabe aus Dissertationen für
 Wundärzte, 8ter Band, Leipz. 8.
 FR. WENDT progr. de pulsus mutatione quadam
 insigni, Erlang. 4.
 I. F. WERNERS Erfahrungen von dem Gebrauch der
 Magnetnadel, und wie vermittelst derselben am füg-
 lichsten eine Feldmesskunst angestelllet werden mag,
 Berlin. 8. m. K.
 IAC. WERNISCHER systema medendi naturale tra-
 stat. I. complectitur naturam et ceteras poten-
 tias in corpore sano, Vienn. 8.

Suc-

Succincta medicorum Hungariae et Transsilvaniae
biographia. Centuria altera. Pars prima; conser-
pta ex aduersariis STEPH. WESZPREMI. Tom.
8. (Primam centuriam v. in comm. Joh. Kell. p. 638.)

An inquiry into the original state and form
of the earth, deduced from facts and the laws
of nature, to which is added an appendix con-
taining some general observations on the fens
in Derbyshire, by JOHN WHITEMURST, Lond.

Tal om de nyaste Förklaringer af Norrländs
JAHAN CARL WILKE, Stockholm. 8. (verbet
aurora borealis austorum hypotheseis narrat.)

* WILKES von der Wassersucht, nebst v. d. Krankheit
Bemerkungen über eben diese Krankheit. Aus dem
Englischen. Leipz. 8.

10. WILTS diss. de ictero, Edinb. 4.

An Account of the Experiments made of the
theor. on the Nature and use of Compositum
&c. read at the meetings of the Royal Society.
By BENJ. WILSON, Lond. 4.

C. G. WINKLERS neuester Blumenfreund; eine praktische,
phyßikalisch-botanische Gartenschrift; 1a
dissim. 8.

ER. DE PAULA WINTERHALTER diss. Situm vi-
scerum thoracis naturalem et praeteractum
tractans, Ingolstadt. 4.

WIRTENSOHN vid. FOHR.

Herrn DE WITT, neueste Methode den Sieg aus-
ziehen, Gießen. 8. m. K.

PH. L. WITTWERI delectus dissertationum mi-
carum Argentoratensis, Vol. II. Norimb. 8.

WOLFENS Versuch über die innere Mischung einiger
Mineralien etc. (v. coenit. dolz.) Vol. XIII.
p. 476.)

L' WOLIN von der Verfälschung des Weins durch Bleymäthe. Aus dem Lateinischen übersezt. Altenburg. 8.

A. WORTHINGTON diff. de natura et vnu tartari. Edinb. 4.

M. AVG. WRISBERG obseruationes de venâ vnygos dupliciti aliquaque huius venae varietatibus. Gotting. 4.

BIVSB. de testiculorum ex abdomine in Ierotum descensu cet. ib. 4. würz mappa geographicæ medicamentorum, (v. tom. noſſr. Val. XXIII. p. 252.) von ZANTHIERS Sammlungen das theoretische und praktische Eprfweisen betreffend, Berlin. 8. mit Kupf.

De Gorteriana vitatilate miseriis hominum reluctante propositiones psychologico-medicales.

Auctore PETR. IGNAZIO ZECCHINI, Forrae. 4.

E. A. WS. ZIMMERMANNS geographische Geschlechte des Menschen und der vierfüßigen Thiere, nebst einer hierzu gehörigen zoologischen Weltkarte, Ister und ater Theil. Leipzig. 8. BIVSB. über die Verbreitung und Ausartung des Menschengeschlechts, ib. 8.

F. c. ZOLLIKOFER diff. de abuso venaectionis in sanandis inflammationibus, Gotting. 4.

JOH. FRIEDR. ZÜCKERT von den Speisen aus dem Pflanzenreiche, oder zweite Fortsetzung seiner Abhandlungen von den Nahrungsmitteln, Berlin. 8.

Contenta in hac parte.

I. Kongl. Vetensk. Ac. Handl. for 1779. Vol. XI.	579
II. Histoire des animaux d'Aristote par Mr. CAMUS	580
III. CAR. PET. THVNBERG diff. de Gardenia	657
IV. KIVSD. diff. de Protea	659
V. KIVSD. diff. Ossalis	660
VI. KIVSD. noua genera plantarum. Pars I. II. III.	662
VII. Journaal de médecine, chirurgie etc. Tome LV. LVI.	664
VIII. Vermischte chirurgische Schriften von JOH. LE BER. SCHMUCKER Dritter Band	665
IX. ANT. MICHELITZ. Scrutinium hypotheseos spirituum animalium	674
X. Essay sur la nouvelle théorie du feu élémentaire par J. H. DE MAGELLAN	674
XI. Synopsis nosologique méthodique: édité par LIELM. CUVILLE edit. 3ta.	682
XII. GUIL. BATTIUS aphorismi de cognoscendis curandis morbis latine editi a DAV. SAM. DE MADAI	694
XIII. Inflammationis thérapia diff. PRIEL. G. M. TENHOF: Resp. Andr. Iac. Varnhagen	697
XIV. MICHAEL. SACCONE von des Kinderspielen. et. Iesl. v. LEBER. FRIED. SENL. LENTIN	699
XV. CARL. IOH. DAMILANO Abhandlung über den Friesel: a. d. Iesl. v. L. F. B. LENTIN	706
XVI. Observations on Madness by TH. ARNOLD	709
XVII. Mémoire sur la nature de l'air par MR. THOMAS VENEL	709
XVIII. Anleitung zum Aderlassen von I. H. BÜCKING	706
XIX. CHRIST. GOTTER. GRVNERS Anleitung Arzneien zu verschreiben	708
XX. Tractatus pathologicus de catalepsi, auctore GOTTL. LEBER. FABRI	709
XXI. WIL. NEWSON vom Blute	711
XXII. HIER. DAV. GAVBS Anfangsgründe der Krankheiten Lehre des Menschen	713
XXIII. Noua physico-medica	713
XXIV. Continuatio scriptorum physico-medicorum, quae anno 1779 prodierunt.	723

I N D E X.

- A**bdominis tumor, ex quo Acrel, Olov a Sueciae Rege nobilitatus 171
pus, lumbri et pili extere 673. tumoris et tensio-
nem quinque annorum cu-
ratio 222
- A**bcessus, eos setaceo ape-
riendi pre incisione praec-
stantia 33. ad hanc metho-
dom instrumentum aptum
34. in musculo lumbari in-
terno 30
- A**bsorbentium usus contra ve-
nena acida 660
- A**chard, Franc. Car. acad. reg.
scient. Berolinens. mem-
brum et physicae classis
Director 176
- A**ceti usus externus in gan-
graena 33
- A**sidum arsenici 86. citreo-
rum malorum vid. *Citrei*
wali. formicarum vid. *For-*
miae. pingue, de eius na-
tura et ortu monita 79. ve-
getabile naturale et fermentatum quid? 65. cum va-
ris eius generibus instituta
experimenta 66
- A**ckermann, Ioh. Frid. acad.
Chiloniens. Quaestor 171
- A**ckermann, Ioh. Chr. Gottl.
edidit versionem Arnoldi
de infaniae natura etc. 699
edet Lorry de alimentis 728
- A**coniti extracti usus et effe-
ctus in variis morbis, de iis
experimenta et cautelae
63. usus in lundularum colli-
tumoribus scirrhosis 27. in
paralyse et asthmate ib.
- A**crescere (o) 171
- A**cus cataractae operationi In-
seruentis descriptio 333.
- A**triquetas emendatio 34
- A**damas, de eius combustio-
ne obseruata 91. eius ter-
ra nobilis 94
- A**egopronicon, nouum planta-
rum genus 115
- A**er, eius specierum variarum
notio 441. genera varia in
aquis contenta 441 seqq.
- A**nnonum 1781 et 1782 eius
indoles 232. et efficacia
in corpore animali 703,
eius puritatem in urbibus
et domiciliis seruandi ratio
317. atmosphaericu analy-
sis 703. eius vis in corpus
animale 704. purus, quan-
tum eius in atmosphaericu
contineatur 580. antizy-
miacus, quid? 442. con-
densarus, super eo insti-
tuendis experimentis ap-
paratus idonei descriptio-
ni praemium expositura
562. fixus, eum obtinendi
modi 52. eius analys 704.
eum in aquis disquirendi
modus 440. qua in quan-
titate cretae, fixis volatili-
busque alcalibus insit? 53.
eius effectus in humano
corpore ib. usus in morbis
putridis et putredine cor-
rigendis ib. in cachexiis et
ulceribus phagedaenicis 54.
in nonnullis ventriculi mor-
bis

- bis ib. in renum et vesicæ
calculis dubius 54. eius
effectus noxiæ 55. hepaticus
aquarum thermalium
quid sit? 442. mephiticus,
eius in metallifodinis ge-
pera 508 seq. usus in phthisi
pulmonali 45. putridus,
eius in aquis ratio 443
Astrostaticarum machinarum
ratio et inventores 558.
eas ex arbitrio dirigendi
methodi expositioni pro-
mum constitutum 559
Aether acetosus, eum parari
di ratio 81 sq. acidi citri
91. formicarum 85. virilio-
licus, de eo obseruata et
monita 80 seq. eius usus 82
Aethiops martialis, eius pre-
paratio 527 sq. 530. quo-
modo acidi nitrati ope pa-
randus? 265
Affinitates animalium 456
seqq. apium 459 seqq.
Agaricus vinosus, fungus
272
Agri, eos foecundos redden-
di rano et methodus 93
Agricultura, de ea obserua-
tiones 579
Aitken's, John, systematic
Elements of the theory and
practice of Surgery 416.
Elements of the theory and
practice of Physic and Sur-
gery. Vol. I et II. 418
Altonia, notum plantarum
genus 652
Alabæstrom elegans 138
Alcali fixum vegetabile, de
eius genesi et ortu monita
83 seq. mineralis et lixi-
viorum naturae expositioni
- præmium constitutum,
volatile crystallinum cum
terra calcarea sublimatum
cur pondere crescat? 3.
de eo cum metallis non
experimenta et observatio
86. volatile fluidum non
negari 3
Algerothi pulvis vid. *Pulvis*
Alix, Matth. Franc. medicina
176
Uro optima ex quantitate
et paretur? 111
Alstonia, notum plantarum
genus 112
Alumen, cum eo empli-
ra instituta experimen-
ta 61. 68. Græshaf-
num, eius ratio et prop-
ratio 83. Romanum, in
natura 82
Aluminosa terra, de ea chia-
vata 445
Amasonia, notum plantarum
genus 112
Ambætie griseæ omnis 113
Ambroma, notum plantarum
genus 114
Americæ septentrionali.
ma et morbi ibi saltem
403 seq.
Ammoniacum sal conatum
calcarea sublimatum cum
pondere crescat? 3. et
eius alcali volatili consti-
tutum experimenta 36. in
aceto solutum, eius vis in
gangraena et sphaceli 37
Amphibiorum affinitas nota-
se et cum animalibus et
piscibus 469 seqq.
Amputatio membrorum, de
ea obseruata 217. bndi
sine ligaturi 590
Amyli

- Amyli vis irritans et noxa 502*
 seq. *vſus in phthili pulmo-*
nali 44
Amyris ambroſiaca, planta,
eius vſus inſignis 118. num
ex ea ambra grisea? ib.
Anacardii ſucci nigri vſus
 117
Anas gloctans ex Sibiria 579.
anatum affinitas cum reli-
quis avibus 462 seq.
Anatomicarum figurarum li-
gno incifarum antiquitas
 485
Anatomico-pathologicae ob-
ſeruationes 143. anatomico-practicae obſeruationes
 248. 476 seq. 487. 526.
 579.
Anchyloſes oſſium, de iis ob-
ſeruationes 655. 660
André, John, Abhandlungen
über den venerischen Trip-
per und die venerischen
Krankheiten überhaupt 228
Aneurisma arteriae cruralis
 673. arteriae ſtomachicae
ruptum mortis ſubitae cauſa 8. brachii, de eius ortu
et curatione obſeruata 216
seq.
Anginae membranaceae ſeu
polyposae lignorum et cu-
rationis expoſitioni pree-
mium conſtitutum 341
*Ani fistula vid. *Fistula**
Animal exiguum rarum Afri-
canum 202
Animalculorum marinorum,
portatores iridis dictorum,
ſtructura neruea 320
Animalium inter ſe affinita-
tes 456 seqq. mammalium
compendium 290
Tom. XXV. Pars IV.

Anthiſtiria nouum plantarum
genus 109
Anthoceros laevis, muſcas
 277 seq.
Antilopar m species, t' Gnu
dicta 581. Hartebeest di-
cta 583
Antimonii effectus in colica
noxius 6
Antispasmodicorum remedio-
rum classes et species 47.
quoad vires differentia et
vſus 48
Apactis, nouum plantarum ge-
nus 653
Apes, de iis obſeruata et mo-
 nita 87. de earum regina
 obſeruata 72
Aphyteja, nouum plantarum
genus 113
Aponogeton, nouum planta-
rum genus III
Apoplexia, eius cauſa et di-
ſtinctio 684. ab vicerē pe-
dum consolidato orta et fa-
nata 668
Aquae calor, de eo experi-
menta 679. frigidæ vſus
externus in variis morbis
 483. 485 seq. 488. frigidæ
glacialis vſus externus in
grauidæ 661. calcis vſus
in curatione calculi vetricæ
dubius 203 seq. marinae
ex profundo haustæ natu-
ra et examen chemicum
 195. marinae inter Sue-
 ciā et Chinam grauitas
specificæ varia experimen-
tis declarata 68. medicinales
calidae, eas arte paran-
di modus 398. minerales,
eas examinandi methodus
noua 438 seqq. eas parandi
modus
A a a

- modus 524. in aliud locum sine dispendio particularum transferendi modus 439 seq. fontis *Saulchoir* 528 seq. fontium *Launay-Quinas* et *Veau-garni*, earum analysis 659. Provinciae, earum partes constituentes 263 seq. niuis et glaciei, soli cretacei et gypsei qualitatum insalubrium et agendi modi expositioni praemium constitutum 342 seq. pluviatilis examen chemicum 446. vegeto mineralis vis resolvens 658.
- Aquila leucocephala*, noua species 103
- Aquilarum* et *falconum* diuisio 103
- Aquisgranenses* aquas arte parandi modus 398 seq.
- Argilla*, de ea experimenta 61
- Aristotelis historia animalium* cum versione gallica per Camus. Tom. I. II. 589. eius versiones et editiones variae 593 sq. codices 594 sq. commentatores 596 sq. in varia eius loca monita et emendationes 597 sqq.
- Arnicae florum* usus varius 476 sq. 484
- Arnold Th. observations on Madness 699
- Arsenici acidum* 86. usus internus 482 seq. usus et actio insignis in cancro 394. 421. 476. usus in cancro noxious 251
- Arteriae femoralis* vulnus et aneurysma ligatur 196 tum 197
- Arteriarum aberrations 149 Articulorum hydrops seu mores albi, eorum num et distinctio 39 sq. curiosus methodus 40
- Artificum morbi 500 seq. subtilia artificia exanimatum morbi 507
- Arum musciuorum*, plantae 126
- Ascarides lambrioides, de iis earumque fasciculorum ratione obseruata 67. 77. 587 seq.
- Ascites virinae eductio natus 668
- Asphyxia, in ea remedia 63
- Aissae foetidae usus et effectus in variis morbis 662
- Asthma, eius species et etiologia 685. causae et conditionis modus 406. 408. demortui seictio 408. mortanum, morbus 510
- Atmosphaerae telluris thema 158
- Atramenta sympathetica quid 92. ea praeparandi actione variae ib.
- Aucuba, nouum plantarum genus 653
- Auditum perditum restituendi modus 668. 672
- Aues, earum inter se affinitas et nexus 459 seqq. cum mammalibus nexus per sperritionem et struthionem 459. vocis varietas unde 464 seq. migrantes, de iis obseruata 74
- Aureliae Gall. Societas physice et animalium primus conuentus 729

- Aurifabrorum morbi 513
Aytonia, nouum plantarum
 genus 113
- B.
 Bachér, facultat. med. Parisiinae Doctor regens 345
 Badénium thermarum aquae
 natura 139
 Bajolorum morbi 506
 Baldinger, Ern. Gotfr. Principis Hassio-Cassellani medicus, med. pract. prof. et med. rerum Director 171.
Neues Magazin für Aerzte
 II—5ter Band 474
 Balneorum ex aqua, in qua ferrum in grana redigitur, usus 485. antisepticorum usus in morbis putridis 498
Balsamus peruvianus ex quamnam arbore oriatur? 118
 Banks, Joseph. reliquiae Hou-stounianae 310 seq.
Banklia, nouum plantarum genus 109
 Barbaut Antg. Franc. obiit 724
 Barfoth Andr. Kil. anatomiae prosector in Acad. Lundensi 723
Barnadella, nouum plantarum genus 814
 Barometro altitudines mensurandi praceptorum expositioni praemium constitutum 554
Barringonia, nouum plantarum genus 651. speciosa, de ea obseruata 119
 Basaltici montes, eorum natura et origo vulcanica 314 sq. 319
 Battie, Guil. aphorismi de co-
- gnoscendis et curandis morbis nonnullis 684
 Baumer, a societ. reg. med. Parisina praemium accepit 166
 Baumes, a societ. reg. med. Parisina praemium reportauit 339
Belladonae usus ad reprehendendum lac in puerperis 672
Bell's, Beni. Treatise on the Theory and management of ulcers 32
Benzoës flores parandi methodi 87. florum cum camphora mixorum usus in peripneumonia 438
 Berchelmann, Io. Phil. obiit 565
Bergmanni Torb. mors 725
 Bernoulli, Dan. obitus 175
Berolinensis societ. naturae scrutatorum thesis et praem. ad ann. 1784. 335
Berthelon de St. Lazare ab acad. scient. Mentalianensi praemium accepit 560 *Die Elektricität aus medicinschen Gesichtspunkten betrachtet* 56
 Bérrier Ios. Steph. obiit 725
Beschreibung der Epidemien im Frühjahr des 1782sten Jahres 232
 Bexon Scip. obiit 724
Bezoar equinum 388
 Bilguer, Ioh. Ulrich *Versuche und Erfahrungen über die Faulfeber und Ruhren* 495
Biliofa febris epidemica vid. Febris complicatio cum variolis pessima 427
Biliofi morbi anomali, eorum A a a 2 distin-

- distinctio 425. 429. de iis
 obseruata et monita 429
 seqq.
Bladhia, nouum plantarum
 genus 647
Bloch, Marc. Eliefer, societ.
 naturae scrutatorum Gedan-
 nens. socius 170
Bonn, Andr. commentatio de
 humero luxato 422
Bonnefoy, Io. Bapt. ab acad.
 reg. chirurg. Parisina pree-
 mium accepit 336
Bonté, a societ. reg. med. Pa-
 risina preemium accepit
 339
 de **Bordenave**, Toussaint, ob-
 iit 175
Borowski, societ. oeconom.
 Lips. socius 345
Bortolazzi, Giov. diff. sopra
 una cieca nata guarita 408
Bose, Ern. Gottlob, Decanus
 facult. medic. Lips. et Prof.
 therap. 713
Botanicae obseruationes 122
 seqq.
Botanicum dictionarium 95
Boum peripneumonia, mor-
 bus 531
Bourdelin, Ludou. Claud. bre-
 vis vitae descriptio 256
Bouteille, a societ. reg. med.
 Parisina preemium accepit
 338
Brandau, F. oculorum morbo-
 rum prof. Caffell. 172
Brathys, nouum plantarum
 genus 112
Broussonet, P. M. Aug. Ich-
 thyologia 306
Budensium aquarum analysis
 chemica 438. 446 seq.
- Bücking, I. I. H. Abhandlung
 zum Aderlassen 706
Bulbus plantarum, quid sit?
 323
Burmalda, nouum plantarum
 genus 653
Busch, Ioh. Dav. med. prof.
 extraord. Marburg. 174
Butyri cacao analysis chemica
 et proprietates 39 seq. et
 nucibus cocos preeparatio,
 natura et usus 122
- C.
- Cacao**, eius butyrum vel
Buryrum.
Cactus opuntia vid. *Opuntia*
Caecitas congenita opacis
 ne sanata 409
Caesareae sectionis felicitatis
 peractae casus 526. 66%
 usus post vteri grandis re-
 pturam 531. super eiusdem
 anatomico-practice 667
Calami aromatici usus in lepro-
 buto 436 seq.
Calcariorum morbi 514
Calcis aquae usus in scrofulo-
 436 seq.
Calculi, de eorum genetice
 operatione obseruati 54
 seq. de eorum curatione
 monita 636. felici, de eo-
 rum curatione monita 207.
 in carne cruris hominis
 pedagrici casus 128. in
 officulo cerafi in nubes
 nati casus 671. renu et
 vesicæ irregularis figura,
 de iis obseruata 143. hu-
 corales, de iis obserua-
 tes 657. vesicæ tristis,
 de iis eorumque curatio-
 es obseruata 203 seq. *curia*
excessus

- examen chymicum 75 seq.
 extractio vid. *Lithoromia*.
 Calculosi morbus singularis et
 sectio 248 seq.
 Callenfels, M. G. W. a societ.
 scient. Vlissingensi prae-
 mium accepit 344
Calodendrum, nouum planta-
 rum genus 651
Caloris corporum theoria no-
 va et distinctio 678 seq.
 super eo experimenta 679.
 animalis ratio et ortus 680
Caluae depresso magna sine
 operatione sanata 10
Camelorum vrina, de ea ex-
 perientia 8
Camphorae species et ortus
 650; vsls in inflammatione
 688. in variolis 437
Camus, Histoire des Animaux
 d'Aristote, Tom. I. II. 589
 Cancer, morbus, eius antido-
 tum 394. venereus, de eo
 obseruata 229
Cancrosis vlceribus medendi
 modus 420 seq.
Canis rabidi morsus sanatus
 203
Cantharidum vsls in vrinae
 incontinentia 655
Cantorum morbi 507
Capilli in ventriculo et inte-
 stinis reperti 267
Capitis laesio singularis le-
 thalis 666. vulnus post bi-
 nos menses insecurae ma-
 las sequae 668
Caprimulgij ob suctionem ne-
 xus cum mammalibus 467
 seq.
Carbones, eorum vaporum
 effectus noxii 515. fossiles
 vid. *Lithanthraces*.
- Carbunculorum* malignorum
 cura 655
Caries ossium, eius species et
 curatio 215 seq. species no-
 va 257. femoris lethalis 11
 Carl, Ioseph. Anton. artis ob-
 stetric. ac botan. prof. Ingolstadt. 170
Caro fungosa vlcerum, eius
 origo et curatio 36
Carolinarum thermarum a-
 quam arte parandi modus
 398
Carolinea, nouum plantarum
 genus 113. 119
Caroxylon, nouum plantarum
 genus 650
Cascarillae vsls et effectus in
 febre biliosa 583
Castilleja, nouum plantarum
 genus 113
Castores, ad eos capiendos
 machinae 71
Castratio, post eam haemos-
 phagias fistendi metho-
 dus 11
Casuarina, nouum plantarum
 genus 652
Catalepsis, eius caussae 266.
 711. cum trismo complica-
 ta sanata 390. de ea tracta-
 tus 709. eius differentiae
 710
Cataleptici obseruatio 70 seq.
Cataracta, eius operationis et
 per depressionem et per
 extractionem difficultates
 et commoda 332 seq. de-
 pressioni aptarum acuum
 descriptio 333. vna altera-
 ve operatio in quo casu et
 quando suscipienda 334.
 coniata extractione sanata

- 409 seq. membranacea fe-
lioter sanata 581
Catarrhalis epidemia vid. **Fe-
bris.**
Catarrhus, eius species et
causae 224 epidemicus
a. 1782 in tota fere Europa
graflatus 331 490. 493.
eius historia et symptomata
331. curatio 332. vesicae,
morbus 262
Catechu, terrae ortus 121
Caudor, a societ. reg. med.
Parifina praemium accepit
338
**Cauitica corporum vis et na-
tura quid et unde?** 79 seq.
Caucticum vitrum, de eius in
metalla aliaque corpora
effectibus tentamina 89
**Cellulosae membranae dege-
neratio singularis** 144 seq.
Cephalgia ab insolatione
sanata 662
Cerae usus in dysenteria 437
**Cerasorum nucleorum deglu-
titorum noxa** 11. 266. 267
Cerebri structura et usus 156
seq. commotio trepanatio-
ne curata 671
**Cespes bituminosus ad Turi-
cum effossus** 138 seq.
Chaetodon, piscis, eius spe-
cies quaedam 309
Chamira, nouum plantarum
genus 652
**Chandler's, Geo. Treatise on
the diseases of the Eye
and their remedies** 411
Chara inermis pellucida, filix
274
**Chartier a societate medica
Parifina praemium accepit**
715
de la Chaume, Thion a so-
- cietate medica Parifina
praemium obnonit 715
Chelonographia 97
Chemiae ortus et progressus
79
Chemicorum morbi 513
Chenolea, nouum plantarum
genus 647
Chirurgiae elementa 417. 419
Chirurgicae obseruationes 29
Cholera congestionis latens
accedens lethalis 524
Chorea S. Viti rufificatione
curata 7
Chymici vid. Chemici.
**Cicutae herbae in pubes-
cens praestantior** 486. effi-
ctus in cancro mammæ et
oculorum affectibus 27
Cimex paradoxus 200
Circumcisionis antiquissime
usus medicus 472 sq. ex-
tinctionis opera, causæ et
modus apud Iudeos 473 sq.
**Citreorum malorum loci ac-
di natura** 90. de eo expe-
rimenta et obserusta 66.
ex eo et alcali sal medium
parandi methodus 90. eius
cum absorventibus ter-
nis coniunctio 91. in meula
effectus ib. aether ib.
Clavaria, fungus 271. usq.
fistulosa 275
Cleome felina, planta 124
Cleyera, nouum plantarum
genus 654
Clupeace, pike, species qua-
dam 309 sq.
Clysteres irritantes, eius
usus in hydrope 490. in
poroli, iis applicandi in
seruiens machina 474. i-
tus aptus corporis 475
Coactiliariorum morbi 516. 517
Cocos

- Cocos butyraceae nuces, ex iis butyrum parandi modus 122.
- Coctio quid sit? 327
- Coelibatus ecclesiastici, civilis ac militaris noxae 244 seq.
- Coeruleum Berolinense, de eius ratione, proprietatibus et ortu obseruata 87 seq.
- Colchici autumnalis disquisitio anatomica 318. 323
- Colcotharis sal quid? 68
- Colica, eius curatio 686. biliosa in Fougeres grassata 656. saturnina, eius cauſa et cura 511
- Colli tumor insignis ligatura sublatus 267
- Coma somnolentum 521
- Conſbruch, Io. Frid. Decanus facultatis med. in acad. Stuttgart 171
- Contagiosorum morborum rationis et curationis expositioni praeſumum constitutum 340
- Convolvulus scoparius an sit lignum Rhodium? 116
- Convolvuli morbi ab onania curatio 250. a vegetabilibus stupefacentibus orti curatio 11
- Cor sub diaphragmate collatum 5. ossificatum 391. putridum et ruptum 671. eius suppuratio 149. ventriculi ſinistri voſmus 488. eius fabrica in tēſtudinibus 98 seq.
- Corallinae viſus insignis contra vermes 265
- Coriariorum morbi 501. 516
- Cornu cerui calcinati viſus in morsu ſerpentis 657
- Corporum naturalium gra-
- dationis expoſitioni praeſumum constitutum 560 ſq.
- Costarum fractura cum vulnere ſclopetario 30 seq.
- Cothenius, Director collegii superioris medici Berolin. 564
- Cranii fracturae, de iis obſeruata 8. 10. 267
- Crell, Laur. acad. reg. ſcient. Berolinens. membrum 564. Diff. historiam catarrhi epidemici a. 1782 ſiftens 331
- Cremoris tartari viſus et effeſtus insignis in hydrope 50
- Crinones, infantum morbus 486
- Crucianella latifolia, planta 281
- Crurum vlcera vid. *Vlcera*
- Crystallus montana, cum ea facta tentamina 61
- Cubebarum ortus 116
- Cucurbitularum ſiccarum viſus in haemorrhagiis 51
- Culinaria vafa, de eorum inductione emendatori tentamina 585
- Cullen, Guil. synopſis nosologiae methodicae. Edit. 3. Tom. I. II. 682
- Cuprea vafa parantium morbi 515
- Cupri albi praeparatio et viſus 62
- Curculio granarius, ab eo frumenta liberandi modus 73
- Cuffonia, nouum plantarum genus 110. 647
- Cutaneorum morborum clasſes 223
- Cutaneus morbus viſu extero mercurii ſublimati ſanatus 223. in Russia epidemicus et lethiferus 484

Cutis inflammatio et suppura-
tio sanata 260

D.

Dalbergia, nouum planta-
rum genus 113. lanceo-
laria 124

Damilano Carl Ios. über den
Trüffel 696

de Dačkow, acad. imperial.
scient. Petropolitanae Di-
rector 163

David, Observations sur une
maladie d'os connue sur
le nom de necrose 422

Deglutitionis impeditae casus
eaque demortui sectio 579

Dentes incisores et caninos
extrahendi methodus 527

Deutzia, nouum plantarum
genus 648

Diabetes, de ea obseruata 49.
ei medendi methodus 662

Diæteretica publica 246 seq.

Diariæ febris character et cu-
ra 154

Dictionarium botanicum 95

Didier Henr. obiit 724

Delatris, nouum plantarum ge-
nus 108

Dimsdale's, Thom. Schriften
über die Einpfropfung der
Blättern 226

Disa, nouum plantarum ge-
nus 114

Disandra, nouum plantarum
genus 111

Disdier, Franc. Mich. obiit
174

Divionensis acad. scient. et
artium thesis et praem. ad
ann. 1784 et 1785. 556 sq.

Dobson's, Matthew, Medical
commentary on fixed air 52

Dodecas, nouum plantarum
genus 111

van Doevert, mortuus 565

Doraenz, nouum plantarum
genus 653

Dorcas, animal in capite bo-
nae spei 583

Dryandra, nouum plantarum
genus 653

Dulcamarae virus in rheuma-
tismo 484

Duncan's, Andr. medical
theses with remarks 222

Duroia, nouum plantarum ge-
nus 110

Dysenteria epidemica, de ea
obseruata 524 eius causa

4 autumno a. 1779 in Celi-
lenti regione graeca 480
putrida, eius stadia et sym-
ptomata 520

E.

Ebeni ligni natura et omni-
ta 211

Ecchymoses in peccato et
signa 264

Echinus aculeis scepten-
ibus 321

Ehrhartia, nouum plantarum
genus 110. 585. 648

Ehrmann, Ioh. Christ. med.
et præxeos clin. prof. ord.
Argentorat. 172. 345

Ekebergia, nouum plantarum
genus 587. 651

Elater segetis, insectum 577

Electrica materies, eius insa-
guine humano natura et
ortus 18. phænomena, et
rum explicatio 196. 198

Electricitas, eius natura, effect-
uia et effectus in corpus hu-
manum 56 seq. virus fabri-
bus

- bris 57. vsus in variis mor-
 bis 57 seqq. in paralyse 6.
 8. 60. 225. de eius vsu me-
 dico cautelae 4. 6. 59 seq.
 eam applicandi methodi et
 machinae 59. atmosphae-
 tae, eius disquirendae mo-
 di expositioni praemium
 constitutum 561
 Electrometri optimi expositi-
 oni praemium dicatum 561
 Elementa corporum quaenam-
 fint? 93
 Elixirii guaiacini volatilis vsus
 in rheumatismo, de eo mo-
 nita 224
 Elsner, Christoph Friedrich,
 Beyträge zur Fieberlehre.
 1-3res Stück 208
 Emetica, eorum vsus in mor-
 bo spasmatico conuulsivo
 539. de eorum vsu moni-
 ta 428 seq.
 Emphysema cum hernia in-
 guinali curatum 10
 Ephemera febris 210
 Epidemia catarrhalis a. 1782.
 vid. Febris.
 Epidemiarum caussae et or-
 its 211
 Epidemica febris biliosa vid.
 Febris.
 Epidemici morbi aestiu a.
 1778 graffati 476. morbi
 biliosi in ditione Calma-
 riensi 1778 graffati caussae
 et curatio 582 seq. catar-
 rhales vid. Catarrhus.
 Epilepsia a retentione men-
 struorum, eius curatio 10.
 vterina sanata 664
 Epileptici, de iis obseruata
 28 seq.
- Equorum morbi cutanei 11.
 morbus catarrhalis 529
 Erica Sparrmanni, planta 387
 Eructa auenae grana excava-
 402
 Erysipelas, eius denominatio-
 nes variae et definitio-
 nes 417 seq. inoculationem se-
 cutum 10
 Escallonia, nouum plantarum
 genus 109
 Eschenbach, Christ. Gotthold,
 societ. oeconom. Lips. mem-
 brum 171. de liquoribus
 salinis officinarum eorum-
 que medicis virtutibus 543
 Esper, Eugen. Ioh. Christ.
 prof. extraord. Erlangens.
 172
 Espling, Ol. a Lipsica Lablo-
 now. societate praemium
 obtinuit 714
 Essentiae dulcis praeparatio
 482
 Euclæ, nouum plantarum ge-
 nus 115
 Eurya, nouum plantarum ge-
 nus 654
 Exanthematicarum febrium
 theoria 211
 Exanthematum repercusso-
 rum symptomata grauiora 9

F.

- Fabiae S. Ignatii virtus medi-
 ca 117
 Fabri, Gottl. Leber. tractatus
 de catalepsi 709
 Fabrorum morbi 516
 Faciei tumor saccosus singu-
 laris 395 seq.
 Fagraea, nouum plantarum
 genus 650
 Aaa 5
- Falco-

- Falconum et aquilarum diuisio 103. falconis brunii character ib. seq.
- Falkia, nouum plantarum genus 110. 648
- Febres, earum classis et character 153. continuae, earum ordo, genera et curatio 154. intermitentes et remittentes, earum cum morbis biliosis conuenientia 522. neruofae, in iis remedia 42. putridae, earum caufaa proxima 496. caufiae remotae ib. signa 497. curatio ib. seqq. per balnea 498
- Febris natura, ratio et effectus 209. vniuersalis eiusque species ib. seq. mutatio eiusque causa 209 seq. biliosa epidemica 429. eius stadia 426 seq. symptoma singularia 427. crisis et medendi methodus 428 sq. continuae aut intermitentes signorum, ex quibus, vtrum ea futura sit maligna, cognosci queat, expositioni praemium constitutum 556. epidemica catarrhalis a. 1782 grassata, eius natura et curatio 230 seqq. 233 sq. epidemica scarlatina vid. Scarlatina: intermittens in epilepsiam mutata 250. lenta, ei medendi methodus 664. ex-vleratione pedis sublata 7. miliaris ortus et ratio 492 seqq. diuisio 259. 261. epidemica, de ea obseruata 258 sq. 261. in terris pedemontanis 696. puer-
- perarum, de ea medicis 923. puerperalis, eius natura et causae 42 seq.
- Femoris caries lethalis tumor pemphigus hydroymaticus 663
- Herber, acad. imperial. pol. membrum et pri mineralogiae 345
- Ferri praeparata, de ea nitrita 527
- Figulorum morbi 514
- Eilicis radicis virus antebac- ticus 389. 492
- Finke, Leonh. Lud. de morbis biliotis anomaliis 425
- Fischer Gottingae Med. Pat. 723
- Fistula ani, de ea monitis lacrymalis, de ea obliterans 32
- Flessingenis societas scient. vid. Vleissingeni
- Florae Russicae institutius ac editio indicatur 233
- de Florencourt, a societ. scient. Gottingensi premium accepit 554
- Floyer's, Ioh. Abhandlung der Engbrüstigkeit 406
- Fomentationum frigidum capitum virus in apoplexi 474
- Fonticuli virus in ulceribus; 39
- Forcipis in arte obliterans virus dubius redditus 519
- 521
- Forficis incisoriae virus et variarum formarum quod ad operationes expeditum praemium constitutum 33
- Formicæ, earum acidus pa-

- paratio et proprietates 84
 seq. aether 85. in spinis
 mimosae habitantes 121
Forsteria, nouum plantarum
 genus 114
Fothergilla, nouum planta-
 rum genus 112
 Frank, Ioh. Peter, med. prof.
 Göttingens. 564. *System der
 medicinischen Polizey* 1-3ter
 Band 243
 Franzius, Ioh. Geo. Fr. editu-
 rus est Flav. Vegetii mulo
 medicinam 349. item Q. Ser.
 Samonici de medicina pae-
 cepta ib. item Aemil. Ma-
 teri de herbarum virtutibus
 ib. Collegii medici Nan-
 ceiani socius 723
 Frits, Paul. ab acad. imperial.
 scient. Petropol. praemium
 accepit 550
 Frontis os vid. Os.
 Frumenta a curculione gra-
 nario tuendi modus 73.
 eorum conseruationis et
 aduersus insecta defensio-
 nis optimi modi expositio-
 ni praemium constitutum
 560
 Fuchs, med. prof. extraord.
 Lenens. 564
 Furetiensium acidularum ana-
 lysis et usus 447 seq.
 Fulgoris effectus singulares
 10
 Fulmina, qua ratione circa ea
 versandum? 60. ea auer-
 tendi artificium ib.
 Fungi, de eorum disquisitione
 monita 272 seq. eorum
 usus noxi historiae 258 seq.
 Farni chemici noui structura
 et usus 159 seqq. 323 seq.
- G.**
Gabler, Matthias, physic. et
 oeconom. prof. Ingolstad.
 170
Galaxia, nouum plantarum
 genus 652
Gallinarum affinitas cum pe-
 coribus 466
Gallisch, Frid. Andr. med.
 prof. extraord. Lipsiens.
 174. obiit 176
Galopina, nouum plantarum
 genus 646
Gangraena, in ea remedia 34
Gardenia, nouum plantarum
 genus 110. eius character
 genericus 637 seq. specie-
 rum enumeratio 638. Roth-
 mannia 62. 638
Gattenhof, G. M. Inflammatio-
 nis therapia diss. inaug. 687
Gatterer, Chph. Wilh. Iac.
 breuiarium zoologiae. P. L.
 290
Gaubs, Dau. Hier. *Anfangs-
 gründe der Krankheitenleh-
 re des Menschen* 712
Gehler, Io. Car. professor pa-
 thologiae publ. ordin. 713
Gemelli monstrosi 10
Genae tumor singularis san-
 tus 4
Generationis theoria 656
Genistae cinerum usus in hy-
 drope 8
Genitalium virilium abscissio
 feliciter sanata 671
Gentiana saxosa, planta 199
Genu tumores albi, eorum na-
 tura, distinctio et ortus 39
 seq. iis medendi methodus
 40. de iis obseruatio 217
Geiophyllis, nouum plantarum
 genus 110. 647

- de Ginetti, Wilh. Ios. anat. et physiol. prof. Colon. Agripp. 172
- Giseke, Paul. Dieter. societ. oeconom. Lips. socius 345
- Glaser, Ioh. Frid. metallicarum rerum Consiliarius Gotha-nus 172
- de Gleichen, Russworm dictus, Guil. Frid. eius obitus 347. scriptorum index ib.
- Glirium ordo, genera et species 101 seq. 293
- Gobius strigatus et ocellaris, pisces, eorum differentia specifica 308
- Gomozia, nouum plantarum genus 109
- Gonocarpus, nouum planta-rum genus 652
- Gonorrhoea venerea, de ea monita 225. eius species 250
- Gossypii carminatio cur insalubris? 503, 516
- Göttingensis societ. reg. scient. theses et praem. ad annos 1783, 1784 et 1785 169, 554
- Gratiolae usus in febre inter-mittente 490
- Grauditas singularis 251. va-ginalis 256. innuptarum, eius iura 246
- Greding, Ioh. Ernst, Vermisch-te medicinische und chirurgi-sche Schriften 24
- Grimm, Ioh. Friedr. Carl, Hippocratis Werke übersetzt, 1ster Band 325
- Gruner, societ. scient. Vlissingen. socius 564 Auleitung Arzneyen zu verschreiben 708
- Gualandris, Angel. lauen odeporeiche 136
- Gummi guaiaci virus in peda-gra 251
- Guitauia, nouum plantarum genus 113, 119
- Gutturis morbus periodicus quotannis rediens 657, 659 curatio 659
- Gypsariorum morbi 314
- H.
- Haartmann, Io. I. Scaphiae morborum Pana IV 150
- Haase, Io. Gottlob, Cerebri neuorumque corporis hu-manani anatomie repertus 233. Prof. Anatomiae publ. u-din. factus 713
- Hafniensis societ. reg. scient. thes. et praem. ad ann. 1783 168
- Haller, Albert. de partium corporis humani praecipuorum fabrica et functionibus Tom. III 11
- Harger, Io. a societ. scient. Seelandica Vlissing. pri-mum accepit 344
- Harlemensis societ. scient. theses et praem. ad ann. 1783, 1785, 1786 et 1788 560 seqq.
- Harmant, collegii med. ita, Nanceiani praeses 344
- Hartogia, nouum plantarum genus 109
- Hebenstreit, Ern. Beni. Gert. societ. oeconom. Lips. mu-brum 171
- Hedin, Swen Andr. Alsted collegii med. Holmense 172
- Hedwig

- Hedwig, Io. societ. oeconom. Lipsiens. membrum 170. ab acad. imperial. scient. Petropol. praemium accepit 164. fundamentum historiae naturalis muscorum frondosorum, Pars I. II 282
 Hedyalarum vespertilionis et gyrans 125
 Heidenstam, Regis Suec. arachnater 172
 Heis, Io. Wilh. med. Hippocraticae prof. Coloniens. 172
Hellebori albi radicis fibrarum corticis vis et efficacia in melancholico - maniacis et epilepticis morbis 25 seq.
 Hellfeldt, med. prof. extraord. lenens. 564
Hemimeris, nouum plantarum genus 112
 Hennert, Io. Frid. ab acad. imp. scient. Petropol. praemium accepit 550
Hepatis magna pars abscissa sine villa noxa 669
 Hermann, Io. chem. botan. et materiae med. prof. Argentor. 563. Tabula affinitatum animalium 456
Hermaphroditia viris addenda 476
Hernia abdominalis incarcерata sanata 401. inguinalis congenita, eius historia, ortus et icones 237 seq. herniarum incarceratarum observationes 670 seq. spuriarum species 220. herniae singularis spuriae operatio 670
Herpetis species diuersae et natura 37 seq.
 Hewson, Will. vom Blute 711
Hippocratis Werke übersetzt von Joh. Friedr. Carl Grimm, 1ster Band 325
Hippopotamus, de eo veterum cognitio 633 seq. amphibius, animal 401
Hirundinum affinitas cum reliquis avibus 466 seq.
Hoffmann, Ant. eius obitus 171 seq.
Hoffmann, Chph Ludwig, vom Scharbock, von der Luftseuche etc. 432
Home's, Francis Clinical experiments, histories and dissections 41
Hornstedt, iter. in Indias orientales historiae naturalis caussa instituit 349
Houenia, nouum plantarum genus 647
Houstoun, Gul. plantarum in America collectarum icones 310
Hudsonia ericoides, planta 387
Humeri luxati modi seu ratio et diagnosis 423 seqq. ea de re obseruationes variae 424 seqq. muscularum actio 423
Hunter, Guil. mortuus 346
Hydnora, nouum plantarum genus 649. africana 198
Hydrocele caustico sananda 388. cystica, de ea observata anatomico - practica 24 seq.
Hydrocephali interni genera et curatio 225 seq. observatio 479
Hydrophobia, ei medendi methodus 670. medendi methodi

- methodi expositioni praemium constitutum 338. de ea eiusque curatione monita et obseruata 547 seq. conlectaria 201. in ea remedia varia 948 remedium specificum 548 seq. intra duos dies funesta 200 seq.
- Hydrophylax**, nouum plantarum genus 109
- Hydrops**, eius casus et curatio 661. in eo remedia 50. a steatomate omenti 218. cerebri 480. articulorum vid. *Articuli*.
- Hygrometri emendationis modo praemium constitutum** 168
- Hymen** in grauida oclusum partus difficilis causa 5
- Hypersarcotis** vid. *Caro fuscogoa*.
- Hypocondriacorum affectum caussa** 520
- L
- Icteri cauffae** 220
- Ignatia**, nouum plantarum genus 109. amara, eius virtus medica 117
- Ignis**, eius naturae expositioni praemium constitutum 169. theoriae expositioni praemium dicatum 561. vt elementum, de eius effectibus conjecturae 94. elementaris, eius theoria nova 678 seqq.
- Index scriptorum phys. medic. anni 1778** 352
- Indicis script. phys. med. in ann. 1775. suppl.** 179. 350
- Indias orientales iter facientium sanitatem conseruandi modi expositioni praemium constitutum** 363
- Infans de formis** 144
- Infantum educatio physica** 246. educationis physicae in Gallia optimae methodi expositioni praemium constitutum 341. infantum natos tractandi ratio 413. neonatos, mortui vel ad vitam reuocandi methodus 11. 263
- Inflammatio**, eius emulsa proxima 684. therapeia 67. indicationes generales speciales ib. seq. de ea cura monita 33
- Ingolstadiensis academiarum medicinae** 170
- Inocarpus**, nouum plantarum genus 651
- Inoculatio variolarum domata** 478. defensa 487. cum praestantia 328. cum hæc tantia scripta varia 567 seq. de ea obseruatione gallica 261
- Insania**, de eius natura, similibus, causis et prædicatione 699
- Insecta** radices cerealium et rodentia 74. cerealibus per pullulanibus eorumque dicibus infesta 196. 384. 587
- Intestinorum vulnus per inflammationem prægnatum sanatum** 670
- Journal de medecine chirurgie, pharmacie etc.** Tome XLIX et L 3. Tome LII 254. Tome LIII et LIV 518. Tome LV et LVI 671
- Ipecacuanhae radix** 330. physica

psychotria emetica? 116.
an ex aliis plantis? 120
Inabilitatis distinctio 208
Ilichias, eius diagnosis, cauillae
et curatio 48 seq.

Iichuriae species, de iis mo-
nita 49

Iua annua, planta 275
Iuglans Americae borealis et
alba, de iis obseruata 400
Ingermannia pusilla seu bar-
bata, muscus 279 seq. pal-
mata 280

longia, nouum plantarum ge-
nus 114

Juniperi baccae, ex iis spiri-
tum obtainendi modus 73

Indamond's, I. O. Account of
the methods pursued in
the treatment of cancer-
ous and scirrhouis disor-
ders cert. 420

K.

Kammeijer, Gottlieb Henr.
K Coniliarius status Chilo-
ni 171

Kemme, Jo. Christl. de hy-
drophobia eiusque specifi-
co, meloë maiali et pro-
scarabaeo 547

Keura, nouum plantarum ge-
nus 649

Kloßner, Cosm. Damian. pra-
xeos med. prof. publ. In-
golstadt. 170

Knappe, Chph. anat. prof. in
collegio medico chirurg.
Berolin. 564

Koeßlin, Car. Henr. mortuus
348

Kongl. Svenska Vetenskaps
Academiens Handlingar för
Aor 1776. Vol. XXXVII.

61. för Aor 1777. Vol.
XXXVIII 195. för Aor 1778.
Vol. XXXIX 387. för Aor
1779. Vol. XL 579

Krause, Car. Christ. Facult.
medicae Senior 714

Kriebelkrankheit 531 seq.
Kühn, Car. Gottl. Prof. medic.
P. Extraordin. 714

*Kurze Nachricht von der epi-
demischen Schnupfenkrank-
heit* 1782 230

L.

Labium leporinum congeni-
tum duplex et complica-
tum 146

*Labri scari piscis ruminatio du-
bia* 472

*Laetæae congestionis lethalis
casus* 524. depositionis chro-
nicae sanatae casus 528

Laetæi tumores, de iis obser-
uationes 672

*Lanae carminationis insalubri-
tas* 503

Landais, a societ. reg. med.
Parifina præmium accepit
166. 338

Landriani, acad. reg. scient.
Parisienis membrum 345

Langguth, Gen. Aug. obiit
175

Langguth, Io. Frid. Diff. histo-
riam catarrhi epidemici a
1782 fistens 331

Lanionum morbi 501. 516

Lapidum cancrorum vsus con-
tra venena acida 660. citra-
torum vsus exiguis seu nul-
lus 66

Lapis mutabilis vid. *Oculus
mundi*.

Laryngis

- Laryngis structura in auibus
 464. vulnus sanatum 669
 de St. Lazare, Berthelon vid.
 Berthelon.
- Ledi palustris vsus in lepra
 585 seq.
- Leipziger Magazin zur Natur-
 kunde, Mathematik und
 Oekonomie. Jahrgang 1781
 v. 1782 313
- Lentin, Poliater Lüneburgens.
 565. vertit Sarcone von den
 Kinderpocken 689. et Da-
 milano vom Friesel 696
- Leonhardi, Joh. Gottfr. anat.
 et botan. prof. publ. Wit-
 tenberg. 173
- Lepus. animalium genus, eius
 species 296 seq. species
 nouae 293. variabilis; eius
 descriptio et patria ib. seq.
 tolai 295 seq. lepores hy-
 bri in Russia 294. leporum
 quotannis bis velleris muta-
 tionis ratio et cauffae 294
 seq.
- Leske, Nathan. Godofr. com-
 mentarios hos continuatu-
 rus 177. edit promptuarium
 Lipsicum 313
- Leveling, Henr. Palmat. anat.
 chir. et institut. med. prof.
 publ. Ingolstad. 170
- Lewis, Wilh. mortuus 174
- Lexicon chemicum 77
- Licuala, nouum plantarum
 genus 654
- Lienis fissurae vt cauffa mor-
 tis subitae 64
- Lieutaud's, Joseph. Zerglie-
 derungskunst I u. 23er Band
 240
- Ligna colubrina, eorum diffe-
 rentia 117
- Lignum Rhodium non a co-
 voluulo scopari? 116
 stercoris; eius in Jana visu
 649 seq.
- Lindera, nouum plantarum
 genus 653
- Lingua stupendae molis 149
 eius tumor cysticus excep-
 tatus 673
- a Linné, Car. termini bo-
 nici, per Paul. Dietz. G.
 seke 104. Supplementum
 plantarum systematis Ve-
 getabilium Editionis XII
 106
- Liptiae societatis scient. Juh-
 nouianae theses et praes.
 ad ann. 1782 et 1783 163
 334. ad ann. 1784 714
- Liquor salinus Hoffmanni,
 eius praeparatio et inno-
 543 seq. vires et effici-
 545. Ludwigii, eius pra-
 paratio et virus 545 seq.
- Lithanthracum in Anglia ma-
 ta 63. 72. eos cibis
 modus 67. 75
- Lithontriptica remedia 51
- Lithotomia, de ea obser-
 54 seq. 667. eius methodus
 263
- Lobelia columnea et fengi-
 nea 126
- Lobstein, patholog. prof. Ar-
 gentor. 563
- Lolium temulentum v. canis
 morborum 542. eius ef-
 fectus ib.
- Lophius barbatus, noui spe-
 cies 585
- Lorry, Car. mortuus 34
 eius scripta ib.
- Lotricum morbi 503

- Lucis natura et virtutes ad vi-
 sum 413
 Lugdunensis acad. scient. et
 artium thesis et praem. ad
 ann. 1784 559. thesis in
 annum 1785 720
 Ludwig, Christ. obiit 566
 Ludwig, Christ. Frid. Progr. de
 suffusionis per acum cura-
 tione 332
 Luxatio humeri vid. *Humerus*.
 Lymphaticorum vasorum per-
 scissorum sanatio 216
- M.
- Macquer, Peter Joseph. mor-
 tuus 566. *Chemisches Wör-
 terbuch. Uebersetzt und ver-
 mehr von Leonhardi 1ster
 Theil 77*
 de Magellan, J. H. *Essay sur
 la nouvelle theorie du feu
 elementaire et de la cha-
 leur des corps 678*
 Magistratum cura circa graui-
 das et infantes spurios 246.
 circa alimenta ib. seq.
 Magnesia nigra, eius natura
 88 seq. nitri, de ea obser-
 uata 200
 Magnetismi animalis ratio 527
 Manimae, aduersus earum
 scirrum et abscessum re-
 media 421. carcinomaticae,
 de iis obseruata 217
 Maniacae sectio 249. 253
 Maniaci, de iis obseruata 27 sq.
 Maniae definitio et caussae
 685. a frigore ortae casus ib.
 Mannings, Henry, modern
 improvements in the Practi-
 ce of Surgery 419
 Manus digitii medii extensor
 proprius 146
 Manutupratio, eius antiqui-
 Tom. XXV. Pars IV.
- tas 473. puellarum iunio-
 rum 475
 Marchantia polymorpha, mu-
 scus 271
 Marcus, Israel, Consiliarius au-
 lae et archiater Bambergens.
 172
 Maret a societate medica Pa-
 risina praemium accepit
 716
 Margaritaria, nouum planta-
 rum genus 115
 Marggraf. Andr. Sigm. obiit
 176
 Marigues, a societ. reg. med.
 Parisiensium praemium ac-
 cepit 166
 Massiliensis acad. scient. the-
 ses et praemia ad ann. 1773.
 1774. et 1775. 164
 Mallonia, nouum plantarum
 genus 110. 651
 Mauritia, nouum plantarum
 genus 115. flexuosa 126
*Materialien für Gottesgelahr-
 heit und Religion. 1ster
 Band 472*
 Matrimonia ineundi ratio, de
 ea monita 245
 Maxillae inferioris spasmodus le-
 thalis 482
 Medicamentorum emendatio-
 nes variae 405
 Medicinae status Monasterii
 emendatior 433. clinicae
 elementa 328
 Melaene, morbus 45
 Melancholici, de iis obserua-
 ta 27 seq.
 Meloes maialis vis stimulans
 482. eius et profcarabaei
 virus et effectus in hydro-
 phobia 547 seqq. iis vtendi
 modus 549
 Menstruorum suppressio, in ea
 BBB romedia

- remedia eorumque effectus 51
Mercurialium vsus in hydrophobia 548. noxa in cancro 394. vaporum noxa et curatio 512
Mercurius, eius vsus in colico morbo noxiis 6. eum in morbis venereis adhibendi methodi variae 254 seq. 257. eius in venereis exsudationis signa 229. dulcis, eum via humida praeparandi modus 390. eius vsus in morbo spasmodico conuulsu 540 sublimatus, eius vsus externus in morbo cutaneo 223 seq.
Merrem, Blasius, vermische Abhandlungen aus der Thiergeschichte 100
Mersa post quatuor horas in vitam reuocata 10. mersos in vitam reuocandi ratio 485. 488
Metalliforum morbi eorumque caussae 508 seqq. curatio 511 seq.
Metallum Sinense (Pak Fong) 62
Metzgers, Joh. Dan. Vermixte medicinische Schriften I und 2ter Band 248
Meyers, Joh. Chph. Andr. Abhandlung vom Gehirn, Rückmark und Ursprung der Nerven 156
Mezler a societate medica Parisina praemium accepit 715
Micheliz, Anton. scrutinium hypotheseos spirituum animalium 674
Miliaris materiae et febris ortus 492 seqq.
Milites, eos ad partibus iubos prae disponentes curiae 496 seq.
Millingtonia, nouum plantarum genus 112
Mimosae species variæ, de iis earumque via obseruata 121
Mineralium collectiones variæ 140 seq.
Mineralogicae observationes 321 seq.
Mnium pellucens, musca 270
Mönch, Conrad. botan. prof. Cassell. 172. Bemerkungen über einige einfache und gesammelte Arzneymittel 405
Moennich, Leonh. Frid. Consiliar. superior retum montanisticarum Berolin. 564
Mohrenheim, Russ. Imperat. Consiliar. stolicus, prof. die et artis obstetr. 564
Molybdaenae examen 56 natura 142. membranæ nitentis examen 399
Monro, Alexand. sen. brevia vitae descriptio 213 sq. Sämmliche Werke physischen und chirurgischen hales 212
Monspeliensis scient. thesis et praem. in. ann. 1785. 721
Monstra bina 253
Monstrofi gemelli 10
Montalbanensis acad. scient. thesis et praem. ad. ann. 1783. 560
Montes, eorum horum trorum ope dimenno 15 seq. circa Blankenburgi, eorum natura et memorabilia 321 seq. in quo

- tu Koburgensi, eorum stru-
 tura 324. varii marchiae
 taroilineae 137. basaltici,
 eorum ortus vulcanicus 314
 seq. stratosi, de eorum na-
 tura monita 317. montis
 ad pagum Friedelshausen
 in ducatu Meiningensi na-
 tura vulcanica 319
 de Montgolfier, fratres, ma-
 chinarum aërostaticarum
 inuentores 558 seq.
 Montinia, nouum plantarum
 genus 115. 649
 Morbi, eorum classes et or-
 dines 151 seqq. noui ortus
 caussae 211 seqq. singularis
 historia 526. nigri obser-
 uatio 486. nigri Hippocra-
 tis distinctio, diagnosis et
 caussae 45. sedes et crisia
 46. curationis ratio ib.
 biliosi anomali vid. *Bilioſi*
 Morbilli, de iis monita et re-
 gulae 45 seq. iis demortui
 casus et sectio ib. seq.
 Morbus singularis dolores acu-
 tos faciei vagos fistens 7.
 de eo monita 9
 Morgenbesser, Mich. obiit
 365
 Mortis subitae inter febrem
 securae bini casus 64
 Morus rubra Americae septen-
 trionalis, eius vsus 67
 Moschi vsus in spasmis 488
 Müllera, nouum plantarum
 genus 114. moniliformis
 124
 Mumsen, *Nachricht von der epi-
 demischen Schnupfenkrank-
 heit* 1782. 230
 Murray, Jo. Andr. Reg. so-
 ciet. med. Parisienſ. et acad.
 scient. Nanceiens. seclus
170. Consiliar. ab aula Re-
 gis Angliae 172
 Mus, animalium genus, eius
 ordinum seu phalangum et
 specierum expositio synopti-
 ca 297 seqq. species variae
 mutatae 102. mures cicares
 eorumque fertilitas 103.
 cauda conpari ib.
 Musca pumilionis in culmis se-
 calis 399 seq.
 Muscarum laruae ex homine
 expulsae 389
 Masci, eorum definitio 287.
 distinctio 288. frondosi,
 eorum florum, fructuum et
 seminalis propagationis ra-
 tio 283 seqq. generum dispo-
 sitio methodica 288 seqq. se-
 minum ratio 287. corsici
 vsus anthelminticus 525
 Musculorum hominis historia
 234 seq. caui oculi recen-
 sio 236
 Musculus lumbaris internus,
 de abscessibus in eo obser-
 uatis 30. vteri orbicularis
 479
 Murilia, nouum plantarum ge-
 nus 114
 Myristica, nouum plantarum
 genus 112
 Myrofima, nouum plantarum
 genus 108
 Myroxylon, nouum plantarum
 genus 111
- N.
- N**anceiani collegii reg. medi-
 ci theſis et praem. ad ann.
 1784 342
 Nandina, nouum plantarum
 genus 648
 Narium haemorrhagia, in ea
 Bbb 2 ligata

- ligatura extremitatum per-
 riculos 523
 Naturum, de eo obseruata 7
 Naturae vires in abigendis
 morbis 7
 Naturalis historiae status post
 Aristotelem 595 seq.
 Naturalium rerum collectio-
 nes variae 140 seq.
 Nebel, Christ. Ludov. obiit
 176
 Needham, Joh. Tuberville
 obiit 176
 Nephritis ulcerosa sanata 672
 Nerueum fluidum, eius in
 encephalo secretio negatur
 675. num ex motu muscu-
 lari cognoscendum? 676.
 num electricae sit naturae?
 677
 Nerui, eorum anatome 238
 seq. structura et usus 156
 seq. intercostalis in homine
 descriptioni optimae pre-
 mium constitutum 555. eius
 dem in animalibus, v. c. si-
 mia, cane cet. descriptioni
 praemium dicatum 555. tho-
 racis et abdominis, eorum
 tabulae 242
 Nervosae febres vid. *Febris*
 Nervosi systematis ratio et
 functiones 522
 Nielsen Pet. Matth. a societate
 medica Parisina praemium
 accepit 715
 Nigrina, nouum plantarum
 genus 653
 Nitrum, de eo obseruata 199.
 in puteo reperiendum 200.
 depuratum, eius usus in vl-
 ceribus dubius 36
 Nosologici systematis utilitas
 et ratio 682 seq.
 Nürnberg, Christ. Frid. anat.
- et botan. prof. ord. Wiss-
 berg. 173
 Nutritionis phaenomenorum
 explicacioni praemium con-
 stitutum 162
- O.
- Oculorum anatome 412
 cavitatis musculi 236. mor-
 bi eorundemque remedia
 411. 414 seq. morbus inga-
 laris scabie infira sanata
 69 seq.
 Oculus mundi, lapis 207
 Oehme, Car. Joseph. obiit
 176
 Oesterreicher, Joseph Maria,
 analyses aquarum Buden-
 sium 438
 Oleum amygdalarum, de eo
 monita 406. ricini, eius
 virtus purgans et antihel-
 mintica 4. 5. terebinthina
 vid. *Terebinthina*.
 Olliiff, Thom. a societe no-
 dica Parif. praemium ac-
 pit 715
 Omenti steatoma causa by-
 dropis 218
 Opificum morbi 501 seq.
 Opii usus et effectus in la-
 venerea 402 seq.
 Opuntiae foliorum usus in de-
 loribus podagrīcī 260
 Orixa, nouum plantarum ge-
 nus 653
 Ossis frontis laesiones, de ea
 obseruata et monita 396
 Ossium incrementum pro-
 magnum 258. morbi ad
 chylosin vergentes 63.
 necrosis, de ea obseruata
 422. faciei in animalibus
 variae structuræ usus in in-
 tellectum 143

Oalgiae ab vlcere veteri sicato sanatio 668

Othera, nouum plantarum genus 652

Ouium morbi quidam eorumque remedia 316. morborum aestatis tempore oriundorum iisque medendi methodi-expositioni praemium constitutum 167

Ouum gallinae, de eo obseruatio singularis 8

Oxalis, planta, eius speciem numeratio 644 seq.

P.

Pallas, Petr. Sim. nouae species quadrupedum e glirum ordine 292. Floram Russicam et Sibircam editurus est 348

Pallasia, nouum plantarum genus 111

Palpebrae superioris laxitas, in ea vnguentum 414. palpebrarum excoriatio et exulceratio, in ea remedia ib. seq.

Paludes vni oeconomico appetandi modus 65

Panaritium siccum arthriticum 251

Paracentesin instituendi modus 218

Paralycis, in ea remedia 48

Parilinae acad. reg. chirurg. theses et praem. ad ann.

1784 et 1785. 336 seq.

acad. reg. scient. theses et

praem. ad ann. 1783 et

1785. 165. 555 seq. facultatis medicae praemium

ad annum 1784. 718. socie-

tatis reg. medicorum theses et praem. ad ann. 1782 et 1784. 166 seq. ad ann. 1783, 1784 et 1785. 338. 340 seq. 556. 715 seq.

Partus difficilis, de eo obseruatio 4. ob vaginam hymene occlusam 5

Pectoris ecchymoses ut signa 264. vulnus sclopetarium 30 seq.

Penis inferius perforatus num ad generationem aptus? 252

Pericranium, sub eo extrauasatio sanguinis 31

Periplöcae indicae radix ipacacuanhæ substituenda 637

Peruuianus cortex, eum in febribus intermittentibus exhibendi rectum tempus 42. eius usus antispasmodicus et antiepilepticus 4. 8. usus in hemicrania periodica 8. ruber, eius usus et effectus 330. usus in febribus intermittentibus 329 seq.

Pestis, de ea obseruata 481. contactu propagatur ib.

Petropolitanae acad. imperial. scient. theses et praem. ad ann. 1783 et 1784. 161 seq. 550. ad ann. 1785. 550 seqq.

de la Peverriere obiit 723

Pfeffinger, Ioh. obiit 174. eius scripta 723

Phalli mukulim natura et usus 122

Pharmacologicae obseruaciones 489

Pharmacopoea Suecica 155

Pharmacopolarum morbi 515

Bbb 3 Phle-

- Phlogiston quid sit eiusque
 effectus 94. eius in aquis
 rationem et praesentiam de-
 tegendi modus 441
 Phthisis, eius signum et caussae
 685. curatio per venaese-
 ctionem 218. pulmonalis,
 eius natura 7. ad eam dis-
 positionem indicantium si-
 gnorum expositioni prae-
 mium constitutum 339. in
 ea remedia diiudicata 44.
 pulmonalis montana 510.
 tuberculosa, eius curatio
 262
 Pictorum morbi 514
 Pierre obiit 724
 Pili ex abdominali tumore
 extracti 673. albi cur ani-
 malibus quibusdam hieme
 succrescant? 295
 Pinus abies, eius morbus sin-
 gularis 63 seq. viminalis,
 arbor 205
 Piper cubeba, planta 116
 Pisces, eos dimidiendi ratio-
 307. eorum species nonnul-
 lae nouae 308
 Pistorum morbi 502. 516
 Planer, med. prof. Erfordiens.
 345
 Plantarum genera noua con-
 stituendi regula 107. ge-
 nera noua eorumque cha-
 racteres 108 seqq. 646 seqq.
 genera mutata 127 seqq.
 species nouae 115 seqq. 132.
 mutatae 131 seqq. icones
 268. in America meridio-
 nali collectarum icones 312
 seq. cognitio qualis ad soli
 indolem cognoscendam de-
 ligenda? quaestioni expli-
 cationi praemium constitu-
 tum 335. partim natu-
 rum vera origo 318. pabu-
 larium cultura 315. 318.
 pabularium culturae op-
 mae expositioni praemium
 dicatum 336. Saecula vi-
 num adiustum praebens
 73
 Platel, Car. Godofr. obit
 346
 Platina, eius natura 206 seq.
 cum ea instituta experi-
 mента chemica 206. super
 eius solutio[n]e et fusione
 experimenta chemica 141
 seq.
 Plaz, Ant. Guil. mortuus
 566
 Pleuritidis spuriae symptoma-
 ta, ortus et remedia 42
 Pleuronectes mancus, p[ro]p[ter]a
 308
 Ploucquet, Wilh. Gottfr. med.
 prof. ord. Tubingens. 174
 Plumbago vid. *Molybdæu*
 Plumbi vaporum noxa 511
 Plumbiforum morbi 516
 Politiae medicae sistema 244
 Pollia, nouum plantarum ge-
 nus 647
 Polynemus plebeius, p[ro]p[ter]a
 309
 Polyporum in sanguine orru
 et natura 17
 Polypus vteri permagnu[m]
 3
 Pommereulla, nouum plan-
 tarum genus 109
 Portatores iridis, animalia
 marina 320
 Pringle, John, mortuus
 175
 Prochaska, Geo. anat. prof.
 Pragensi. 171

Proteae, planteae, character genericus 639. specierum enumeratio ib. seqq. species noua sceptrum Gustavianum dicta 196
Prunorum fructorum effectus noxxii 526

Psychotria emetica an sit ipecacuanha? 116

Prisanae Caraibensis vsus in morbis venereis 519

Pubis ossium symphyseos effectio vid. *Synchondrocome*

Puerperarum febris vid. *Febris*.

Pulmonis suppuratio 660. substantiam penetrans vulnus sclopetarium sanatum 30 seq.

Pulsus peculiaris ratio in asthmatico 220

Puluerem Algerothi praeparandi modus 393

Pupillae synizesis 401. artificialis ratio ib. 581 seq.

Pns, de eius ortu monita 23. in abdomine puerperae inventum ex lacte repulso oriundum 672

Putredinis animalis caussae, natura et effectus 21

Purridae febres vid. *Fibres*

Putridorum morborum caussae et effectus 21. in militibus caussae praedispontentes 496. signa 497. curatio ib. seq. per balnea 498

Pyroforum conficiendi methodus 6 seq.

Q.

Quassiae amarae vsus, de eo monitum 119

Quercinum lignum optimum ad aedes obtinendi modus 67

Quernorum teneriorum cortex vsus antisepticus 498. 501. 516

R.

Rabies canina, de ea obser-vata 658

Radermachia, nouum plantarum genus 72. 649

Radix plantarum, de eius no-tione monita 323

Raiarum cum squalis affinitas et singularia 470 seq.

Ramazzini, Bernh. *Abhand-lung von den Krankheiten der Künftler und Handwerker*: I und 2ter Band 500

Ranula duplex connata et sa-nata 32. calculum conti-nens lanata 531

Ratet, animal 198

Raulin Ios. obiit 725

Raymond, a societ. reg. med. Parisina praemium accepit 339

Reconualescentia quid? g. de ea monita 8 seq.

Richel, Io. Dan. mortuus 177

Reitemeier, a societ. reg. sci-ent. Göttingensi praemium accepit 554

Reneaimia, nouum plantarum genus 108

Renaudin Frang. Ant. obiit 724

de Rettberg, Jonas Christ. a societ. reg. scient. Göttingensi praemium accepit 169

Retzia, nouum plantarum ge-nus 109. 646

Rebb 4 **R**etzius,

- Reitius, Andr. Ioh. histor. na-
 tural. prof. Lundinens. sub-
 stitutus 172
 Reus, C. F. Dictionarium bo-
 tanicum 95
 Reuss, Aug. Christ. Beschrei-
 bung eines neuen chemischen
 Ofens 159
 Reuss, W. mortuus 174
 Rhabarbarum ob gypsum no-
 xiun 406 martiatum, eius
 praeparatio et usus 480 seq.
 Rhetorum morbi 507
 Rheum martiatum vid. *Rha-*
barbarum
 Rheumatismus epidemicus
 a. 1782. in Flandria grassa-
 tus 521
 Rhinoceros bicornis 400
 Rhododendri usus in dolori-
 bus rheumaticis 664. chry-
 santhis usus dubius. 47
 Richter, Gottlieb Aug. Con-
 filiar. ab aula Regis Angliae
 172
 Ricini oleum vid. *Oleum*
 Ridiger, Anton. obiit. 565
 Roederer, anat. et chir. prof.
 ord. Argentor. 563
 Roloff, Decanus collegii su-
 perioris medici Berolin.
 564
 Rothmannia Capensis, nouum
 planarum genus 62 seq.
 Rothomagensis acad. reg.
 scient. theses et praem. ad
 ann. 1783. et 1784 557
 seq.
 Rottböllia, nouum plantarum
 genus 109
 Rousseau, Ludov. chem. et hi-
 storiae natural. prof. Ingol-
 stad. 170
 Roux, a societ. reg. med. Pa-
 risina praeium accept
 338
 Rubiae tinctorum usum me-
 struorum suppressione 51
 Rupinia, nouum plantarum
 genus 115
 Russelia, nouum plantarum
 genus 110
 Russicus morbus vid. *Fatu-*
epidemica
 Russworm vid. de Glinches
- S.
- Sabadillae seminis usus et
 dolis aduersus vermes 666
 usus in epilepsia ib.
 Sabinae usus in scorbuto 436
 seq.
 Sal marinum decomponendi
 et ex eo alcali purum ex-
 trahendi modi expositioni
 praeium constitutum 165.
 555. ammoniacum vid. *An-*
moniacum
 Salamandra aquatica deglu-
 ta 262
 Salia, eorum in aqua natura
 445 seq. noxa in ventrici
 li inflammatione 686. neu-
 tra, de eorum decomposi-
 tione ope calcis et fumi
 experimenta 584
 Salini liquores officinalis
 vid. *Liquor*.
 Sanchez, mortuus 565
 Sandifort, Eduard. obser-
 vationes anatomico patholo-
 gicae Liber IV. 143. &c.
 Scriptio muscularum homi-
 nis 234. icones hernie
 inguinalis congenite 27
 Sanguinis in vase visi homi-
 nis et animalis fluida
 quantitas et indoles differ-
 entia

- In 12 seq. arteriosi a veno-
 so differentia dubia 13. co-
 loris in homine et anima-
 libus discriben 13 seq. ex
 vena emissi coagulationis
 ratio 15 seq. in variis mor-
 bis in vasis coacti et dissolu-
 tui ratio 16 seq. calor va-
 rius 17. electrica materies,
 eius natura, ortus, effectus
 et vsus 18. cruris particu-
 larum et motus ratio 19.
 cruris globulorum indeles
 et figura 20. elementa 20
 seqq. alcalescentis seu pu-
 trecentis caussae, natura
 et effectus 20 seq. acoris
 ratio et effectus 21 seq.
 seri differentia et coagula-
 tionis ratio 22. crustae
 pleuriticae originis ratio 22
 seq. sero affines succi ani-
 mali eorumque natura 23.
 extravasatio sub cranio sine
 fissura vel fractura eiusdem
 671. profluitum per vre-
 thram 31
- Sanguis draconis, resina arbo-**
 rum 120
- Sanguisugarum vsus 656.** in
 parte affecta applicatarum
 vsus in morbis variis 518.
 530
- Santalum rubrum ex quanam**
 arbore? 120
- Sapo, eius vsus in curatione**
 calculi vescae dubius 203
 seq.
- Sapones acidi, de iis optimae**
 tractationi praemium con-
 stitutum 342. 557
- Sarcone Mich. von den Kin-**
 derpokken 689
- Sarcophyte sanguinea, planta**
 parasitica 74
- Sartorum morbi 505. 518**
- Saturninorum vsus externus**
 in gangraena dubius et no-
 xiis 33
- Saunders, Will. Elements of**
 the practice of physic 328.
 Observations on the su-
 perior efficacy of the red pe-
 ruvian bark in the cure of
 agues and other fevers 329
- Saxa, eorum methodi natura-**
 lis expositioni praemium
 constitutum 552 seq.
- Saxifragae vsus aduersus cal-**
 culum 686
- Scabies, ei medendi metho-**
 dus 494. vnguenti ope cu-
 randa 669. eam insitjendi
 modus 69 seq. per eam ocu-
 lorum morbus sanatus ib.
 seq.
- Scarlatina epidemica in Wett-**
 eraua graffata 475 Guest-
 phalis endemia, eius caussa
 et cura 430
- Scheibel, Ioh. Ephr. a societ.**
 scient. lablonouiana pra-
 emium accepit 169
- Schisti strata obliqua obserua-**
 ta 322
- Schmidel, Casim. Chph. ico-**
 nes plantarum et analyses
 partium, Manip. I 268
- Schmuckers, Ioh. Leber. ver-**
 mischre chirurgische Schrif-
 ten, 3ter Band 669
- Schneider, Ioh. Gottlob, all-**
 gemeine Naturgeschichte der
 Schildkröten 448
- Schöpff, Ioh. Dav. von der**
 Wirkung des Mohnsaftes in
 der Luftfeuche 402

- Schubart, I. C. ab acad. reg. scient. Berolinensi prae-mium accepit 336
- Schwarts, Car. Traugott, de hydrophobia eiusque specifico 547
- Schweidisches Apothekerbuch* 155
- Scirpus globiferus*, planta 123
- Sciurhi theoria* 33
- Sciurus erythraeus*, noua species 305. *striatus*, eius historia, ib. *volans*, eius historia naturalis et species 303 seq.
- Scopolia*, nouum plantarum genus 114
- Scorbuti caussae* 250. *caussa proxima* 433. *natura et dia-gnosis* 434. *periodi et sym-ptomata* 435. *caussae occa-sionales* 436. *curatio ib. seq.*
- Scriptorum physico medico-rum*, quae anno 1775 pro-dierant, indicis supplemen-tum 179 seqq. quae anno 1776 prodierunt, indicis supplementum 187. 350. de anno 1778 index 352. 566 seqq.
- Scrophulosorum humorum et sanguinis natura et signa* 529
- Secale corruptum et cornu-tum ut caussa morbi spa-smodico conuulsiui* 533. 538 seq. eius diuersitas 538
- Semecarpus*, nouum planta-rum genus 110. *Anacardium*. vid.
- Semicupiorum usus in deli-riis* 527
- Semperiuuum hirtum*, plan-ta 276
- Sensus unius extermi defectu* quomodo aliquo maiore perfectione suppleatur 195. 198
- Sericis praeparatio et cacci-natio quatenus insalubris* 503
- Serpentum morium* (nomen) modus 392
- Seracei usus in aperiendis al-cessibus* 33. in tumoribus albis articulorum 40. in tu-moribus chronicis 34. *rus eximus* in viceribus 35 seq.
- Siennensis* acad. reg. scient. thesis et praem. ad ann. 1784 344 seq.
- Silex*, de eu eiusque terra ex-perimenta 61
- Siluri*, piscis, fabrica singula-ris 471
- Simarubae cortex* unde eius-que usus 119
- Sinuum compressionis per-stantia* prae incisione 525
- Skimmia*, nouum plantarum genus 653
- Smaluae ex cobalto prae-pa-trio quatenus insalubris* 111
- Solander*, Dan. mortuus 175
- Solani tuberosi cultura et u* 202. farinam et poltemam seruari posse experimentis probatur 77
- Soni distinctio a tono* 316
- Sonneratia*, nouum planta-rum genus III
- Sparmannia*, nouum planta-rum genus 112. 123
- Spasmodico conuulsiui epidi-mici morbi a. 1770 et 1771* in Cellensi regione gra-bi ti historia 532 seqq. anti-quitas et scriptores 533. *symp-*

- symptomata et periodi 534
 seqq. caussae 537 seq. cu-
 ratio 539 seqq. de eo expe-
 rientiae 541 seq.
 Speciorum constructionis va-
 riae ususque expositioni
 praemium constitutum 336
 Speleorae Baumannianae or-
 gus et singularia 321 seq.
 324
 Sphacelus, in eo remedia 34
 Spielmann, Iac. Reinbold.
 obiit 348
 Spiritus animales vid. Ner-
 veum fluidum.
 Squalorum cum raiis affinitas
 et singularia 470 seq.
 Stanniforum morbi 516
 Stannum, eius minerae variae
 140. id vitro speculari infe-
 rentium operariorum mor-
 borum naturae et curatio-
 nis expositioni praemium
 constitutum 556
 Stebler, Franc. Ant. Ferd.
 med. forens. prof. publ.
 Ingolstadt. 170
 Sterilitatis noxa et caussae
 245
 Stobaeus. Kil. artis obstetric.
 professor in acad. Lundin.
 722
 Stramonii seminum usus no-
 xiis 475
 Struthionis affinitas cum
 mammalibus 459
 Strychni potatorum fructus
 usus ad aquas purificandas
 116 seq.
 Suecicae acad. reg. scient. acta
 Vol. XXXVII. 61. Vol.
 XXXVIII. 195. Vol. XXXIX.
 387. Vol. XL. 579
- Sues, quibus animalibus et
 plantis vescantur 71 seq.
 Sulphuriorum morbi 513
 Sulphuris in aquis prae-
 sentiam detegendi modus 441
 Surditas a frigore pedum orta
 et sanata 672
 Sutorum morbi 505
 Symphonia, nouum planta-
 rum genus 113
 Synchondrotome, eius an-
 tiquitas 660. usus dubius
 144. de ea obseruata 3. 5.
 6. 10. eius feliciter peractae
 casus 251. 253
 Syncopes caussa proxima 684
 Synochi character et cura
 154. 210

T.

- Taenia, de ea obseruata 588.
 ex tumore abdominis ex-
 tracta 663. hydatigena in
 hepare muris musculi 104
 Tamarindi, de eorum acido
 experimenta 66
 Tartari emetici usus et dosis
 in morbo spasmodico con-
 vulsiuo 539 sq.
 Taube, Ioh. *Geschichte der*
Kriebelkrankheit 531
 Tegonium, planta 276
 Tektona, nouum plantarum
 genus 109
 Telluris atmosphaerae theo-
 ria 158. super origine, for-
 matione et mutatione theo-
 riae expositioni praemium
 constitutum 334. motus di-
 urni uniformitatis rationum
 expositioni praemium con-
 stitutum 161 seq. 550
 Tendinis achillis ruptura 7.
 dissecti curatio 661

Te.

- Terebinthinae** eiusque olei
vſus et effectus in ischiade
48 seq.
- Ternströmia**, nouum planta-
rum genus III
- Terra elementaris** an vitresci-
bilis? 94. nobilis, de ea ob-
ſeruata ib. seq. pyriticosa
aquaſarum quid? 443 seq.
- Terrarum fertilitatis** ratio
eamque obtinendi media
93. vitreſcentium chara-
cterum diſtinguentium ex-
poſitioni praemium dica-
tum 558
- Terroris effectus** singulares
477
- Testudinis carettae** varietas
98 seq. in ea cordis fabri-
ca ib. seq. macropodis et
verrucosae signa et diffe-
rentia 99
- Testudinum** historia naturalis
448. familiae ib. partium
descriptio anatomica 449
seq. maxillae dentibus in-
ſtructae 450 seqq. species
452. specierum nomina mu-
tata 453. affinitas cum qua-
drupedibus et lacertis 455.
cum auibus 456
- Textorum** morbi 504 seq.
517. in magnis officinis
morbi 507
- Thelypteris**, filix 273
- Therapiae elementa** 419
- Thermae Bädenses** vid. Ba-
denses.
- Thermometri noui** descriptio
681
- Thouinia**, nouum plantarum
genus 108
- Mémoire sur l'air etc. par M.
Thouvenel 702
- Thunberg**, Cat. Pen. med.
prof. extraord. Vpfal. 171.
- Diff. de Gardenia 637. Diff.
de Protea 639. Oxalis Diff.
botan. 644. Noua gena
plantarum, Pars I. II. III.
646. Flora inspolia in-
catur 349
- Thunbergia**, nouum planta-
rum genus 112. 648.
- Tigurini** instituti medici &
chirurgici ratio et mensa
173
- Tinctorum morbi 514
- Tiffot, ab acad. reg. chirurg.
Parisina praemium accep-
336
- Tolai**, leporum species 293
seq.
- Tomex**, nouum plantarum
genus 653
- Toni** distincio a sono 316
- Tonsilla** permagna et ver-
scirrhosa sentim. extipa-
32
- Tophi aquarum natura et di-
versitas 443 seq.
- Tracheae** structura in nibus
464 seq.
- Tragacantha** Massiliensis, plu-
ta, num ex ea verum gumi-
ni off. obtineri posse?
quaſtationis solutioni pm-
mium dicatum 164
- Transpiratio insensibilis, que-
nam eam augent minore-
que 397. ſappreſſa ve cauſa
affectionum hypochondri-
cum 520 seq.
- Trendelenburg, Caſp. Phy-
cus Carichaunientis 171
- Trepanationis vſus in con-
mitione cerebri 671
- Trichia**, fungus 281

- Trichulum, fungorum genus
 282
 Triller, Dan. Wilh. mortuus
 175
 Tromsdorf, Wilh. Bernh. ob-
 iit 176
 Tronchin, Theodor. obitus
 174
 Tichudi, Io. Bapt. Lud. obiit
 724
 Tumor insignis circa collum
 sanatus 659. colli insignis
 ligatura sublatus 267. ge-
 nae singularis sanatus 4
 magnus in ilio extirpatus
 4 seq. saccosus faciei singu-
 laris 395 seq.
 Tamores albi articulorum
 vid. *Articuli*
 Turmalini fusci, de iis expe-
 rimenta et obseruationes
 586
 Tympanites cum ascite con-
 junctus sanatus 665. ex fri-
 gide ortus funestus 260.
 hystericus, eius curatio 530
- V.
- Vagina vteri vid. *Vterus*.
 Vahlia, nouum plantarum ge-
 nus 650
 Valerianae virtus antiepilepti-
 ca et vertifuga 3. visus in
 hydrophobia ib.
 Vallea, nouum plantarum ge-
 nus 112
 Valmont de Bomare, Hilar.
 Robert. obitus 175
 Vaporosorum morborum cau-
 sa 520. 525. curatio per ve-
 scatoria 525
 Variolarum eruptionem a fa-
 cie arcendi modus 437. na-
 turalium post inoculatio-
- nem securarum historia 492.
 de necessitate earum ex-
 stirpationem tentandi 690
 sq.
 Variolosi morbi inoculatio-
 nem variolarum secuti hi-
 storia 4
 Venae, earum aberrationes
 149
 Venae sectionis abusus in gra-
 vidis et abortu praecauendo
 663. visus et abusus in fe-
 bre biliosa 429 sq. in mor-
 bo nigro Hippocratis 46.
 visus in pleuresi 525. ad eam
 institutio 706
 Venerea lues, de eius extir-
 patione monita 437
 Venerei morbi, eorum diui-
 sio et curatio 229. de iis ob-
 seruata 250. iis ope mer-
 curii medendi methodi va-
 riae 254 seq. 257. naturam
 epidemicam inducentes, eo-
 rum caufa 261
 Ventorum theoriae expositio-
 ni praemium constitutum
 557
 Ventriculi inflammationis cu-
 ratio 686. ruptura aliquique
 morbi 147
 Veratrum vid. *Helleborus albus*.
 Vermes, de iis eorumque ge-
 nesi obseruata 67. 75. 587
 seq. eorum in hominibus
 ortus 666. aduersus eos re-
 media 389. 666. quibus
 intestina adhaerent 587 sq.
 per vrinam excreti 484.
 marini naues infestantes,
 eorum specierum et aduer-
 sus eos remediiorum expo-
 sitioni praemium dicatum
 164

Vermi-

- Vermosii morbi obseruatio**
 525
Vermis in hepate muris mu-
sculi habitans 104. e tumo-
 re hypogastrii egressus 264
Vesica, eius catarrhus, mor-
 bus 262. *Vrinaria* vid. *Vri-*
naria.
Vesicatoriorum usus in hydro-
 cephalo 226. in vaporosis
 morbis 525
Viguerie, ab acad. reg. chi-
 rurg. Parisina praemium
 accepit 336
Vinum, de eius in sacra coe-
 na usu cautelae 489. adu-
 stum, id praehentes plan-
 taë Suecicæ 73. Burgundi-
 cum, eius usus in marasmo
 post suppurationem et vl-
 cera gangraenosa 522
Viperarum morbum sanandi
 modus 392
Virecta, nouum plantarum ge-
 nus 109
Vilinea, nouum plantarum ge-
 nus 111
Vitus theoria et causa ma-
 terialis 412 seq. imperfecti
 species 413
Vitrum causticum vid. *Cauſti,*
cum.
Viuerra melliora, animal 198
Vlceræ, eorum distinctio 34.
 classes 35. cauſſae et pro-
 gnosis 35. de eorum cura-
 tione monita ib. seq. eorum
 callositatum cura 36. can-
 croſa, iis medendi modus
 420 seq. carcinomatica, eo-
 rum cauſſae et medela 37.
 carie coniuncta, eorum cu-
 ra 37. crurum antiqua, de
 iis eorumque sanatione mo-
- nita 490. 493. eorum, et
 rum species et ratio 37. i.
 ſinuosa et fistulosa, eorum
 ortus et cura 36. rehena,
 et scorbutica, de eorum na-
 tura monita 38
Vlissingensis societ. scient. the-
 sis et praem. ad ann. 1764
 344
Vnguentum in scabie falloze
 669
Vnona, nouum plantarum ge-
 nus 112
Vnxia, nouum plantarum ge-
 nus 114 camphorata, eu-
 vis medica 120
Vogel, Adolph Friedrich chi-
 rurgische Wahrnehmungen
 2te Sammlung 29
Voigt, Io. Car. Guil. societ
 oeconom. Lipſ. socius 345
Voltelen, chem. prof. in acci.
 Lugdun. 565
Vreterum morbi 219
Vrethra, ex ea fluxus sang-
 neus obſeruatus 31
Vrina, de ea experimenta et
 obſeruata 76. in eius in-
 continentia remedium 653,
 eius ſedimentum coen-
 leum 478. camelorum, de
 ea experimenta 8.
Vrinariae vesicae catarrhus,
 morbus 262. morbus pon-
 etura sanatus 6. calculi vid.
Calculi.
Vterus, eius defectus 253. de-
 structio singularis 674 pro-
 cidentia in puella 3 anno-
 rum lethalis 219. polypus
 vid. *Polypus*. gravidos, al-
 eum métastasis humorum
 singularis 262. eius rupi-
 ra ſectionem caſaream ex-
 polcem

- polcens 531. eius vaginae
 coalitus cauffa 672
Vtricularia minor, planta 279
Velveta sclopetaria, de iis ob-
 servarijones 668. 671. 673.
vulnus sclopetarium pecto-
ris 30 seq.
Volpes minimus Saarenfis,
 animal 202
- W.**
- Walbaum**, Ioh. Iulius, Che-
 longraphia oder Be-
 schreibung einiger Schildkrö-
 ten 97
Walter, Io. Gottlieb. tabulae
 nervorum thoracis et abdo-
 minis 242
Wargentin, Petr. obitus 565
Weickard, Russ. Imperatricis
 archiatere 564
Weigela, nouum plantarum
 genus 646
White Car. eius de natura et
 causis tumorum libri Ger-
 manica verlio prodibit 728
Willemet, acad. scient. et ar-
 tium Diuionensi. socius 345
 societas Auñelianensi.
 membrum 723. nouum
 plantae genus detexit 725.
- eius analysis historiae mu-
 scorum 727
Willemet, iunior, Hierophili
 Sophistae de alimentis lib.
 edet 728
Willemetis, nouum planta-
 rum genus 726
Witsenia, nouum plantarum
 genus 650
Wittwer, med. prof. et facul-
 tar. med. adseffor Altdorf.
 564
Wünlich, Christ. Ern. mathes.
 et physic. prof. Francof. ad
 Viadr. 565. Neue Theorie
 von der Atmosphäre und Hö-
 henmessung mit Barometern
 158
- Wurmbea**, nouum plantarum
 genus 648
- X.**
- Yerba**, animalium genus
 393. capensis 392
- Z.**
- Zamia**, nouum plantarum
 genus 115
Zeicher, maritus 565
Zinci florum visus internus an-
tispasmodicus 268
Zoologiae breuiarium 290

EMENDANDA

- P. 36. lin. 11. laudans lege laudantem.
p. 61. lin. 3. Vol. XXXV lege Vol. XXXVII.
— lin. 7. XXXV lege XXXVII.
p. 62. lin. 27. *Macronemo* lege *Macroenomo*.
p. 80. lin. 18. elementales lege elementares.
p. 103. lin. 11. lectioni lege descriptionem ~~habet~~.
p. 164. lin. 1. tractui lege tractatui.
p. 167. lin. 26. onibus lege militibus.
— lin. 30. eadem lege iidem.
p. 169. lin. 14. demonstratur lege demonstretur.
p. 181. lin. 18. ceintures lege ceinturea.
p. 182. lin. 15. 18 lege 8.
— lin. 22. *Stickbüffen* lege *Steckbüßen*.
p. 192. lin. 44. 161 lege 179.
p. 202. lin. 15. commemoraretur lege commemo.
— lin. 28. mentum lege meatum.
p. 203. lin. 15. e lege et
p. 212. lin. 12. inflammatorium lege inflammatione.
p. 283. lin. 28. quae lege quas.
p. 285. lin. 4. nullae lege nulli.
p. 299. lin. 5 nullis lege nullis.
p. 307. lin. 14. analis lege analis.
p. 344. lin. 19. qui lege quae.
p. 351. lin. vlt. ferre lege ferro.
p. 376. lin. 13. LIVETAVD lege LIEVTAVD.
p. 396. lin. 5. enixam lege enizum.
p. 419. lin. 13. SALVAGIO lege SAVVAGISO.
p. 426. lin. 16. sunt lege sint.
p. 445. lin. 14. aliae lege alias.
p. 448. lin. 13. XIII lege XVI.
p. 471. lin. 28. radiis lege radius.
p. 512. lin. 13. operum lege operam.
p. 536. lin. 19. anasarca lege anasarcam.
p. 538. lin. 20. adorem lege odorem.
p. 539. lin. 4. orte lege orta.
p. 579. lin. 3. Vol. I. lege Vol. XL.
p. 584. lin. 4. calicis lege calcis.
p. 605. lin. penult. quae lege quas.
p. 663. lin. 13. quam lege quem.
p. 664. lin. 26. iusquiami lege iusquianj.
p. 679. lin. 31. in hac lege in hoc.
p. 686. lin. 26. auiculae lege anicules.

SCI

N

TERT

APV

Londini a
Frates Li
Pasqu
I